Vlaams Parlement

vergadering **35**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 4 mei 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 7

VERONTSCHULDIGINGEN 7

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden 7

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN 7

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 7

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreigende staking in kleuterscholen wegens overvolle klassen en de verklaringen van de minister betreffende het afschaffen van de kleinste kleuterschooltjes en het kleuterturnen
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de steeds groter wordende kleuterklassen 8

ACTUELE VRAAG van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de stijging van het aantal uitsluitingen in het secundair onderwijs
ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de sterke groei van het aantal definitieve uitsluitingen na een tuchtprocedure en het opzetten van preventieve werking ten aanzien van probleemjongeren 14

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de nieuwe werkloosheidscijfers van de VDAB en eventuele bijsturingen voor de ondersteuning en begeleiding van langdurig werklozen en vijftigplussers 18

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de oproep van Waals minister-president Rudy Demotte om overleg op te starten betreffende het Minderhedenverdrag 22

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een sluitende controle op de export van materieel met mogelijk militair-nucleair gebruik 25

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de erkenning van Marokko als adoptieland voor België 27

ACTUELE VRAAG van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanbeveling van Kind en Gezin aan niet-Nederlandstalige ouders om zoveel mogelijk de thuistaal te spreken met hun kind 30

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de bijgestelde verwachtingen met betrekking tot de stijging van de zeespiegel en de gevolgen hiervan voor de kustverdediging 33

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) als 'hoofdpartner' op het 1 mei-feest in Kortrijk 37

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 41

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 3 december 2009 betreffende de uitvoering van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart ondertekend te Straatsburg op 9 september 1996
– 841 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 41
Artikelsgewijze bespreking 42

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra
– 1019 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 42
Artikelsgewijze bespreking 43

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Mark Demesmaeker en mevrouw Valerie Taeldeman houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006
– 1038 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7
Algemene bespreking 44
Artikelsgewijze bespreking 70

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Dirk de Kort, Ivan Sabbe, Marino Keulen, Bart Martens en Jan Peumans en mevrouw Griet Smaers betreffende de coördinatie van openbare werken
– 698 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Bespreking 71

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 73
Bespreking 74

ROUWHULDE 77

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 3 december 2009 betreffende de uitvoering van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart ondertekend te Straatsburg op 9 september 1996
– 841 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 79

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra
– 1019 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 79

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Mark Demesmaeker en mevrouw Valerie Taeldeman houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006
– 1038 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7
Aangehouden stemmingen 79
Hoofdelijke stemming 83

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Dirk de Kort, Ivan Sabbe, Marino Keulen, Bart Martens en Jan Peumans en mevrouw Griet Smaers betreffende de coördinatie van openbare werken
– 698 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 83

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 84

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Dirk Peeters en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1066 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 84

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Jan Penris en Pieter Huybrechts tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1067 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 84

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Peter Reekmans, Lode Vereeck, Ivan Sabbe, Boudewijn Bouckaert en Jurgen Verstrepen en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1068 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 85

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheids-nvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1072 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 85

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Güler Turan, Lies Jans en Helga Stevens tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1077 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 86

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Ivan Sabbe en Lode Vereeck en de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1078 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 86

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Katrien Schryvers, de heer Kris Van Dijck en de dames Tinne Rombouts en Danielle Godderis-T'Jonck tot besluit van de op 7 april 2011 door mevrouw Katrien Schryvers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evaluatie van het Vlaams Sportinfrastructuurplan
– 1081 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 87

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn en Wim Wienen tot besluit van de op 7 april 2011 door mevrouw Katrien Schryvers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evaluatie van het Vlaams Sportinfrastructuurplan
– 1080 (2010-2011) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 87

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 87

BIJLAGEN
Aanwezigheden 90
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 90

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Johan Deckmyn: ambtsverplichtingen;

Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Katleen Martens: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Open Vld-fractie zijn in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting de heer Sven Gatz als vast lid vervangen door de heer Sas van Rouveroij en de heer Sas van Rouveroij als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Sven Gatz.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 60/26)

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer de Kort bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, de meerderheid zou graag haar voorstel van resolutie over de zwarte punten vandaag bij hoogdringendheid behandelen. De met redenen omklede moties van de oppositie staan op de agenda. Er was afgesproken dat dit rechtstreeks in de plenaire vergadering besproken zou worden.

De voorzitter: We zullen ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dreigende staking in kleuterscholen wegens overvolle klassen en de verklaringen van de minister betreffende het afschaffen van de kleinste kleuterschooltjes en het kleuterturnen

ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de steeds groter wordende kleuterklassen

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, minister, in De Loketten loopt een tentoonstelling van Raoul De Keyser: 'De dingen die ik zie, komen steeds weer.' Die spreuk is van toepassing op de vragen over onze kleuterklassen.

U hebt waarschijnlijk ook in de krant gelezen dat de Werkgroep Kleuteronderwijs dreigt met een staking wegens de toestand in het kleuteronderwijs. De werkgroep is op 14 oktober vorig jaar in de commissie komen spreken. We hebben een heel vruchtbare gedachtewisseling gehouden. U hebt toen een tijdspad uitgezet. Nu blijkt dat de situatie urgent is. We lezen in de krant dat er honderden kleuterklasjes zijn met meer dan 25 kinderen. In Pittem is er zelfs een klas met meer dan vijftig kleuters. Dat is gewoon onhoudbaar.

In een reactie daarop, minister, zei u dat u daar wilt op ingaan, maar dat er dan elders bespaard moet worden. De kleinste schooltjes zouden moeten worden afgeschaft, en het kleuterturnen zou moeten verdwijnen. De Werkgroep Kleuteronderwijs heeft daar zeer verbolgen op gereageerd.

U hebt die besparingen niet vermeld tijdens de gedachtewisseling met de werkgroep. Dit komt nogal aan als een verrassing. U gaat besparen binnen het kleuteronderwijs. Om welk bedrag gaat het? Waarom zoekt u die besparingen binnen het kleuteronderwijs zelf, en gaat u niet op zoek in andere sectoren?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Bouckaert. Minister, ik maak mij grote zorgen. Er zijn te veel supergrote kleuterklassen. Het gaat niet alleen over al die klasjes met meer dan 20, 25 kleuters; het gaat eigenlijk voornamelijk over die 150 klassen waar er 35 leerlingen zitten, en de tientallen klassen waar er tussen de 38 en 42 zitten, met als uitschieter Pittem.

Collega's, een kindje in voorschoolse opvang is er beter aan toe. Daar is er één kinderverzorger per zeven peuters. Het kleuteronderwijs moet het stellen met een paar extra halve dagen per week een kinderverzorgster terwijl de kleuterjuf al niet meer toekomt aan haar pedagogische taken. Ze zijn herleid tot het bewaren van kinderen, als dat al goed zou lukken.

Want gedurende een hele dag 30 kleutertjes, waarvan een aantal nog helemaal niet zindelijk is, in een klein klasje onderbrengen, betekent dat de juf niet aan pedagogische taken toekomt. De juf houdt zich dan bezig met het verversen van de kindjes en andere zorgtaken. Nochtans is het kleuteronderwijs de sokkel waarop later wordt voortgebouwd. We zijn het allemaal eens over het belang van goed kleuteronderwijs.

Ik vraag me af of u met de begrotingstabellen voor ogen van uw hart een steen maakt en hun zegt dat ze maar geduld moeten oefenen. Ik kan dat eerlijk gezegd niet. Ik vind dat die schrijnende situatie niet kan blijven duren. In het belang van het welzijn, de veiligheid en de emotionele en cognitieve ontwikkeling van de kleuters kan het zo niet verder.

U hebt gezegd dat u in 2012 de problemen mogelijkerwijs zult aanpakken. Ik vind dat dit te laat is. Wat zult u tegen september 2011 ondernemen ten bate van de kleuterjuffen, de kleuters en hun ongeruste ouders?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, ik ben bijzonder blij met de twee vragen. Dat staat me toe om de onzin die ik de afgelopen weken heb gehoord, en dan in het bijzonder uit de mond van de heer Sauwens en die werkgroep, te weerleggen. Ik zal dat erg duidelijk doen. *(Rumoer)*

Ik heb het niet over de heer Johan Sauwens. Ik kan begrijpen dat mensen opkomen voor kleuters. Ik doe dat ook. Maar men mag het debat niet vergiftigen met foute gegevens. Ik zal er enkele opsommen. De heer Sauwens zegt dat er 3000 kleuterscholen zijn. Dat is niet zo. Afgerond zijn er 2300. Misschien telt hij de vestigingsplaatsen mee? Ik weet dat niet. In elk geval moeten we de scholen tellen, en niet de vestigingsplaatsen. Hij kan dus duidelijk niet tellen. Dat is punt een.

Twee: mijnheer Bouckaert, die man lijkt wel uw raadgever te zijn, want u zegt dat ik heb gezegd dat ik zal besparen in het kleuteronderwijs. Waar heb ik dat gezegd, mijnheer Bouckaert? Nergens. Ik vermoed dat de heer Sauwens in de paasvakantie van mij heeft gedroomd. Ik weet het niet zeker, hoor. Heeft hij een visioen gehad en leidt hij daaruit af dat ik dat eventueel zou willen? Ik heb nooit voorgesteld om het kleuterturnen af te schaffen. Het idee is zelfs niet begonnen in mijn hoofd op te komen.

Toch zegt de heer Sauwens in die werkgroep dat ik dat zou willen doen. Neen. Wel is het zo dat ik op een bepaald ogenblik heb voorgesteld om de middelen te 'ontkleuren'. Blijkbaar weet hij niet wat 'ontkleuren' betekent. Dat betekent dat men aan scholen niet langer de administratieve planlast oplegt om de turnlessen te rechtvaardigen Dat hebben we wel gezegd.

De werkgroep stelt ook dat we de kleine kleuterscholen zouden willen afschaffen. Interessant om dat te lezen, ik wist niet dat we dat van plan waren. En als het niet zo triest en zo erg was, zouden we kunnen zeggen dat gisteren de kers op de taart kwam: de heer Sauwens trommelt een schooldirectrice op om te zeggen dat het in Vlaanderen nu wel heel ver is gekomen – en u beiden zegt dat ook – omdat zij een kleuterklas met 50 kleutertjes heeft. Het eerste wat ik deed, is het raadplegen van de databank van het Departement Onderwijs.

Wat blijkt uit die raadpleging? Op 26 april – het laatste instapmoment – waren er 159 kleuters in die school. Die school heeft 196 lestijden en 9 uren kinderverzorging. Men moet geen wiskundig genie zijn om te berekenen dat het ministerie aan die basisschool 7,5 voltijdse leerkrachten betaalt om 159 kinderen op te vangen. Anders gezegd, die school kan 7,5 klassen inrichten. Ik heb vandaag een verificateur naar die school gestuurd. Daaruit blijkt dat die school in het eerste jaar 50 kinderen heeft samengezet. Ik lees vandaag in de krant iets anders, maar tegen de verificateur zegt men dat. In het tweede jaar zijn er klassen met 27, 23, 25, 17 en 17 kleuters. Wel, die school beschikt over voldoende leerkrachten om 7 klassen op te richten en die klas van 50 te ontdubbelen. Men kan van die klas twee klassen maken, elke dag van de week.

Dus zeggen dat er vijftig kinderen in die klassen moeten zitten omdat het ministerie van Onderwijs, de minister en de Vlaamse Regering te weinig geld geven, is manifest gelogen. Die schooldirectrice zal bij mij uitgenodigd worden. Ik zal samen met de mensen van het ministerie uitleggen hoe ze haar school zal organiseren. Want ik kan niet aanvaarden dat men in Vlaanderen de ouders probeert wijs te maken dat het ministerie en de Vlaamse Regering te weinig geld geven, terwijl ze van ons wel voldoende geld krijgen voor de organisatie van de school. Men kan dat perfect ontdubbelen.

Men laat uitschijnen dat het ministerie van Onderwijs in september lestijden en leerkrachten ter beschikking stelt. Dan komen er verschillende instapmomenten. Het is evident dat er dan kleuters bijkomen. En dan zegt men, gisteren ook op het nieuws, dat men geen extra leerkrachten krijgt. Dat klopt dus ook niet. Men houdt er blijkbaar geen rekening mee dat in het kleuteronderwijs wel extra leerkrachten en lestijden worden toegekend wanneer er kleuters bijkomen. Concreet voor deze school: men is op 1 september 2010 begonnen met

122 kinderen. Men had 175 uren lestijden en 9 uren kinderverzorging. Op 26 april zijn er 37 kinderen bijgekomen. Er zijn nu dus 159 kinderen. Men is gestegen naar 196 uren lestijden. Dat is een stijging van 21 uren. Met andere woorden, voor alle kinderen die in die school zijn bijgekomen tussen september en mei, is er een bijna voltijdse leerkracht bijgekomen, betaald door het ministerie.

Moraal van het verhaal: er is in bepaalde scholen een probleem. Dat wil ik niet ontkennen. De Vlaamse Regering werkt aan een nieuw omkaderingssysteem. Men moet echter ophouden het debat te vergiftigen met foutieve cijfers en informatie.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik stel vast dat u de Werkgroep Kleuterscholen beschuldigt van leugenachtige informatie. Ik zal dat checken met die werkgroep. Als dat niet waar blijkt te zijn, zult u een belangrijke actor uit het middenveld – mensen die zich onbaatzuchtig en te goeder trouw inzetten voor de verbetering van ons onderwijs – in een slecht daglicht stellen. Ik zal dat aankaarten in de werkgroep zelf.

Minister Pascal Smet: Doe dat maar.

De heer Boudewijn Bouckaert: Het kan juist zijn wat u zegt over Pittem. Het gaat over een specifiek dossier, en het kan kloppen wat u daarover zegt. Maar het feit dat in Vlaanderen het cijfer van twintig kinderen per klas vaak wordt overschreden, kan niet worden ontkend. De omkadering van het kleuteronderwijs zou moeten worden opgetrokken op het niveau van het basisonderwijs. Het tijdspad daarvoor is nog zeer lang. Intussen verergert de situatie in de kleuterscholen. Daar gaat u niet op in, minister. Kan daar geen sense of urgency in gecreëerd worden? Kan de omkadering niet op een versnelde manier in het kleuteronderwijs worden uitgebreid? We zijn het er allemaal over eens dat het kleuteronderwijs heel belangrijk is in het kader van het gelijkekansenonderwijs.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, het spijt me, maar ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag. Het was misschien een inleiding.

Als u zegt dat die cijfers niet kloppen en dat een aantal mensen liegt, dan geloof ik u niet. Waarom zouden die kleuterscholen hun reputatie op het spel zetten door met zo'n kwetsbaar verhaal naar de kranten te trekken en te zeggen dat ze in de penarie zitten? Of de uren moeten worden ingekleurd, is een discussie die misschien moet worden gevoerd. Als er dan blijkbaar uren zijn voor de splitsing van bepaalde klassen en die gebeurt niet, dan moet u nagaan wat het probleem is. U zegt echter dat een ontdubbeling perfect mogelijk is in de peuterklas, maar dan moeten wel uren worden weggenomen van andere klassen. Dat zegt u er niet bij. U geeft een aantal uren aan een school waarmee die school een bepaald aantal leerkrachten kan aanstellen. De ene klas is groter dan de andere. Als men die grote klas wil splitsen, dan krijgt men die uren toch niet opeens uit een hoed getoverd.

Volgens mij klopt er ergens iets niet. Ik denk niet dat het aan de kleuterscholen ligt; ik denk dat er een groot probleem zit in het verhaal dat u komt te vertellen. Ik zou graag een concreet antwoord krijgen op mijn vraag wat u zult doen. U erkent het probleem, wat gaat u eraan doen? Gaat u zelf de pampers verversen in die scholen of zult u voor uren zorgen?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, u haalt nogal zwaar uit naar de mensen die het opnemen voor de kleuterscholen. We moeten het beschouwen als een sterk signaal dat ze willen geven, namelijk dat er een ernstig probleem is dat we onder de loep moeten nemen. Ik vind dat we een houding moeten aannemen waarmee we echt werk maken van extra ondersteuning voor de kleuterscholen.

Op 24 februari 2010 reeds, iets langer dan een jaar geleden, hebben we in dit parlement de problematiek vrij uitgebreid besproken. Toen heb ik heel nadrukkelijk gevraagd naar een integrale aanpak van de problematiek in de kleuterscholen. Niet enkel en alleen extra omkadering en een gelijkschakeling met het lager onderwijs zijn belangrijk, maar ook de

personele inzet in de kleuterscholen zal onder de loep moeten worden genomen. Indien wij in extra omkadering in de kleuterscholen voorzien, zullen we ook extra personeel nodig hebben dat vandaag niet ter beschikking staat. Ook dat moeten we dus onder de loep nemen.

Ook de capaciteitsproblematiek is een item dat ik toen aan bod heb gebracht. Op dit moment hebben we nog geen integraal plan gezien. Ik blijf vragen naar een integrale aanpak van de problematiek in de kleuterscholen. Ook de heer De Meyer heeft daarover in maart 2010 een vraag gesteld, en hij heeft toen de problematiek nog eens onder de aandacht gebracht.

De kleuterschool is enorm belangrijk. Elk onderzoek toont aan dat de ontwikkeling op jonge leeftijd enorme kansen biedt. We moeten daarop inzetten. We moeten echt kiezen voor een kleuteronderwijs waar kinderen de beste ontwikkeling krijgen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, collega's, door het specifieke voorbeeld dat de minister ontkent en waarover hij zegt dat de feiten niet kloppen, heb ik de indruk dat hij het probleem enigszins wil minimaliseren. Ik hoop dat dat niet het geval is, want de problemen met de grote kleuterklassen zijn er.

Het Vlaams Parlement moet zich dan ook bezinnen over de financieringswijze van de kleuterklassen op dit moment. We weten allemaal dat de financiering en het toekennen van de uren gebeurt op basis van de tellingen die – als ik me niet vergis – in februari gebeuren. Soms kloppen die niet meer met de werkelijkheid.

Als we dat financieringssysteem herbekijken, zou ik toch ook aan de minister durven voor te stellen om ook de GOK-regeling (gelijke onderwijskansen) bij het kleuteronderwijs te herbekijken of af te schaffen. Op dit moment is een GOK-kleuter, een kleuter van allochtone origine, nog altijd veel meer centjes waard dan een autochtone kleuter: 900 euro tegenover 400 euro.

Minister, als u wat schuift met dat budget, zou u alle kleuters in heel Vlaanderen kunnen helpen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, wanneer men hier aangeeft dat u het probleem tracht te minimaliseren, dan weet ik zeker dat dat niet het geval is. U hebt heel duidelijk aangegeven dat u meer geld zult vrijmaken voor het kleuteronderwijs. Dat is hier al heel dikwijls duidelijk gesteld en we weten dat dat het geval zal zijn.

Ik geef u volmondig gelijk dat als er cijfers gegeven worden, dat juiste cijfers moeten zijn. Ik treed u absoluut bij als u stelt dat u de juistheid van die cijfers zult laten onderzoeken. U hebt daar inderdaad redenen voor, want uit het verslag dat werd opgemaakt ten gevolge van de gedachtewisseling met de Werkgroep Kleuteronderwijs, bleek al dat er een verschil zat op de cijfers. De heer Sauwens heeft toen zelf verklaard dat dat het geval was en dat het hem verwonderde. Ik vraag me echt af hoe het juist zit. Het is heel nuttig om dat te onderzoeken.

Minister, als ik de mensen van het Vlaams Belang hoor en ook de mensen van de Werkgroep Kleuteronderwijs, roep ik u op om u absoluut niet te laten afbrengen van het gelijkekansen-onderwijs. Gelijke kansen zijn cruciaal voor ons onderwijs. Alle leerlingen moeten kansen krijgen, en dat vergt voor sommige leerlingen iets meer geld en middelen dan voor andere.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, ik wou graag ingaan op drie punten. Er zijn natuurlijk de vragen van de kleuterscholen, maar er zijn zoveel verschillende kleuterscholen en situaties. Als die mensen een vraag stellen aan de beleidsmensen, dan is die vraag pertinent. Ik denk dat iedereen het daarover eens is.

Er is een optimale toestand, namelijk kleinere klassen en een grotere omkadering. We kunnen het daar over de partijgrenzen heen over eens zijn. Het is voor iedereen een bestaande wens. U zegt dat er in 2012 de budgettaire ruimte zal zijn om in te spelen op die kleinere klassen en grotere omkadering. Intussen zijn er wel problemen. Ik zeg dan dat we creatieve oplossingen zullen moeten vinden. Vorige week heb ik een prachtig initiatief gezien waarbij men te grote klassen gaat verdelen over de rest van de kleuterklassen. Je kunt wel groepen splitsen, maar dan moet je ook nog voldoende klaslokalen en leerkrachten hebben.

Denk dus goed na over creatieve oplossingen. Maak er een oplijsting van zodat iedereen op korte termijn geholpen is en zorg voor de langere termijn voor een structureel verbeterde toestand.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, het is al genoeg gezegd dat er al sinds de jaren 80 een structurele onderfinanciering van het kleuteronderwijs is. Tel er nog het capaciteitsprobleem bij en er zijn gigantisch grote klassen.

Ik ben dan ook ontzettend verontwaardigd over uw reactie. Dat is pure intimidatie als je het mij vraagt. Iedereen die kritiek heeft op uw beleid en naar de pers durft stappen, krijgt de inspectie over de vloer. U laat die doorlichten en die moet bij u op het matje komen. Minister, dat is me nogal een manier van reageren.

Ik denk dat er absoluut een probleem is. Of er nu 3000 kleuterscholen zijn en of u de vestigingsplaatsen al dan niet meetelt, dat is niet de kern van het probleem. Het probleem is dat er effectief kleuterscholen zijn – we hebben het zelf kunnen zien – die overbevolkt zijn en die op een veel te kleine ruimte veel te veel kleine kinderen hebben. En u zegt dat u iets gaat doen in 2012. U wilt niet zeggen wat, u zegt niet hoeveel en u wacht er nog een jaar mee.

Ik vind dat ongehoord, en uw reactie is ook ongehoord. *(Applaus bij Groen!)*

Minister Pascal Smet: Voorzitter, als er mensen zijn die opkomen voor kleinere kleuterklassen, dan ben ik het eens met hen en ik kan er alleen maar respect voor hebben. Voor de vele mensen die dat terecht en vanuit een oprechte bekommernis doen, doe ik mijn hoed af en heb ik respect. Het enige wat ik vraag, is dat men een debat voert met eerlijke cijfers, met eerlijke gegevens en dat men het niet vergiftigt met onjuistheden.

Net zoals iedereen die gisteren de krant heeft gelezen, was ik geschokt dat dat kon. Ik vind dan dat een minister die een beetje ernstig is, moet nagaan wat er aan de hand is. Mevrouw Brusseel, mevrouw Meuleman, ik kan er ook niet omheen dat er in die bepaalde school een spelletje of cinema of wat dan ook wordt opgevoerd, terwijl uit de werkelijkheid en uit de cijfers blijkt dat er perfect voldoende middelen zijn om die klas te ontdubbelen. Dat is zo. Voorzitter, ik zal in de commissie – want ik laat het hier dus niet bij – uitleggen hoe dat zal gebeuren en hoe ze het kunnen doen. U mag dat ook zien en dan zult u het begrijpen. Er zijn in die school voldoende middelen.

Wil dat zeggen dat ik het probleem minimaliseer? Uiteraard niet. Anders zouden ikzelf en mijn medewerkers de afgelopen weken en maanden met alle betrokken actoren in het onderwijs – onderwijsverstrekkers, directeurs, vakbonden – niet bezig geweest zijn om een nieuw en eerlijker omkaderingssysteem voor het basisonderwijs, en in het bijzonder het kleuteronderwijs, uit te werken. En we zijn er bijna. En ja, dat neemt een beetje tijd. Maar zoals een belangrijk vakbondsman zei: “Dat neemt een beetje tijd als je het ernstig en serieus wil doen”. We zijn het dus ernstig en serieus aan het doen.

Voorzitter, wat dit voorbeeld heel duidelijk heeft aangetoond, is dat het niet de overheid is die beslist hoe de klassen worden ingericht en verdeeld. Dat is de autonomie van de school. Iedereen die het onderwijs een beetje kent, weet dat er in sommige scholen wordt geschoven van de kleuterklas naar het lager onderwijs, van de hoofdschool naar een vestigingsplaats, of om ondersteuning te geven aan een directie. En er zijn nog andere redenen.

Ik vind dat elke ouder in Vlaanderen het recht heeft te weten hoeveel leerkrachten en lestijden het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming ter beschikking van elke school stelt. De komende dagen zal op de website van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming verschijnen hoeveel lestijden en leerkrachten we in het kleuteronderwijs ter beschikking stellen. Er zijn verschillen tussen regio's en tussen scholen. Het debat zal echter op een genuanceerde manier worden gevoerd.

De heer Bouckaert verwijst naar klassen met meer dan vijftig kleuters. Ik kan ook voorbeelden aanhalen van kleuterklassen in Vlaanderen met tien of zelfs nog minder kinderen. Daar hoor ik hier niets over zeggen. Die klassen bestaan nochtans ook.

Iedereen vraagt zich af waar de cijfers van de heer Sauwens vandaan komen. Het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming telt per school en niet per klas. Dit kan per klas min of meer worden berekend. Volgens de heer Sauwens zitten in 200 klassen in Vlaanderen meer dan 35 kleuters. Dit betekent dat 1,67 procent van onze kleuterklassen een probleem heeft. Volgens de heer Sauwens is dit een schande. Er zitten daar immers meer dan 35 kleuters in een klas. Ik weet echter niet of iedereen ten volle beseft dat we in Vlaanderen 12.000 kleuterklassen hebben. Volgens de cijfers van de heer Sauwens hebben we in 1,67 procent van die klassen een probleem. Dat is mogelijk. Ik weet het niet. Niemand kan de door hem aangehaalde cijfers bevestigen.

Sommigen vinden dat ik nogal scherp uithaal. Dat wordt me ook door mensen uit het onderwijs gevraagd. Die mensen slagen er elke dag wel in dat allemaal te organiseren. Ze sturen me mails om me te vragen hoe het nu zit. Ze vragen me te reageren. Voor hen kan het niet meer. De maat is vol. Die berichten ontvang ik ook.

Het enige wat ik vandaag wil doen, is duidelijk stellen dat het debat niet met oneerlijkheden mag worden vergiftigd. Sommigen willen opkomen voor kleinere klassen in het kleuteronderwijs. Ik ben het daar absoluut mee eens. De Vlaamse Regering doet dit trouwens. De komende weken zal duidelijk worden hoe we dit willen aanpakken. Er zal in heel wat bijkomende omkadering worden voorzien. Er zal meer kleuteronderwijs komen. We zullen hier bijkomende miljoenen euro's in pompen.

Ik ben het eens met de stelling dat we naar kleinere kleuterklassen moeten gaan. Voor september 2011 zullen we alle scholen opnieuw duidelijk maken wat ze al dan niet kunnen doen. Een school kan de GOK-uren gebruiken om klassen op te splitsen. Dat kan perfect. Heel wat scholen in Vlaanderen doen dit momenteel al. Die scholen hebben geen problemen. Andere scholen verkiezen individuele behandelingen. Of die aanpak al dan niet effectief is, laat ik op dit ogenblik in het midden. Het is in elk geval een mogelijkheid.

We zullen de mogelijkheden goed uitleggen. Ik zal voor heel Vlaanderen en voor heel de wereld openbaar maken hoeveel elke school van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming ontvangt. Dit zal iedereen in staat stellen de individuele rekening per school te maken.

De Vlaamse Regering heeft zich in een meerjarenplanning en -begroting geëngageerd. Ik heb me er in mijn eigen beleidsbrief ook toe geëngageerd vanaf 1 september 2012 in een nieuw omkaderingssysteem voor het kleuteronderwijs en het basisonderwijs te voorzien. Zoals steeds, zullen we die belofte houden. *(Applaus bij sp.a)*

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik wil het debat absoluut niet vergiftigen. Ik wil het particulier geval van de school in Pittem dan ook achterwege laten. Het Vlaams Parlement dient niet om dergelijke gevallen uit te spitten.

Ik vind evenwel dat de minister het probleem minimaliseert. Hij kan niet ontkennen dat veel kleuterscholen al een overtal aan kleuters tellen. Hij kan voorbeelden aanhalen van klassen met minder kleuters. Wat is dan de oplossing? Moeten we de kleuters van de ene naar de andere klas deporteren?

Waar het eigenlijk om gaat, is de sense of urgency. Dat heb ik verschillende andere partijen ook horen verklaren. Er zijn nu al overtallen in veel kleuterklassen. Indien we de situatie demografisch bekijken, zien we dat de toestand snel zal verslechteren. De minister weet dit zeer goed. Ik roep hem dan ook om keuzes te maken.

Het geld groeit niet aan de bomen. De minister zal de financiering ergens moeten vinden. Indien de GOK-uren voor de kleuterscholen toch mogen worden gebruikt om klassen te splitsen, vraag ik me af waarom we het hele systeem niet kunnen herbekijken. De GOK-uren voor het basisonderwijs en het middelbaar onderwijs wil ik nog apart bekijken. We moeten er echter van uitgaan dat elke kleuter ongeveer even veel kost. We kunnen het systeem van GOK-uren voor het kleuteronderwijs beter afschaffen.

U besteedt ook heel veel geld aan het assisteren van directies, omdat die worden geconfronteerd met een grote planlast. Waarom werkt u niet veeleer aan het verminderen van die planlast, zodat die vergroting van die administratieve omkadering niet meer nodig is?

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, u hebt het gehad over een paar maatregelen voor 2011, zonder heel concreet te zeggen welke. Maar goed, we zullen die discussie verder voeren in de commissie, samen met mevrouw Vanderpoorten en mevrouw De Knop. U hebt het over heel wat extra miljoenen. Op het eerste gezicht klinkt dat goed, maar ik vraag me af of die extra miljoenen bestemd zijn voor plannen die in de toekomst nodig zijn. We gaan immers, tenzij ik me vergis, naar de grootste demografische groei sinds de Tweede Wereldoorlog. Of zijn dat extra miljoenen om die facturen te betalen die daar al een tijdje liggen te wachten? Die zijn er immers ook nog. Wees u er dus bewust van dat u die ‘heel wat extra miljoenen’ – wat vrolijk, maar ook heel vaag klinkt – geen tweemaal zult kunnen gebruiken.

Wat ik heel erg vind, is het volgende. U stelt dat het in de meeste scholen goed gaat, hoewel er in meer dan tweehonderd klasjes te veel leerlingen zitten. Ik ben het daar niet mee eens. U ijvert voor ‘de meeste scholen’, ik blijf ijveren voor die tweehonderd klasjes waar het niet goed gaat. Van mij mag elke kleuterleidster een standbeeld krijgen. Eigenlijk hebben de kleuterleidsters dat standbeeld al: ze hebben immers een minister die al twee jaar perfect stilstaat. Als dat geen standbeeld is! *(Applaus bij Open Vld. Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de stijging van het aantal uitsluitingen in het secundair onderwijs

ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de sterke groei van het aantal definitieve uitsluitingen na een tuchtprocedure en het opzetten van preventieve werking ten aanzien van probleemjongeren

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, minister, geachte leden, we gaan over van kleuters naar het secundair onderwijs. Ook daar zijn er immers een aantal problemen die we van nabij moeten bekijken en aanpakken.

In de commissie hebben we al enkele malen gediscussieerd over het rapport en de cijfers met betrekking tot de afwezigheid van leerlingen op school. Vorig schooljaar hebben we echter een explosieve stijging kunnen vaststellen van het aantal definitieve uitsluitingen van leerlingen, vooral in het secundair onderwijs. Het zou gaan over 1500 leerlingen, maar als we het rapport bekijken, ligt dat cijfer eigenlijk veel hoger, namelijk boven de 2000 leerlingen. Dat is een verdubbeling op nauwelijks vier jaar tijd, wat problematisch is. Een bijkomend

probleem is dat van die 1500 leerlingen er 150 geen school meer vinden om zich er opnieuw in te schrijven.

Een leerling definitief uitsluiten als tuchtmaatregel lijkt me toch wel de laatste stap die een school kan nemen. Uit de cijfers blijkt echter dat dit veel meer gebeurt dan we denken. Als ik de reactie van de onderwijskoepels bekijk, heb ik het gevoel dat die de schuld bij de leerlingen leggen. Het gaat immers over probleemleerlingen, die zich niet konden houden aan de schoolreglementen en geen afspraken nakwamen. Dat vertaalde zich natuurlijk ook in spijbelgedrag. Minister, het gaat eigenlijk over een mix. De Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) richt een verwijt aan de scholen: dit zou de laatste maatregel moeten zijn die ze nemen. De scholen, aldus de VSK, nemen te veel repressieve maatregelen, veeleer dan dit preventief aan te pakken.

Minister, hoe verklaart u de explosieve stijging van het aantal definitieve uitsluitingen? Wat zal er gebeuren met die jongeren die er nu niet in slagen om zich in te schrijven in een nieuwe school?

Het probleem is niet enkel dat van de scholen. Gaat u overleggen met minister Vandeurzen om dit probleem aan te pakken?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, 1531 leerlingen worden niet meer ingeschreven wegens definitieve uitsluiting. Tellen we daar de 18-plussers bij, dan komen we aan ongeveer 2000. Het aantal niet-schoolbare leerlingen is op 4 jaar tijd verdubbeld. De oorzaken zijn leermoeilijkheden, persoonlijke problemen en moeilijke thuissituaties. 10 procent geraakt niet opnieuw ingeschreven, 8 procent geraakt tijdelijk niet ingeschreven. Bovendien dreigen ze andere kwetsbare jongeren mee te slepen.

Mevrouw Pehlivan, ik heb de reactie van de onderwijskoepels meer genuanceerd begrepen. Mevrouw Van Hecke pleit voor een individueel traject en zegt dat onze scholen dit niet meer alleen aankunnen. De Vlaamse scholierenkoepel pleit heel terecht voor samenwerking tussen Onderwijs en Welzijn, en vraagt om het hele probleem beter in kaart te brengen en meer preventief te werken.

Als we niet opletten, dreigen we jaarlijks ongeveer 2000 mensen te verliezen. Dat kunnen we in Vlaanderen niet maken. Minister, hoe wilt u preventief optreden in samenwerking met uw collega's? Moeten we niet ook durven na te denken over de inhoud van leerplicht/schoolplicht, en de leeftijd tot wanneer die loopt?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben het eens met jullie bezorgdheid. Het klopt dat er een stijging is en dat die voor een heel klein deeltje te wijten is aan registratie, aan de betere manier waarop wordt omgegaan met terugzendingen en met het definitief uitsluiten uit een school. Dat is een reden tot bezorgdheid.

Jullie hebben goed aangegeven dat dit probleem Onderwijs overstijgt. In se gaat het om een welzijnsprobleem. We zijn bezig met het opstellen van een antispijbelplan. Dat gaan we uitbreiden naar antisociaal gedrag, en dat valt daar ook onder. We gaan betere profielschetsen van die jongeren opmaken. Er loopt ook een studie over hoe we dat in de toekomst beter kunnen monitoren met de scholen, of dat al of niet mogelijk is. We verwachten die resultaten in het najaar.

Onderwijs en Welzijn bieden gezamenlijke korte en lange time-outprojecten aan. We hebben ook herstelgericht werken voor scholen als prioritair thema in de nascholingen vooruitgeschoven, juist om scholen te leren omgaan met dat soort problematische jongeren. Er is ook het actieplan met de Commissie Jeugdzorg in het Vlaams Parlement, waar een duidelijke link is.

De vergadering met minister Vandeurzen is al veel langer gepland, maar voor eind deze maand zal ik samen met hem de samenwerking tussen Welzijn en Onderwijs bekijken, en we gaan dat hier uitdrukkelijk omkaderen. Als we echt een antwoord willen geven aan die jongeren, dan kan Onderwijs dit niet alleen, dan moet ook Welzijn dat doen en er moet een goede afstemming zijn tussen beiden.

Ik heb met minister Vandeurzen afgesproken dat we deze maand samen mevrouw Van Hecke gaan ontmoeten om daar met haar over te praten. Dit probleem overstijgt Onderwijs inderdaad, mijnheer De Meyer. We moeten die jongeren daar even uithalen bij manier van spreken, wat bijspijkeren, terug op het goede pad zetten en dan weer opnemen in Onderwijs. Daarvoor is er een band nodig tussen Onderwijs en Welzijn. Deze maand nemen minister Vandeurzen en ik dat op.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik ben blij dat u onze bezorgdheid deelt. De plannen en acties die u hebt uiteengezet kunnen we in de commissie verder bespreken. Dit probleem is niet alleen van Onderwijs. Ook de ouders moeten hier mee bij worden betrokken. Zij spelen een cruciale rol.

Misschien kunt u dit ook opnemen in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs. Daar zit ook een deel van het probleem dat sommige leerlingen in een verkeerde richting worden gestimuleerd. Ze zijn schoolmoe, ze voelen zich niet op hun plaats in de schoolstructuur, wat tot nefaste gevolgen kan leiden. We gaan dit verder opvolgen in de commissie.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor het geëngageerd antwoord. Ik onthoud: verder onderzoek, beter in kaart brengen van de problemen en samenwerking met welzijn. Collega's, anderzijds wil ik heel uitdrukkelijk zeggen dat het belangrijk is dat de Vlaamse Regering duidelijk een minister aanduidt die dit dossier trekt. 2000 jongeren verliezen we jaarlijks, met alle consequenties van dien. Dat kan onze Vlaamse samenleving zich niet veroorloven.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, u verwijst naar het nieuwe antispijbelplan. U hebt naar aanleiding van het rapport waarover nu gesproken wordt – die cijfers zijn niet nieuw, we hebben ze al in februari besproken – gezegd dat u het nieuwe antispijbelplan zult voorstellen aan de commissie voor de zomer. Het is kort dag.

U hebt naar aanleiding van een interpellatie van collega Helsen over de persoonlijke ontwikkelingstrajecten, gezegd dat u de registratie zou bekijken en volop bezig was met de monitoring. Dat zou afgehandeld zijn op het einde van het schooljaar, dus voor de zomer. Minister, het is kort dag.

Mevrouw Van Hecke verwijst naar een grote groep van niet-schoolbare jongeren met wie geen land meer te bezeilen valt. Volgens haar is er maar één oplossing, namelijk aan de probleemleerlingen een individueel traject aanbieden. Er wordt enorm gefocust op die individuele begeleiding, ook in uw antwoord. Ik wil wijzen op een interview met de socioloog Furedi, dat dit weekend in De Morgen is verschenen. Hij heeft een nieuw boek geschreven, 'De terugkeer van het gezag'. Hij kaart daar het onderwijssysteem aan en zegt dat kennisoverdracht steeds meer plaats moet ruimen voor amusement, socialisatie en therapie. We moeten terugkeren naar gezag in het onderwijssysteem. Minister, ik zou u aanraden dat boek eens te lezen en misschien naast die individuele trajecten ook eens een andere piste te bekijken. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Over de uitsluiting van die jongeren is algemeen moeilijk iets te zeggen. Wanneer er spijbelgedrag aan de orde is, dan hebben we inderdaad het rapport waar we al over hebben gesproken in de commissie. Ik vermoed dat het spijbelen als dusdanig hier

niet aan de orde is. De uitsluitingen zijn er voornamelijk bij jongeren met een effectieve problematiek. Ik ben heel zeker van de competenties waarover leerkrachten en directies beschikken. Wanneer er over uitsluiting moet worden gesproken, zullen ze dat enkel en alleen doen wanneer ze effectief met de handen in het haar zitten. Wanneer we gaan kijken naar welke jongeren dat zijn, namelijk de kwetsbare groepen waarmee we worden geconfronteerd, denk ik dat we vanuit het onderwijs wel de opdracht hebben om professionele hulp in te zetten in die scholen want ook vanuit de bijzondere jeugdzorg is er een algemene vraag naar extra plaatsen en naar ondersteuning. Daar kan men niet opvangen wat het onderwijs ook niet kan opvangen. Voor die professionele hulp in psychologie, zeker in deeltijds onderwijs en bso-onderwijs, moeten we een tandje bij steken.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, het stijgend aantal uitsluitingen is natuurlijk een zorgwekkend gegeven. Belangrijk is de mentaliteit die men daar tegenover aanneemt. Ik heb het gevoel dat mevrouw Pehlivan lijdt aan het Dalrymple-syndroom. Dat hebben we gisteren uitvoerig uiteengezet gekregen. Als er iets misloopt, is het nooit de schuld van degene die iets misdoet, het is altijd de schuld van de maatschappelijke verhoudingen, het gebrek aan welbevinden in de school, het autoritair optreden van de school. Het is altijd de schuld van iemand anders, de absolute deresponsabilisering, waardoor uiteindelijk de autoriteit die zijn verantwoordelijkheid neemt, de zwartepiet krijgt toegespeeld.

Met dat soort mentaliteit mogen we niet naar die dingen kijken. Een school moet zijn verantwoordelijkheid nemen, en ook zorg dragen voor de functionering van het geheel. Ik heb toch liever de aanpak van de heer De Meyer, die zegt dat we misschien wel eens de schoolplicht moeten bekijken. LDD stelt ook voor om de schoolplicht in te korten naar 16 jaar. We wachten decretale initiatieven van CD&V met ongeduld af.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, het gaat hier inderdaad om een specifieke groep jongeren die een individueel traject nodig hebben. Het klopt dat die groep van 1500 jongeren moeilijker bereikt wordt met een antispijbel- of een ander plan. Ze zijn dat stadium al voorbij. U hebt aangehaald dat daarvoor de time-outprojecten beschikbaar zijn. We geloven ook dat die projecten voor deze jongeren de beste oplossing bieden. Er zijn een aantal problemen. Er zijn wachtlijsten omdat nog steeds gewerkt wordt met een gesloten enveloppe. Niet voor elke leerling die dat nodig heeft, is er een dergelijk time-outproject. Bovendien staan die projecten niet open voor het gehele middelbaar onderwijs. Ze zijn dat enkel voor het deeltijds onderwijs. Ook dat is problematisch. Minister, denkt u eraan daar iets aan te doen? Wilt u de projecten uitbreiden en werken met een open enveloppe, ook voor het hele middelbaar onderwijs?

Minister Pascal Smet: Laat me allereerst zeggen dat ik van mevrouw Pehlivan niet gehoord heb dat het plots alleen de samenleving is die verantwoordelijk is. Uiteraard is het individu dat die daden stelt, verantwoordelijk. Dat geldt ook voor de ouders. Anderen hebben al gezegd dat de verantwoordelijkheid van de ouders heel belangrijk is. Kinderen hebben is één zaak, maar verantwoordelijkheid opnemen nog iets anders. Ik denk dat we dat nog eens veel duidelijker moeten stellen. Maar, mijnheer Bouckaert, we kunnen er niet omheen dat een samenleving, waar men opgroeit, een buurt, een omgeving, de afkomst, al dan niet uit een achtergesteld gezin, moeilijke sociaal-economische omstandigheden externe factoren zijn die daarop inspelen. Versta me niet verkeerd, dat zijn geen excuses. Daarover bestaat kilometers literatuur. U moet die misschien maar eens lezen.

Ik hoor echter helemaal niet zeggen dat het niet zou gaan om een individuele verantwoordelijkheid, de verantwoordelijkheid van de ouders, net zoals ik evenmin problemen heb met het feit dat gezag, discipline nodig is, ook in scholen. Daar is niets mis

mee. Ook de samenleving als geheel heeft dat af en toe nodig. Ik heb daar helemaal geen problemen mee. Laten we daarover geen valse of verkeerde tegenstellingen vinden.

Mevrouw Meuleman, u hebt gelijk. Het systeem van de time-out volstaat op dit moment niet. Er is meer vraag dan aanbod. In de Commissie Jeugdzorg is dat ook heel duidelijk naar voren gekomen. Dat is nu juist een van de gespreksonderwerpen die ik met minister Vandeurzen, die, zoals u weet, daarin ook een belangrijke bijdrage levert, zal opnemen om na te gaan hoe we kunnen komen tot meer trajecten voor individuele jongeren. We moeten het hele traject bekijken. Bij een jongere die we niet opvangen als hij in het begin van een schoolcarrière problemen heeft, is de kans groot dat hij gedurende de rest van zijn leven problemen zal hebben. Dat zal dan ook een maatschappelijke kost met zich mee brengen. Als we heel snel investeren om die jongere op het juiste pad te brengen, dan kunnen we later veel geld uitsparen. Als we kijken naar het hele traject, dan is dat goed beleid. Ik weet dat daarover in het parlement kamerbreed, 'Vlaams Parlementbreed', min of meer consensus aan het groeien is.

Voorzitter, samen met minister Vandeurzen nemen we de zaak op. We zijn beiden gemotiveerd om er iets aan te doen. Er zijn verschillende zaken die hij en ik delen. Dat geldt zeker voor de bezorgdheid over deze groep jongeren.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Mijnheer Bouckaert, het is misschien niet de gewoonte om tijdens een actuele vraag een antwoord te geven, maar het is wel duidelijk dat we in twee verschillende partijen zitten. Dat is mijn antwoord op uw tussenkomst.

Minister, ik heb nooit beweerd dat de jongeren alleen schuldig zijn. Het zijn ook de ouders, de CLB's. Het gaat om het geheel, vooral bij de zwakke jongeren. Op dat vlak ben ik wel voor een deel tevreden met de acties die we zullen ondernemen. U kunt rekenen op mijn volledige medewerking. We zullen de discussie verder voeren in de commissie.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Mijnheer Bouckaert, ik ben tevreden dat u mijn gedachtegang steunt. Voor alle duidelijkheid, ik heb geen radicaal pleidooi gehouden om de leeftijd voor de leerplicht te verlagen. Ik heb gezegd dat een denkoefening daarover bijzonder nuttig is.

Voorzitter, tegenwoordig is er veel te doen over het Kinderrechtencommissariaat. Misschien kan die dienst ons bij die oefening behulpzaam zijn. *(Applaus bij CD&V en Groen!)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de nieuwe werkloosheidscijfers van de VDAB en eventuele bijsturingen voor de ondersteuning en begeleiding van langdurig werklozen en vijftigplussers

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, ik zou willen beginnen met het goede nieuws. Voor de achtste maand op rij daalt de Vlaamse werkloosheid. We merken dat het economische herstel zich ook vertaalt in het aantal vacatures, dat opnieuw op het niveau zit van voor de crisis.

De verleiding wordt dan groot om hoera te roepen, maar dat zou misplaatst zijn omdat dat goede gemiddelde nog heel wat problemen verbergt. Er zijn in de eerste plaats heel grote regionale verschillen. Antwerpen blijft voor wat betreft de werkloosheid heel problematisch. Het is goed dat de daling van de werkloosheid zich nu eindelijk ook voordoet bij allochtonen. Maar als je vaststelt dat er een daling is van meer dan 7 procent bij de algemene cijfers, en de allochtonen nemen daarin een daling van slechts 1 procent, dan is het duidelijk dat de

allochtonen niet profiteren van de trend. Het wordt helemaal zorgwekkend dat er bij de ouderen hoogstens een stagnatie is.

Ik maak mij bijzondere zorgen over de groep van 52.000 mensen die langer dan 2 jaar werkloos zijn. Daar zien we een stijging van 4,6 procent. Daar tekent zich nu heel duidelijk een cohorte af van mensen die 2 jaar geleden bij de crisis werkloos geworden zijn door ofwel een ontslag, ofwel door geen toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, die heel het traject doorlopen hebben en die vandaag het stempel van langdurig werkloze op hun hoofd krijgen. Dat cijfer moet ons bijzonder zorgelijk stemmen. Daar is beleid nodig dat meer doet dan enkel de trend volgen. Het beleid moet sommige trends uitdiepen en moet andere trends proberen tegen te gaan.

Minister, ik vraag u om in te zetten op die kansengroepen die vandaag nog altijd minder dan de trend zou doen verwachten profiteren van het economisch herstel. Ik merk daar veel van in de beleidsnota en in de beleidsbrieven. Ik merk dat er wordt ingezet op oudere werklozen. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) is op 1 april 2011 begonnen met de uitrol van een sluitende aanpak voor werklozen, maar ik vind veel minder terug over langdurig werklozen. Daarom, minister, vraag ik u wat u zult doen om ervoor te zorgen dat de langdurig werklozen, en in het bijzonder de cohorte die nu 2 jaar werkloos is, niet blijft verzeilen in werkloosheid.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb voor de 50-plussers, naar wie u in uw vraag verwijst, maatregelen genomen die van kracht worden op 1 april 2011. Als ik de cijfers bekijk over diegenen die langer dan 2 jaar werkloos zijn, zie ik een stijging van 4,6 procent voor april 2011. Maar de tendens van januari 2010 tot nu toont de op één na laagste stijging. Je ziet dus ook daar een evolutie. De vergelijking tussen de periode februari-april 2010 en februari-april 2011 toont dat we in die periode vorig jaar een stijging van 7 tot 8 procent hadden per maand, terwijl dat nu tussen 4 en 6 procent is. Een derde, heel belangrijk punt bewijst dat we een proactief beleid hebben gevoerd: het aantal werklozen die 1 tot 2 jaar werkloos zijn daalt enorm. In april bedroeg die daling 15 procent en de laatste maanden meer dan 10 procent.

Mijnheer Van Malderen, u zei daarnet dat door de crisis een groep is doorgeschoven. Wij hebben nu proactief ingespeeld op de volgende groep, en die zal dus niet doorschuiven. Ik heb de cijfers met betrekking tot diegenen die langer dan 2 jaar werkloos zijn grondig bekeken. De moeilijkste groep bestaat uit diegenen die 3 jaar en meer dan 3 jaar werkloos zijn. In april stijgt het aantal van diegenen die 3 of 4 jaar werkloos zijn met 33 procent. De vorige maanden was dat 24 tot 33 procent. Dat is enorm. In Vlaanderen moeten we dat breder bekijken. We hebben een aantal maatregelen genomen. Ik denk aan de werkateliers en aan het hele systeem van vervroegd curatieve werking. Maar ik denk ook aan de werkervaringsplaatsen, die we al hebben vanaf 1 jaar werkloosheid. Voor wie er dan nog overblijft, zit je heel snel bij sociale-economieprojecten. Daar ben ik samen met mijn collega Freya Van den Bossche aan het uitkijken naar een tewerkstellingsmaatregel of -matrix zodat wij daar beter curatief kunnen optreden voor de mensen die in weerwil van al bestaande maatregelen niet aan de bak komen.

De heer Bart Van Malderen: Dank u, minister, voor uw antwoord. Uiteraard denk ik dat we anderhalf jaar na het ingaan van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) vandaag een aantal resultaten kunnen zien. Dat geldt in het bijzonder voor die groep die na het uitbreken van de economische crisis op de arbeidsmarkt is gekomen.

Maar de daling van de groep van diegenen die 2 jaar of meer dan 2 jaar werkloos zijn, mag ons niet afleiden van het feit dat er daar echt een cohorte is. De stijging van het aantal werklozen dat 4 en 5 jaar werkloos is, maakt daar deel van uit. Dat zijn mensen die al een aantal jaren geen toegang tot de arbeidsmarkt hebben gehad en die daardoor wellicht nog een aantal bijkomende problemen hebben ervaren.

We moeten er echt voor zorgen dat het WIP dat afloopt, een heel passend vervolg krijgt en dat we geen outsiders op onze arbeidsmarkt tolereren. We moeten er echt voor zorgen dat we naar een inclusieve arbeidsmarkt gaan. We moeten het ijzer smeden terwijl het heet is. Er is economisch herstel, maar dat is broos. Als je kijkt naar het schommelende consumentenvertrouwen, naar de vertraging van de groei in Duitsland en naar de problemen met de euro, moeten we ervoor zorgen dat de mensen op de arbeidsmarkt gewapend zijn en zo snel mogelijk actief worden op die arbeidsmarkt als het economisch weer omslaat.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Van Malderen, ik dank u voor uw vraag. Ik ben wat verrast door uw pleidooi, maar desalniettemin ga ik er helemaal mee akkoord. De cijfers tonen inderdaad aan dat er een dringende noodzaak is voor het uitbreiden van het activeringsbeleid naar 58 jaar, zoals dat ook is afgesproken binnen de schoot van de Vlaamse Regering. Maar wij, de N-VA, zijn vragende partij om dit niet enkel te beperken tot de nieuwe instroom van kortdurig werkzoekenden tot 58 jaar, maar ook uit te breiden naar de groeiende groep langdurig – dus langer dan twee jaar – werkzoekende 50-plussers. Dat zijn er trouwens 29.600.

Een van de zaken die we zeker moeten aanpakken om daar resultaat te boeken, is het afstemmen van het Vlaamse activeringsbeleid en het federale passiveringsbeleid. Daarom blijven we pleiten voor een overheveling van die bevoegdheid. Onder andere de criteria voor de beschikbaarheid die door de RVA worden gehanteerd, lopen niet gelijk met die die door de VDAB worden gehanteerd. Als je als werkloze voor je uitkering niet beschikbaar moet zijn op de arbeidsmarkt, heb je daar als VDAB of activeringsbeleid van Vlaanderen zeer weinig vat op. Het is vooral dat probleem, de structurele uitkeringsafhankelijkheid van werklozen, waar we aan moet werken. Ik ben in ieder geval blij met het voortschrijdend inzicht bij sp.a.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik denk dat de heer Van Malderen hier een terecht punt maakt over het feit dat er enerzijds een positieve trend is als we de werkloosheidcijfers bekijken, maar dat die positieve trend niet geldt voor de 50-plussers. Ik denk dat hij ook terecht een punt maakt als hij stelt dat er bij die 50-plussers heel wat langdurige – langer dan twee jaar – werklozen zijn. Ik wil even verwijzen naar de actuele vraag die ik hier enkele maanden geleden heb gesteld. Daarin werd aangekondigd dat er een nieuw activeringsbeleid zou worden gevoerd voor de groep van de 50-plussers, in eerste instantie tot 55 jaar en nadien tot 58 jaar. Wij dachten toen dat het meteen tot 58-jarigen zou lopen. Er werd toen expliciet gezegd dat dat nieuwe activeringsbeleid enkel gold voor de nieuwe instroom van werkzoekenden, terwijl hier eens te meer wordt gezegd dat we ook oog moeten hebben voor de 50-plussers die al twee jaar of alleszins langer dan recent in de werkloosheid zijn terechtgekomen.

Ik zou opnieuw een oproep willen doen om daar zeker alle aandacht aan te schenken. We weten dat die eindevaluatie over dat activeringsbeleid er pas naar het eind van het jaar toe komt. Ik denk dat de tijd nu al gekomen is om maatregelen bij te sturen en ervoor te zorgen dat die langdurige 50-plussers zo snel mogelijk kunnen worden geactiveerd.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Het is bijna een vaste wet op de arbeidsmarkt dat wie zijn werk verliest en te lang zonder werk blijft, verweesd achterblijft. Zodra de economie opnieuw aantrekt en er nieuwe jobs komen zodat de werkloosheid daalt, zijn het inderdaad vaak de langdurig werklozen die dan achterblijven en waar niemand naar omkijkt. In die zin is de grote test voor uw systematische aanpak van bijvoorbeeld 50-plussers, eigenlijk die groep, die kern die achterblijft en waarvoor u speciale inspanningen zult moeten doen. Tijdens een interpellatie die ik in november 2010 heb gehouden, hebt u zelf ook gezegd dat er twee

groepen zijn waar u bezorgd over bent: de langdurig werklozen en de oudere werklozen. U zult voor de groep die beide combineert, extra inspanningen moeten doen, naast uw huidige aanpak. We zullen ook de werkgevers en andere partners op de arbeidsmarkt moeten sensibiliseren om ook diegenen aan bod te laten komen die op het eerste gezicht misschien onaantrekkelijk lijken om tewerk te stellen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik ga door op het pleidooi van de meeste collega's. We zitten inderdaad met een specifieke situatie op onze arbeidsmarkt. Er zijn gemiddeld minder dan 3,5 werkzoekenden per vacature. We hebben iedereen nodig op onze arbeidsmarkt: de langdurig werkzoekenden, de ouderen. We kunnen iedereen gebruiken om die vacatures in te vullen.

De vergeten groep, waarover ik al meermaals heb gesproken in de commissie en ook hier, zijn de leefloners. Er zijn er meer dan 40.000 in Vlaanderen. Experimenten hebben uitgewezen dat 43 procent van die groep perfect een job kan vinden op de reguliere arbeidsmarkt. Dat is een gigantische arbeidsreserve. Het zijn langdurig werkzoekenden, maar ze staan niet als werkzoekende ingeschreven bij de VDAB. We moeten die groep activeren om ze te kunnen inzetten op de arbeidsmarkt. We hebben ze heel hard nodig. Minister, ik daag u uit om daar heel hard en heel snel werk van te maken.

Minister Philippe Muyters: Wat doen we met de 50-plussers die niet in de instroom zitten? Je kunt op twee manieren een beleid voeren. Wij hebben ervoor gekozen om een beleid te voeren samen met de Vlaamse sociale partners. We hebben daar uitdrukkelijk de wens en de aanpak gehanteerd om te starten met de instroom, vanaf 55 jaar en tegen het einde van het jaar naar 58 jaar. Ik ben me er heel goed van bewust dat we ook dingen kunnen doen voor degenen die al werkloos zijn.

Ik wil er toch blijven op wijzen dat de federale overheid met het activeringsbeleid stopt vanaf 50 jaar. Wij zijn al geëvolueerd van 48 naar 52 jaar en nu gaan we naar 55. Op het einde van het jaar gaan we naar 58 jaar. Maar als er van de ene kant een signaal komt dat het vanaf 50 jaar klaar is, terwijl wij al tot 58 jaar gaan, is het niet eenvoudig om de mensen die daar al zijn, te activeren. Ik ben het eens dat dat een grote uitdaging is, aan mij en aan minister Van den Bossche, als verantwoordelijke voor sociale economie.

We hebben met deze Vlaamse Regering heel uitdrukkelijk gekozen om een werkgelegenheidsbeleid te voeren samen met de sociale partners. Mijnheer Watteeuw, zoals u zelf zegt, als je niet op het terrein de ondersteuning vindt bij vakbonden en werkgevers, kun je zo'n beleid niet voeren.

Het zijn keuzes die op een bepaald moment zijn gemaakt, in het verleden, om een 48-plusser te beschouwen als iemand die zich niet meer op de arbeidsmarkt moet aanbieden. Dit jaar gaan we wellicht al naar 58 jaar. Dat is toch een verbetering van 10 jaar. We starten met de instroom. Ik denk dat ook dat de juiste aanpak is. Hadden we geen maatregelen genomen voor de werklozen tussen 1 en 2 jaar, hadden we nu niet de enorme daling gezien, waarnaar u hebt verwezen, mijnheer Van Malderen. Dan hadden we die cohorte die doorschuift naar langdurige werkloosheid, gemist en was die daar ook terechtgekomen.

Als de groei zich voortzet, krijgen we een opportuniteit. Ik hoop dat u te pessimistisch was toen u zei dat het heel broos is. Ik hoop dat, want dan zijn er ook bij de werkgevers heel wat mogelijkheden. Er zal dan een tekort op de arbeidsmarkt komen. Vandaag zitten we aan een werkloosheidsgraad van 6 procent, wat toch enorm laag is op dit moment, nog maar net goed uit de crisis.

De heer Bart Van Malderen: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Er zijn 52.000 mensen langer dan 2 jaar werkloos. Er zitten ouderen bij, maar ook jongeren. Ik vraag aandacht voor heel de groep. Ik pleit hier eigenlijk voor een soort van WIP bis of WIP plus, waarbij we echt ingaan op de postcrisissituatie en heel goed analyseren welke mensen dreigen blijvend van

boord te vallen of niet aan boord te geraken en waarbij we actief inzetten op een curatieve aanpak, die inderdaad performant is.

Mijnheer Diependaele, ik wil u het standpunt van mijn partij nog eens in drie zinnen uitleggen, zodat u het voor eens en voor altijd snapt. Wij willen dat iedereen die wil werken, kan werken. Wij vragen dat iedereen die kan werken, ook effectief aan de slag gaat. We willen ervoor zorgen dat degenen die werk geven, realistische eisen stellen aan degenen die werk zoeken. Dat heet een inclusieve arbeidsmarkt. Ik hoop dat u zich niet beperkt tot het uitsluiten van mensen. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de oproep van Waals minister-president Rudy Demotte om overleg op te starten betreffende het Minderhedenverdrag

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, het Minderhedenverdrag duikt om de zoveel tijd eens op, zeker op momenten dat er communautaire onderhandelingen in het algemeen en over Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder zijn. Dit keer is de aanleiding blijkbaar het periodieke verslag van de Mensenrechtenraad van de VN. Daar worden traditioneel vragen gesteld over de ratificatie van het Minderhedenverdrag. Blijkbaar is dat nu de aanleiding voor uw Waalse evenknie om – als we de berichten mogen geloven – een oproep te doen aan zijn federale collega's, niet aan u dus, om een overleg op te starten en werk te maken van de ratificatie van het Minderhedenverdrag. Hij wil een voor België sluitende definitie opstellen van het begrip 'nationale minderheid'.

Minister-president, het is zeer doorzichtig. We hebben ons altijd gekant tegen dat nationaleminderhedenverdrag. Als dat geratificeerd wordt, krijgen de Franstaligen in heel Vlaanderen de mogelijkheid om culturele en onderwijsactiviteiten op poten te zetten en te subsidiëren. Idem als dat beperkt zou worden tot de Vlaamse Rand. Dan kunnen ze daar gerust zelf Franstalig onderwijs, welzijnsinstellingen en cultuur organiseren. Aan Vlaamse kant hebben we altijd gezegd dat er maar één nationale minderheid is, namelijk de Duitstaligen. Dat is een groep die al bestond maar in een ander staatsverband is terechtgekomen door een wisseling van de grenzen. Nu komt dat terug op tafel.

Wij hebben altijd gezegd dat de Franstaligen in dit land institutioneel al meer dan genoeg beschermd zijn met de grendelgrondwet, de tweederdemeerderheid, de alarmprocedure, het belangenconflict en noem maar op.

Minister-president, in uw regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering er zich toe verbindt om het Minderhedenverdrag niet te ratificeren. Ik zou van u graag vandaag hetzelfde horen. Ik zou willen dat u aan Waals minister-president Demotte zegt: goed geprobeerd, maar het is zo goed als dat we het gehad hebben.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Hauthem, het antwoord is heel eenvoudig. Wij volgen het Vlaams regeerakkoord en dat is heel duidelijk: de Vlaamse Regering zal het Minderhedenverdrag niet ratificeren.

Wie dat net als u van nabij volgt, weet dat federaal minister van Buitenlandse Zaken Vanackere op 2 mei 2011 in Genève de universele periodieke evaluatie in de VN-Mensenrechtenraad heeft bijgewoond. Minister Vanackere heeft de evaluatie van België verdedigd. De leden van de VN-Mensenrechtenraad kunnen aanbevelingen doen. Eén lidstaat

heeft gevraagd dat België het Minderhedenverdrag zou ratificeren. Minister-president Demotte heeft in de pers – want ik heb niets gehoord of ontvangen van hem – gezegd dat we zeer snel overleg moeten opstarten over dat verdrag en zo komen tot een definitie van de term ‘nationale minderheid’.

Ik wil u in herinnering brengen dat er in 2001 gesprekken zijn gevoerd op intra-Belgisch niveau. Toen is beslist om het Minderhedenverdrag te ondertekenen – niet ratificeren – met een duidelijk voorbehoud. Ten eerste, er mag geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande wetgeving en het constitutionele evenwicht. Ten tweede, een interministeriële conferentie (IMC) Buitenlands Beleid moet een definitie uitwerken voor het begrip ‘nationale minderheid’.

Mijn voorgangers en ikzelf hebben het verdrag niet geratificeerd. Dat is een serieus probleem. Ik begrijp dat minister-president Demotte graag zou willen dat de IMC samenkomt en een definitie vindt voor die term. Ik volg uw standpunt dat België één minderheid heeft, de Duitstalige Gemeenschap. Ik kijk uit wat minister-president Demotte daar allemaal over te vertellen heeft. De Vlaamse Regering zal het verdrag niet ratificeren. Dat blijft zo tot er een definitie komt van ‘nationale minderheid’ waar wij ons volledig in kunnen vinden en die beantwoordt aan de vragen van dit Vlaams Parlement.

De heer Joris Van Hauthem: Ik dank u voor het duidelijke antwoord. Wat in 2001 is gebeurd, was erg doorzichtig. De heer Michel heeft dat toen ‘en stoemelings’ gedaan, om de hier de druk op de ketel te zetten. Uw partij zat toen in de oppositie. Toenmalig Kamerlid Herman Van Rompuy trok toen nogal fel van leer tegen de ondertekening van het Minderhedenverdrag. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft dat trouwens ook gedaan, met het voorbehoud van alle constitutionele evenwichten die worden gehandhaafd en bovendien met de bescherming als nationale minderheid. Het is toch het een of het ander.

Minister-president, dit wordt ook altijd als pasmunt voor Brussel-Halle-Vilvoorde gebruikt. Ik ben dus blij dat u met zoveel woorden zeer duidelijk zegt dat de Vlaamse Regering – en ik veronderstel ook dat het Vlaams Parlement dat doet – het Minderhedenverdrag onder geen beding zal ratificeren.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, de beschaving van een land meet men onder meer aan de hand van de manier waarop men met minderheden omgaat. Ik weet dat de discussie daarover erg delicaat is, wegens de communautaire problemen. Ik heb dus echt geen kritiek op een regeerakkoord waarin het juiste standpunt wordt ingenomen. Maar ik denk dat in de toekomst iedereen en op alle vlakken zal moeten bewegen.

In dat verband sluit ik me aan bij wat in de nota van de heer Johan Vande Lanotte staat: “Gans deze problematiek kan niet los gezien worden van de discussie en de visie op de staatshervorming, meer bepaald de visie op Brussel als volwaardig maar specifiek gewest. Wij zullen nooit verkocht krijgen aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat er andere rechten voor Nederlandstalige en Franstalige Busselaars zijn.” De Franstaligen moeten ophouden met het territorialiteitsbeginsel in vraag te stellen, maar ik denk dat langs Vlaamse kant ook wij naar de toekomst toe zullen moeten bewegen op dit Minderhedenverdrag.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik dank u voor het duidelijke antwoord. Ik wil er nog aan toevoegen dat in 2003 op vraag van de Franse Gemeenschapsregering en de Waalse Gewestregering een aantal Franstalige juristen en experts een advies uitbrachten met hun interpretatie van een mogelijke ratificatie van het Minderhedenverdrag. Volgens hen is dat een mogelijk breekijzer om meer, nieuwe voorrechten voor Franstaligen in heel Vlaanderen te kunnen opeisen. Als er dus iets mag of moet bewegen, dan is het die mentaliteit van ‘on

nous a pris la Flandre'. Blijkbaar heeft men aan de overkant van de taalgrens de eentaligheid van Vlaanderen nog altijd niet verteerd.

Zolang er niet 100 percent zekerheid is dat de Franstaligen die in Vlaanderen wonen bij een Europees hof geen verregaande nieuwe voorrechten kunnen afdwingen na een ratificatie van het Minderhedenverdrag, zullen wij tegen dat laatste gekant blijven. We zijn trouwens in goed gezelschap: onze grote Franstalige buur Frankrijk heeft het zelfs niet ondertekend, laat staan geratificeerd. Er is aan de heer Demotte dus slechts één antwoord mogelijk: om daarover te onderhandelen moet men met twee zijn. En Vlaanderen est demandeur de rien. *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ook ik ben gerustgesteld door het antwoord van de eerste Vlaming, minister-president Peeters. Het sluit aan bij het Vlaams regeerakkoord.

Ik wil hem vragen of dat standpunt ook onverkort wordt gehandhaafd tijdens de onderhandelingen met het oog op de vorming van een federale regering. In een federaal regeerakkoord zou eventueel de belofte kunnen staan dat het Minderhedenverdrag wordt ondertekend. Want als ik de nota-Vande Lanotte lees en mevrouw De Vits hoor, zou men kunnen besluiten dat dit op federaal vlak misschien wel mogelijk wordt. Blijft de Vlaamse Regering, zolang u minister-president bent, bij uw standpunt, ongeacht wat er aan de overkant van de straat wordt beslist?

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Het is niet juist dat dit stoemelings is ondertekend door Louis Michel: het maakte deel uit van het Lambermontakkoord. Toen er werd gevraagd naar de regionalisering van de Provincie- en Gemeentewet, was een deel van het akkoord om die raamovereenkomst te ondertekenen en later te ratificeren. Dat gebeurde op 30 of 31 juli 2001. Dat is nu al 10 jaar geleden. Het wordt dan ook hoog tijd dat men erover nadenkt gevolg te geven aan dat verdrag.

Een aantal weken geleden is hier nog eens gezegd dat we ons imago op internationaal vlak hoog moeten houden. Door te zeggen dat die raamovereenkomst en de Raad van Europa de pot op kunnen, gaat men nog altijd verder met het schaden van het imago van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Tien jaar geleden hebben we daarover gediscussieerd. Patrick Dewael was toen minister-president. Dit Vlaams Parlement heeft toen gezegd dat het dat Minderhedenverdrag nooit zou ratificeren. Mevrouw De Vits, u interpreteert dit verdrag als zou de Franse Gemeenschap bevoegdheden krijgen inzake onderwijs, cultuur en media in de randgemeenten rond Brussel. Dat betekent niet alleen een uitbreiding van de faciliteiten: de Franstaligen zouden dan ook initiatieven kunnen nemen in de eentalig Vlaamse gemeenten. Dat is de interpretatie die daar altijd aan gegeven is door de Franstaligen.

Ik begrijp dan ook uw betoog niet, mevrouw De Vits. Tien jaar geleden ging sp.a op dat vlak helemaal akkoord met het Vlaams Parlement. Het staat trouwens ook in het Vlaams regeerakkoord. Onze fractie blijft bij dat standpunt. Daar kan alleen over gesproken worden in het kader van een staatshervorming. Er staat zeker niet in dat de rechten voor de Vlamingen in Brussel moeten worden afgebouwd zoals de heer Vande Lanotte voorstelt, door tweetalige lijsten in te voeren enzovoort. Sp.a zit hier op een volledig andere golflengte.

Mijnheer Van Hauthem, ik ben heel blij dat de president van Europa dit ook in 2001 al had vernoemd. Diezelfde president van Europa heeft de splitsingsvoorstellen voor Brussel-Halle-Vilvoorde ingediend. U ziet dat de Van Rompuys al tien jaar consequent zijn op de Vlaamse lijn. *(Applaus bij CD&V en N-VA)*

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Bouckaert, het is heel sympathiek dat u mij de eerste Vlaming noemt, maar die zit hier naast mij. Dat is de voorzitter van dit Vlaams Parlement. Die titel zou ik me niet toe-eigenen, maar het is sympathiek dat u zich vergist wat de eerste betreft.

Het regeerakkoord, meer bepaald de laatste zin, is heel duidelijk. Kamerbreed, in historisch perspectief en in coherentie met zowel Eric als Herman Van Rompuy, hebben we die lijn gevolgd. Ik zie niet in waarom we daar nu zouden van afwijken. Als Rudy Demotte via de pers laat weten dat hij een initiatief zal nemen, dan ga ik ervan uit dat hij heel goed weet wat hier al jaren leeft in dit Vlaams Parlement. We kijken uit naar zijn voorstel dat mogelijks ook via de media zal worden verspreid.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, u blijft me geruststellen, maar een aantal fracties niet. Ik hoor sp.a kritische bedenkingen maken en verwijzen naar de nota-Vande Lanotte waarin het Minderhedenverdrag als element voor de oplossing van Brussel-Halle-Vilvoorde was ingeschreven.

Ik hoor Eric Van Rompuy hetzelfde zeggen: tenzij in het kader van een staatshervorming en van de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, dan zou het dus wel kunnen. Neen, laten we het kort en duidelijk houden, ook in het Vlaams Parlement.

U bent bochten aan het maken, mijnheer Van Rompuy, dat zei uw broer niet. U zegt nu dat er in het kader van Brussel-Halle-Vilvoorde wel over kan worden gediscussieerd. Ik heb dan liever de minister-president die heel duidelijk zegt: het regeerakkoord is duidelijk, we ratificeren dat Minderhedenverdrag niet. We zullen op onze tellen moeten passen wat dat betreft.

Minister-president Demotte, die zijn oproep zelfs niet tot u heeft gericht, maar tot zijn federale collega's, weet dan waar hij aan toe is: hij kan de boom in. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een sluitende controle op de export van materieel met mogelijk militair-nucleair gebruik

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister-president, collega's, in Humo van deze week staat een ontluisterend verhaal over de uitvoer van rotatieve persen naar Iran waarmee nucleair materiaal tot en met kan worden bewerkt. Het betreft dus de fabricatie van nucleair wapentuig of in ieder geval van daarvoor bruikbare raketten.

Het is een vreemde zaak die al een aantal jaar oud is. Ik wil er niet op terugkomen, maar het verhaal is typerend. In eerste instantie werd door het Vlaamse Gewest een uitvoervergunning toegekend. De CANVEK, de federale Commissie van advies voor de niet-verspreiding van kernwapens, die toeziet op de nucleaire export van dat soort tuig – want nucleaire export is federale materie –, had toen geen echte opmerkingen gemaakt.

Hetzelfde bedrijf uit Iran heeft een jaar later opnieuw een aanvraag ingediend om onderdelen te krijgen. Die onderdelen konden alleen gebruikt worden voor de aanmaak van nucleair wapentuig of daaraan gerelateerd materieel. Ook toen heeft het bedrijf een vergunning gekregen van het Vlaamse Gewest, maar toen heeft het zelf de stap gezet naar de CANVEK met de vraag of dat eigenlijk wel kon. Toen heeft de CANVEK het licht op rood gezet, het kon niet, het bedrijf kreeg geen vergunning voor de export naar Iran.

Sinds 2009 heeft de federale overheid de regelgeving met betrekking tot de nucleaire export strenger gemaakt, niet alleen naar niet-kernwapenstaten, maar ook naar kernwapenstaten. Er is ook een 'catch all'-bepaling bij gekomen. De Vlaamse Regering heeft bij het Grondwettelijk Hof een klacht ingediend tegen de Federale Regering met de vraag om een aantal artikels te vernietigen, als ik me niet vergis gaat het om artikelen 25 en 26.

Ik wil hier geen discussie voeren over die artikels of over de communautaire aspecten, maar ik wil graag van u vernemen, minister-president, hoe Vlaanderen zal vermijden dat dit soort machinerie kan worden uitgevoerd naar Iran. Is daarvoor een eigen regelgeving wenselijk of een betere samenwerking met de CANVEK en de federale overheid?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijnheer Caron, ik heb dat Humo-artikel ook gelezen. Uw collega op het federale niveau, de heer Calvo, is hiermee zelfs op de radio gekomen.

Het is heel duidelijk dat het wetgevend initiatief op federaal niveau een verstrenging wil inhouden voor de nucleaire export en daarover wordt de vraag gesteld of die zich binnen de bevoegdheidsverdeling situeert. Wij zijn naar het Grondwettelijk Hof gestapt om duidelijkheid te krijgen van dat hof, om te weten te komen of dit gebeurt met respect voor de bevoegdheden van de een en de ander. Ik vind dit van belang vanuit de algemene bezorgdheid, die u deelt, dat het goed is dat men zich heel duidelijk houdt aan de bevoegdheden die zich op de twee niveaus situeren. Stelt u zich voor dat men ermee doorgaat en er zijn achteraf problemen, dan zijn we nog verder van huis.

Mijnheer Caron, ik ga er dus van uit dat u geen probleem hebt met onze actie om aan het Grondwettelijk Hof te vragen om een uitspraak te doen over de artikelen 25 en 26 van die wet. Uw collega Calvo heeft daar blijkbaar wel een probleem mee.

Het is natuurlijk zo dat CANVEK kan functioneren en haar werk kan blijven doen zoals dat tot hiertoe gebeurde. Dit is geen opschorting en betekent niet dat in tussentijd niet met de nodige doortastendheid zou kunnen worden gereageerd.

Met alle respect, maar u trekt het een beetje op flessen. U weet dat men in 2005, als ik me niet vergis, in CANVEK een eerste keer de zaak heeft onderzocht. Men heeft toen gezegd dat er geen probleem was. Dan is de exportvergunning gekomen. Men heeft dan een tweede dossier gehad en men heeft een exportvergunning toegekend. Het bedrijf weet natuurlijk dat die verschillende onderdelen ook kunnen worden gebruikt voor militair-nucleair materiaal. Men heeft toen gezegd dat men er toch een stokje voor moest steken.

Ik ben absoluut bereid om op een goede manier samen te werken met de federale instanties om zulke toestanden te voorkomen. Het is voor mij heel belangrijk dat er duidelijkheid komt over de vraag of de ene of de andere zijn bevoegdheid heeft overschreden. Na de uitspraak van het Grondwettelijk Hof wordt er met de federale ministers over gesproken zodat de standpunten conform de uitspraak van het Grondwettelijk Hof kunnen worden aangepast.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister-president, ik ben in zekere zin gerustgesteld. Ik ga ervan uit dat het, net zoals voor mij, uw bedoeling is om die militair-nucleaire toepassingen onmogelijk te maken waar ze niet geoorloofd zijn, zoals in Iran. Ik hoop dat ik er mag van uitgaan dat het na de uitklaring door het Grondwettelijk Hof – en ik ben ook voor de uitklaring van bevoegdheden – niet de bedoeling is om in Vlaanderen een vrijere, permissievere toepassing van nucleaire export te krijgen, die de federale CANVEK vandaag toepast.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer Caron, ik deel uw bezorgdheid over de verstrenging van de nucleaire export, maar ik heb ook een suggestie. U hebt goede banden met uw collega's van Ecolo, u vormt federaal zelfs één fractie. Ik stel voor dat u hen er eens over aanspreekt. Het zijn immers steeds de Walen en de bedrijven in Wallonië die nogal gemakkelijk over de schreef gaan als het over die wetgeving gaat. Ik stel voor dat u hen daar eens over aanspreekt.

Minister-president Kris Peeters: Nogmaals, ik wacht het arrest van het Grondwettelijk Hof af. Op basis van dat arrest zullen wij de nodige acties ondernemen. De bottomline – waarmee u ook akkoord gaat, mijnheer Caron – is dat we dit op een efficiënte manier moeten organiseren en dat daar het hoofdaccent moet blijven liggen, ook in de toekomst.

De heer Bart Caron: Voorzitter, mijnheer Hendrickx, ik ben in nauw overleg met de collega's van Ecolo en met onze kabinetten van de Waalse Gewestregering. Ik heb hen de tekst van de minister-president en dus van de Vlaamse Regering en de tekst van Groen! over de wapenhandel bezorgd. Ik heb lijsten met aanvullende vragen gekregen. Ik doe niets anders dan hen via onze contacten aanmoedigen om ten minste even streng en precies met wapenhandel om te gaan als wij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de erkenning van Marokko als adoptieland voor België

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, de diensten van de minister, meer bepaald de Vlaamse Centrale Autoriteit Adoptie (VCA), zullen binnenkort wellicht een twaalftal landen toelaten van waaruit kinderen kunnen worden geadopteerd.

Een van die landen is Marokko. Er is echter een voorwaarde aan de adoptie verbonden. Volgens het islamitisch principe van de kalafa mag enkel worden geadopteerd indien de adoptieouders ook moslims zijn. Ik heb vandaag in de pers gelezen dat de diensten van de minister daar geen probleem mee hebben. Ik heb daar, allicht samen met veel mensen, wel een probleem mee. Er bestaat in dit land en, bij uitbreiding, in heel Europa een scheiding tussen kerk en staat. Het is voor mij dan ook onaanvaardbaar dat een mogelijk adoptieland op basis van een religieus principe zou oordelen wie al dan niet als adoptieouder in aanmerking komt. Hiermee bewijst Marokko, voor zover we dat nog niet wisten, nog maar eens dat het een theocratie is die de scheiding tussen kerk en staat niet eerbiedigt.

Dit betekent echter niet dat wij ons hierbij moeten neerleggen. Ik zou de minister dan ook willen oproepen om, al is het maar principieel, een duidelijk signaal te geven. Als enkel moslims kinderen mogen adopteren, zullen er allicht niet veel adopties zijn. De minister zou duidelijk moeten maken dat Marokko als adoptieland niet in aanmerking kan komen zolang het principe van de kalafa wordt gehanteerd. Kan de minister zijn standpunt hierover even toelichten?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, de vraag van de heer Dewinter heeft me enigszins verrast. Ik zal eerst even de situatie schetsen.

Bij een interlandelijke adoptie is de Vlaamse overheid bevoegd om na te gaan of de kandidaat-adoptieouders geschikt zijn. Er wordt een maatschappelijk onderzoek verricht. Daarbij wordt onder meer onderzocht hoe het sociaal netwerk is, of de kandidaat-adoptieouders geïntegreerd zijn en hoe dat gezin in Vlaanderen functioneert. Dit onderzoek

resulteert in een vonnis van de jeugdrechter waarin de geschiktheid van de kandidaat-adoptieouders wordt bepaald.

In de landen die het Verdrag van Den Haag hebben ondertekend, is de herkomst staatsgebonden. In andere landen is dat niet het geval. In alle gevallen onderzoeken mijn diensten en de betrokken adoptiediensten via hun eigen kanalen of de adoptie in het land van herkomst in verantwoorde omstandigheden kan plaatsvinden. Zo wordt onderzocht of er geen sprake is van handel of kindkeuze. Er wordt ook onderzocht of er bepaalde garanties zijn met betrekking tot de juridische positie van de ouders die het kind eventueel voor adoptie afstaan.

De vraag is wat er gebeurt in landen die niet over een adoptiewetgeving beschikken. Indien we een kind voor adoptie in aanmerking laten komen, moeten we er ook voor kunnen zorgen dat de voogdij over het kind op de kandidaat-adoptieouders kan overgaan. Om dat mogelijk te maken voor landen waar de kalafa van toepassing is, heeft het federale parlement de Belgische wetgeving een aantal jaren geleden aangepast.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft deze aanpassing met eenparigheid van stemmen aangenomen. Ik neem aan dat de partijgenoten van de heer Dewinter in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de Senaat, indien deze wetgeving daar ook zou zijn behandeld, dit mee hebben goedgekeurd. De aanpassing is immers unaniem goedgekeurd.

Op basis van deze wetgeving is het mogelijk dat ouders waarvan wij de geschiktheid kunnen aantonen, een kind adopteren in een land van herkomst waar de regels betreffende de overdracht van de voogdij in toepassing van de wetten van dat land worden gevolgd. In Marokko gaat het om deze regelgeving. Er zijn andere landen waar de regel geldt dat een kind voor adoptie naar het buitenland kan indien het niet naar een holebikoppel gaat. Er zijn landen waar nog andere religieuze voorwaarden worden gesteld.

Het punt is: wij onderzoeken dus de geschiktheid van de ouders en vergewissen ons ervan dat die adoptie correct kan gebeuren in het land van herkomst. Er zijn inderdaad regelingen die moeten toelaten dat het kind ook juridisch onder het toezicht van de adoptieouders kan komen. In landen waar geen adoptiewetgeving bestaat die dat mogelijk maakt, is er een andere regelgeving. We hebben onze wetgeving aangepast, onder meer specifiek om toe te laten dat ook die andere regelgeving zou worden geaccepteerd in ons land. Dat is een Belgische wet die is gewijzigd, en uw partij heeft dat goedgekeurd.

De heer Filip Dewinter: Minister, u verschuilt zich natuurlijk achter een aantal formalismen op het federale niveau, met betrekking tot de wetgeving en dergelijke meer. Het is nu aan uw diensten, aan de VCA, om toe te laten dat Marokko als adoptieland zou worden aanvaard in België. U bent degene die nu verantwoordelijk is.

U weet dat het in de praktijk zo zal zijn dat Marokko zal oordelen op basis van een aantal moslimprincipes, zoals kalafa en dergelijke meer, die alleen maar toelaten dat kinderen hier worden geadopteerd indien ook de ouders moslim zijn. Als u dat toelaat, zijn we compleet verkeerd bezig, en dat beseft u zeer goed. Verstop u dus niet achter formalisme, maar ageer als een overtuigd democraat en laat weten aan Marokko dat we met hen niet in zee gaan als adoptieland zolang ze zich beperken tot deze bestaande regeling, waarbij alleen maar moslimouders kinderen kunnen adopteren. Dit is volstrekt tegen het principe van de scheiding van kerk en staat zoals wij dat in Europa en in ons land huldigen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, het verbaast me wat dat de heer Dewinter de minister vraagt als een volleerd democraat te handelen. Mijnheer Dewinter, de minister heeft gezegd dat wij uitvoering geven aan wat federaal is goedgekeurd. De minister heeft erop gewezen dat dit met een volstrekte meerderheid is gebeurd. Ik zal het duidelijker zeggen: ook uw partij heeft dat mee goedgekeurd en mogelijk gemaakt. Wij voeren dus uit.

Dat er beperkingen worden opgelegd in het land van herkomst, gebeurt in diverse landen. In sommige landen zal de beperking worden opgelegd dat enkel christelijke ouders mogen adopteren. In andere landen zal men bepalen dat het geen homokoppel mag zijn. Die landen bepalen dat en wij kunnen dat volgen of niet volgen. Ik vind het belangrijk dat we verschillende kanalen openen, zodat adoptie wel degelijk mogelijk blijft. Minister, worden er op dit moment bijkomende kanalen onderzocht, zodat we die eerstdaags kunnen openen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, u bent verbaasd. Het verbaast me enigszins dat u verbaasd bent over onze verbazing. *(Gelach)*

Ik was immers ook verbaasd toen ik dit deze ochtend las in de krant. Tot nader order lijkt het me dat holebi's toch nog altijd niets te maken hebben met religie, maar dat terzijde.

Bij mijn weten gaat het hier over drie proefdossiers. Uit de krantenberichten maak ik op dat, als het derde proefdossier erdoor is, de VCA zal evalueren, en dat dan een beslissing zal vallen. Wilt u zich ertoe verbinden dit te bespreken in de commissie Welzijn, samen met de adoptieambtenaar, vóór de definitieve beslissing valt? We hebben gisteren ook een goede bespreking gehad, weliswaar slechts met vier mensen. Naar analogie daarmee zou ik een bespreking ten gronde willen over dit dossier.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik was vooral verontwaardigd over het feit dat dit dossier, dat een positief dossier is, een dergelijke wending heeft gekregen, en over de teneur die dit momenteel heeft.

Mijnheer Dewinter, u stelt dat er een twaalftal landen in de pijplijn zitten. Ik zal voor u even kort schetsen hoe het in elkaar zit, op basis van de schriftelijke vraag die ik heb gesteld aan de minister en het antwoord dat ik daarop heb gekregen.

De heer Filip Dewinter: Ik heb ze gelezen, mevrouw.

Mevrouw Else De Wachter: Dan hebt u ze heel slecht of heel beperkt gelezen. De minister kan me tegenspreken als dit niet klopt, maar het gaat over acht landen die zich nu in een proeffase bevinden. Dat betekent dat er inderdaad proefdossiers lopen, en dat dan de evaluatie volgt. Er zijn nog een twaalftal landen waar men eventueel kan beginnen met prospectie, om kanalen te zoeken waarmee kan worden samengewerkt.

Ik ben heel verontwaardigd dat u één bepaald land aanhaalt, u bent heel selectief terwijl u zogezegd heel consequent bent. Op dit moment zijn er ook andere landen die dit principe toepassen. Je moet met twee landen tot een overeenkomst komen. Er is nog een ander land, waar deze adoptievoorwaarden ook gelden, maar daarover heb ik u nog niet gehoord.

U kunt ermee lachen, mijnheer Dewinter, maar ik lach er niet mee. Er zijn heel veel kandidaat-adoptieouders die op wachtlijsten staan. De minister geeft een positief signaal door te stellen dat er veel kanaalonderzoeken bezig zijn. Minister, hoe zit het nu met die kanaalonderzoeken op korte termijn? U hebt onze steun om die verder af te handelen, want dat is een cruciaal punt in het adoptiedossier.

De voorzitter: Dames en heren, als u een aansluitende vraag stelt bij een actuele vraag, hebt u daar welgeteld één minuut voor. Mevrouw De Wachter, u bent al twee minuten en twintig seconden bezig. Als we dat toelaten voor iedereen, dan moeten we het reglement veranderen. Maar nu moet het binnen de minuut, bij voorkeur zonder papier. Heel veel leden lezen af van een papier. U moet een voorbeeld nemen aan minister Vandeurzen, een van de weinige ministers die nooit een papier bij heeft en een perfect antwoord kan geven. Het heeft er natuurlijk mee te maken dat hij een Limburger is. Het wijst op het intellectuele karakter van de Limburgers. Bij dezen is dat weer eens bewezen. *(Applaus)*

Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan bevestigen dat in een aantal landen een onderzoek bezig is of daar een adoptiekanaal kan worden geopend. Dat is geen eenvoudig onderzoek. Helaas kan ik geen landen en geen timing geven, maar u kunt ervan uitgaan dat samen met de adoptiediensten die daarin initiatieven kunnen nemen, de Vlaamse Centrale Autoriteit, waar ook de Federale Centrale Autoriteit een rol in speelt, probeert die kanaalonderzoeken te doen.

Er zijn landen die het verdrag van Den Haag hebben getekend, er zijn landen die dat niet hebben gedaan. Het is dan ook de bedoeling binnen die landen na te gaan of bepaalde garanties die men verwacht van de herkomstlanden, worden nagekomen en in welke mate dat gebeurt.

Mevrouw Van der Borght, u bent altijd in staat om de minister te ondervragen over beslissingen die worden genomen, dat is evident. Ik wil niet nalaten om onze administratie, en zeker de Vlaamse Centrale Autoriteit, te responsabiliseren. Die moet dat onderzoek doen. De beslissingen moeten nog worden genomen, de klassieke standaardprocedures zijn bezig.

Ik wil toch aangeven dat de vraag of je kunt adopteren uit een land dat geen adoptiewetgeving kent, een juridische vraag is. Die vraag is beantwoord in het Belgisch parlement. Dat heeft jaren geleden een wetswijziging doorgevoerd, waardoor het mogelijk wordt expressis verbis te adopteren, bijvoorbeeld uit Marokko. Wij onderzoeken in Vlaanderen of de kandidaat-adoptieouders geschikt zijn om te adopteren. Dat betekent onder andere een maatschappelijk onderzoek en nagaan wat hun sociaal netwerk is, of ze in de samenleving geïntegreerd zijn en eraan participeren. Dat is het deel van het werk dat in Vlaanderen moet gebeuren.

Voor de rest is dat een juridische vraag met een juridisch antwoord. Dat antwoord is gegeven met een wet in het Belgische parlement. We zijn gehouden om die regels toe te passen. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

De heer Filip Dewinter: Minister, het zijn uw diensten die het adoptiekanaal openen of niet openen. U hebt daarover de volheid van bevoegdheid, punt aan de lijn. Die wetgeving die in het federaal parlement is goedgekeurd, is een algemene wetgeving, die u toelaat te interpreteren en te doen wat u moet doen.

Natuurlijk is er in een land als Marokko geen adoptiewetgeving als dusdanig, omdat het een theocratisch land is, dat zich ondergeschikt maakt aan de islam, aan de fameuze sharia, dat het principe van niet-adoptie door niet-islamouders heeft ingeschreven. Daar gaan we ons toch niet aan onderwerpen zeker! Ik snap er niets van.

Mevrouw De Wachter, u zegt dat er veel ouders zitten te wachten, maar er is geen enkele Vlaamse ouder die in de mogelijkheid zal zijn om zo'n Marokkaans kindje te adopteren omdat ze geen moslim zijn. Dat is religieuze adoptieapartheid die u in Vlaanderen gaat toepassen. Daarmee ga ik niet akkoord. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanbeveling van Kind en Gezin aan niet-Nederlandstalige ouders om zoveel mogelijk de thuistaal te spreken met hun kind

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, wij hebben elkaar nog niet vaak ontmoet, het is een van de eerste keren. Ik sta hier ad interim voor een zieke collega.

Onlangs verschenen de resultaten van een studie door het Centrum voor Taal- en Onderwijs van de K.U.Leuven. Daarin werd gesteld dat ouders thuis best de taal spreken die ze het best

machtig zijn. Ik vermoed dat dat in 99,9 procent van de gevallen de moedertaal is. Het is een stevige basis om uiteindelijk een tweede taal te leren. Dat zou bij ons het Nederlands zijn.

Er is in de pers heel veel over geschreven. Het rapport zelf is iets genuanceerder. Het erkent het belang van het Nederlands voor de ouders. Zij moeten ook die kennis opdoen. In de pers wordt de indruk gewekt dat de thuistaal, die de ouders uiteraard thuis het best gebruiken, ook zou worden doorgetrokken naar de kinderopvang. Als ik even mag citeren uit De Morgen van 27 april: “Kinderopvang moet volgens Kind en Gezin aan taalstimulering doen, niet door middel van schoolse woordenschatlessen maar op een natuurlijke wijze met een positieve houding tegenover elke poging tot taalproductie van het kind.” De dag erna staat er in dezelfde krant: “De organisatie” – Kind en Gezin dus – “ziet steeds meer anderstalige kinderen en ouders opduiken in kinderdagverblijven en naschoolse opvang. Minister van Welzijn Jo Vandeurzen belooft om de taalstimulering op te nemen in het nieuwe decreet Kinderdagverblijven.”

Minister, als de pers al een verkeerde indruk zou hebben gegeven dat dat inderdaad wordt doorgetrokken, welke maatregelen neemt u dan om de perceptie weg te nemen dat de thuistaal ook in de kinderdagverblijven wordt gebruikt?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik wil even de context weergeven. Er is inderdaad een onderzoek gedaan met medewerking van de universiteit en verschillende deskundigen om te weten wat voor visie op taalstimulering we vanuit Kind en Gezin kunnen gebruiken in de consultatiebureaus en andere situaties, waaronder de kinderopvang. De filosofie erachter is dat we moeten proberen kinderen taalvaardig te maken. Dat is de beste garantie op schoolsucces, participatie in de samenleving, zelfbewustzijn en zelfredzaamheid.

Uiteraard zullen wij, als het gaat over kinderopvang, dat focussen op het stimuleren van het kennen van het Nederlands en het gebruiken ervan. Alleen is de vraag: hoe doe je dat het best, bijvoorbeeld in situaties waarbij kinderen thuis een andere taal gebruiken dan het Nederlands, wat in meer dan 20 procent van de gevallen zo is? Onze aanbeveling zegt, vanuit een wetenschappelijk niveau benaderd, dat we er echt van moeten uitgaan dat het stimuleren van taalvaardigheid betekent dat je ook kinderen moet geruststellen door te zeggen dat zich ontwikkelen in die thuistaal en het spreken van die thuistaal, een goede zaak is om de taalvaardigheid te ontwikkelen. In de kinderopvang zal men uiteraard stimuleren dat het Nederlands als taal wordt aangenomen. De boodschap die wij aan de ouders zullen geven in de kinderopvang is dat ze er belang bij hebben om het Nederlands te leren. Dat is iets anders dan zeggen dat de thuistaal taboe is, vies is of een slechte zaak zou zijn. Dat is wat die globale benadering behelst.

Ik kan u dus bevestigen dat, als er een decretaal kader komt voor de kinderopvang, dat zal betekenen dat zowel de eindverantwoordelijke in de kinderopvang maar ook degenen die er zullen werken, moeten beschikken over de kennis van de Nederlandse taal. Dat zal ook in de regelgeving worden meegenomen. Dat gebeurt vanuit de uitermate positieve filosofie dat we die kinderopvang ook moeten gebruiken om de taalvaardigheid te stimuleren. Daar hebben die kinderen alle belang bij voor hun toekomst. Dat betekent dat we ook respect moeten hebben voor de thuistaal en die niet moeten verdringen, maar integendeel, ze beschouwen als een stap in het ontwikkelen van taalvaardigheid. Wij zullen uiteraard de Nederlandse taal daarin een plaats geven.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik ben eigenlijk heel blij met uw antwoord. We moeten inderdaad streven naar taalvaardige kinderen, naar taalsterke kinderen. Dat kan gebeuren vanuit de thuistaal, waar een stevige basis wordt gelegd. In de kinderopvang wordt dan, zo heb ik u toch horen zeggen, gewerkt aan die taalvaardigheid, ook van het Nederlands, en zet men zich in dat ze zo snel mogelijk Nederlands kennen. U weet ook dat in het

onderwijs al zwaar wordt geïnvesteerd om kinderen zo snel mogelijk Nederlands te leren. Het is heel belangrijk dat ze zo snel mogelijk aansluiting vinden in onze gemeenschap.

Ook voor de ouders is het belangrijk dat ze Nederlands leren. Ik heb u dat ook horen zeggen. Ik denk echter dat het belangrijk is dat de communicatie vanuit Kind en Gezin heel eenduidig is: thuis kan men de thuistaal, de moedertaal om die en die reden spreken, maar in de kinderopvang en op school wordt dat het Nederlands. Verder zou Kind en Gezin moeten zeggen dat ze hen graag zou stimuleren om ook het Nederlands te leren. Het is een stimulans voor de kinderen als ze zien dat de ouders de taal leren die ze ook in de kinderopvang horen en leren. Ik denk dat een eenduidige communicatie op dat vlak heel belangrijk is.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, de studie van Kind en Gezin is eigenlijk niets nieuws. OETC, onderwijs in eigen taal en cultuur, is iets van pakweg twintig jaar geleden. Toen al werd duidelijk gesteld dat taalvaardigheid meer is dan het kennen van woorden. Taalvaardigheid betekent ook taalgevoeligheid. Kinderen ontwikkelen die taalgevoeligheid best in de thuistaal.

Als die taalgevoeligheid er samen met de taalkennis is, is het daarna veel gemakkelijker om de taalgevoeligheid in het Nederlands te ontwikkelen. Ik denk dat dat de basisboodschap is van Kind en Gezin. Dat gaat wat tegen de stroom in. Spreken over onderwijs in eigen taal en cultuur is de afgelopen jaren bijna ketterij. Onder andere uit recente studies blijkt dat de taalkennis van kinderen die nu afstuderen allesbehalve goed is, net omdat de taalgevoeligheid ontbreekt. Daarop moeten we inzetten door respect voor de eigen thuistaal van de kinderen, ook in de kinderopvang en ook in het onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, ik zou me veeleer willen aansluiten bij de conclusie van mevrouw Vermeiren, die zegt dat de communicatie van Kind en Gezin toch niet eenduidig naar buiten kwam. De conclusie die men zou kunnen trekken, is dat de ouders die niet goed Nederlands spreken, maar de thuistaal moeten spreken. Men zou echter ook de conclusie kunnen trekken dat meer moet worden ingezet op het stimuleren van de ouders om het Nederlands te leren. Van degene die zijn lot wil verbinden aan Vlaanderen, denk ik toch dat de thuistaal stilaan het Nederlands zou mogen zijn.

Minister, wat ook opvallend is, is dat wetenschappelijk juist niet onderzocht is of de kinderen het later beter doen op school. Onderwijs en Welzijn hangen nauw samen. In Onderwijs wordt dikwijls gezegd dat een van de oorzaken – en waarschijnlijk de belangrijkste reden – van vroegtijdige schooluitval of schoolse achterstand het ontbreken is van een goede kennis van het Nederlands. Je zou kunnen concluderen dat als je de thuistaal stimuleert en dat niet doet met het Nederlands, de kinderen later problemen kunnen hebben op school. Ik zou erop willen aandringen dat er ook eens wordt onderzocht of die kinderen later al dan niet achterstand oplopen op school.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, het is ontroerend om te zien hoe de minister Kind en Gezin in bescherming neemt. Ik denk echter dat mevrouw Vermeiren wel een punt heeft. Volgens mij werd er een verkeerd signaal gegeven, tenminste zoals het in de kranten werd weergegeven.

Het is natuurlijk evident dat we niet naar een systeem moeten gaan zoals beschreven in de romans van Conscience: wie Nederlands sprak, kreeg de sleutel. Wie op het einde van de dag de sleutel had, werd dan gestraft. Men moet inderdaad respect hebben voor de thuistaal, onder meer in de kinderopvang. Maar het signaal dat werd gegeven aan de ouders van de niet-Nederlandstaligen was eigenlijk: werk niet mee aan taalverwerving in het Nederlands en doe

gewoon verder met thuis exclusief de thuistaal te spreken. En dat terwijl iedereen het erover eens is dat kleine kinderen meertalig kunnen zijn, en ook het Nederlands kunnen aanleren.

Ik weet uit mijn ervaring als hoogleraar aan de universiteit, waar ik ook met allochtone studenten moet werken, hoezeer de taalhandicap een enorm probleem is voor het behalen van goede resultaten. Volop inzetten op de verwerving van het Nederlands is belangrijk. Ik vind dat Kind en Gezin hier een verkeerd signaal heeft gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Mijnheer Bouckaert, hier wordt het signaal gegeven dat men gebruik moet maken van de moedertaal om het Nederlands te leren. Minister, ik treed u volledig bij. Men kan beter een taal spreken die het kind beheerst dan een gebrekkige taal. Dat geldt ook voor de ouders. Dat betekent niet dat je de ouders niet moet stimuleren om Nederlands te leren. Er zijn verschillende wegen om het Nederlands aan te leren. Mevrouw Vermeiren, u weet dat we in Gent een project zijn gaan bekijken waar niet alleen in de kinderopvang maar ook in de kleuterklas en in het lager onderwijs de moedertaal een plaats krijgt. De ervaring van de kleuterleidsters en van de leerkrachten van het lager onderwijs was heel positief. Collega's, men kan de moedertaal niet zomaar weggooien. Zij moet een plaats krijgen zowel in de kinderopvang als in het kleuteronderwijs en het lager onderwijs, met een opstap om het Nederlands aan te leren. Dat is de bedoeling geweest van het onderzoek van de universiteit van Leuven.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, Kind en Gezin heeft met een wetenschappelijke achtergrond een visie ontwikkeld op de vraag hoe wij vanuit de zaken die wij subsidiëren vanuit Kind en Gezin, een rol spelen in de taalstimulering en het verhogen van de taalvaardigheid. Veel debatten in dit halfrond gaan vaak over de vraag hoe het komt dat jonge mensen schoolse achterstand oplopen en dat er problemen opduiken in het onderwijs. Ik vind het heel positief dat vanuit Kind en Gezin, de kinderopvang, opvoedingsondersteuning en consultatiebureaus, één consistente visie wordt ontwikkeld, die uiteraard ook gaat over de vraag hoe we op dat soort momenten in contacten met ouders van kinderen die worden toevertrouwd aan de kinderopvang de taalvaardigheid stimuleren, met respect voor de moedertaal maar ook met het oog op een opportuniteit om de taalvaardigheid en de kennis van het Nederlands te verhogen. Dat is positief. Het feit dat we dat op een eenduidige manier kunnen doen, ook al is dit een genuanceerde kwestie, is een heel goede zaak. Dat de kinderopvang een rol gaat spelen in het verhogen van de taalvaardigheid, is een wens van velen in dit halfrond.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ik onthoud dat de thuistaal wordt gebruikt als opstap naar het leren van het Nederlands. De thuistaal of moedertaal kan thuis worden gesproken, en is een basis voor het leren van het Nederlands. In de kinderopvang kiest men voluit voor taalvaardigheid en het leren van het Nederlands. Dat is de basis voor een zeer snelle integratie in onze gemeenschap van de kinderen, van jongs af aan, en een stimulans voor de ouders om Nederlands te leren. Kind en Gezin moet daarover duidelijk communiceren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de bijgestelde verwachtingen met betrekking tot de stijging van de zeespiegel en de gevolgen hiervan voor de kustverdediging

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister, beste collega's, de beelden van de verwoestende tsunami in Japan, met alle dramatische gevolgen van dien, zien we nog voor onze ogen. Wij denken vaak dat dit zich ver van ons bed afspeelt. De waarheid is helaas een beetje anders. Niet dat we voor wat onze Vlaamse kust betreft moeten dramatiseren, maar het zeeniveau stijgt sneller dan verwacht.

Minister, collega's, we kunnen ons zo de beelden van de verwoestende tsunami in Japan en de dramatische gevolgen ervan voor de geest halen.

We denken dat dit ver van ons bed is, maar helaas is de waarheid anders. We moeten de situatie aan onze Vlaamse kust niet dramatiseren, maar de stijging van het zeeniveau gaat sneller dan we dachten. Een recente studie heeft uitgewezen dat het zeeniveau de komende jaren wel eens tot meer dan anderhalve meter zou kunnen stijgen in plaats van een halve meter. Dat is behoorlijk veel. Maar liefst 33 procent van het hinterland langs de Vlaamse kust, dat onder het zeeniveau ligt, zou onder water komen te staan indien we opnieuw terechtkomen in een of andere duizendjarige storm.

Het is bewezen dat er steeds meer zware rukwinden en stormen zijn met dijkbreuken tot gevolg. In 1953 is dit gebeurd met tientallen doden bij ons. Vorig weekend ben ik even gaan kijken hoe men het net over de grens met Nederland, in Zeeland, heeft aangepakt. Daar lieten in 1953 meer dan 1800 mensen het leven. Toen heeft men heel wat maatregelen genomen. In Vlaanderen zijn die maatregelen nog niet helemaal genomen, maar er werden wel al wat stappen gezet.

Minister, hebt u die studie gelezen of bent u daarvan op de hoogte? Hebt u rekening gehouden met de plannen die weergeven dat de stijging van het zeewater door het wegsmelten van de poolkappen veel sneller gebeurt en dramatischer zal zijn dan tot nu werd aangenomen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, mijnheer Verstreken, bij het opmaken van het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan, een plan dat de kust sterk moet maken en verdedigen tegen zware stormen, hebben wij ons gebaseerd op de aanbevelingen en voorspellingen van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Dat betekent dat we rekening hebben gehouden met een mogelijke stijging van de zeespiegel van 30 tot 80 centimeter tegen 2100. De studie die gisteren in de krant stond, stelt dat het mogelijk is dat de zeespiegel extra zal stijgen. Het is evident dat we daar geen rekening mee hebben gehouden omdat we ons baseerden op het IPCC 2007, dat ook heel recent was.

Wat is de stand van het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan? In het voorbije jaar is er een actieve onderhandelingsronde geweest met de kustgemeenten om die op één lijn te krijgen. Als je de kust wilt verdedigen, moet je de stranden breder of hoger maken. Dat maakt dat het visuele, het zicht van de kust en de stranden verandert. Als je de lokale besturen niet meekrijgt in dat verhaal, is het mogelijk dat je je plan misschien niet kunt uitvoeren. De tien kustgemeenten zijn een aantal weken geleden akkoord gegaan met de maatregelen die moeten worden genomen. Het dossier is nu dus in principe inhoudelijk klaar om te worden goedgekeurd door de regering.

Kunnen we inspelen op mogelijk slechtere scenario's, zoals die studie die nu bekend is gemaakt en waarin wordt gesteld dat de zeespiegel wel eens meer zou kunnen stijgen dan we in 2007 hadden gedacht? Ja, dat kan, omdat de voorgestelde maatregelen in dat plan hard en zacht zijn. Een dijk is een voorbeeld van een harde maatregel, omdat je daar niet steeds niveaus op kunt blijven zetten. We hebben vooral voor zachte maatregelen gekozen, voor het werken via zandsuppleties. Als de effecten zwaarder worden, kan je daar perfect op inspelen door het aantal suppleties te verhogen.

U weet dat er in het Vlaamse regeerakkoord een optie genomen is om na het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan naar de verdere toekomst te gaan kijken en de kust te verstevigen, niet alleen door op het strand zelf te werken, maar ook door in de zee een aantal drempels in te bouwen waardoor de golven of mogelijke effecten van stormen worden gebroken. Dat wordt dus wel meegenomen om de kust sterker te maken.

Voor de uitvoering van het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan heb ik niet gewacht op de totale goedkeuring van het plan. U was vorig weekend in Nederland, ikzelf was in Oostende om een aantal werken te bezoeken. Er wordt daar op dit ogenblik enorm in geïnvesteerd, ook omdat Oostende een van onze allerzwakste schakels is. Het onderzoek toont de noodzakelijkheid aan van het verder – zeker ook budgettair – investeren in de kustveiligheid.

De heer Johan Verstreken: Ik was trouwens ook in Oostende dit weekend en ben met de overzetboot op en af naar Vlissingen geweest.

Het lijkt mij interessant om de mensen die op de dijken lopen, zowel toeristen als inwoners, op de hoogte te brengen. Er zijn momenteel heel wat werken aan de gang, maar men weet niet altijd waartoe die werken dienen. Er kan dus misschien wat aan de communicatie worden gewerkt.

De voorzitter: Wenst iemand zich aan te sluiten? Het is daarvoor niet verplicht om aan de kust te wonen. Kunt u ook zeggen waar u woont? *(Gelach)*

De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Oostende. Ik deel de bekommernis van de heer Verstreken inzake de stijging van de zeespiegel en het grotere overstromingsgevaar aan de Vlaamse kust. De laatste jaren heb ik daarover al dikwijls opmerkingen gemaakt. Tegen 2015 moeten via het Kustbeveiligingsplan de werken ten einde zijn. De kust is dan beveiligd tegen duizendjarige stormen. Het is nu 2011. De stijging van de zeespiegel zet zich door. Er zijn heel wat calamiteiten in de wereld. Minister, kan er versneld worden gehandeld? En hoe zit het met de financiering van deze werken, die toch een pak geld kosten?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord. U woont in Oostende?

De heer John Crombez: Zeer juist. Ik was daar ook dit weekend.

Minister, ik vind het een interessante discussie. Omdat men calamiteiten op televisie ziet, vraagt men eindelijk of het niet versneld moet gaan en met meer geld. U verwees naar Oostende als een van de zwakke schakels. Daarvoor zijn er redenen. Er zijn al enkele stranden effectief opgespoten. Dat maakt dat er al bijkomende buffers zijn. De strekdam is in aanleg. Er zijn nog plannen. U verwees naar het overleg.

Moeten wij nu paniekerig doen? Met de verhoging van de zeespiegel, zijn die zachte maatregelen zoals het opspuiten van het strand en strekdammen nog effectief?

In het regeerakkoord hebben we het langetermijnplan Vlaamse Baaien 2100. Als je kijkt naar de hardere maatregelen en de baaien samen, is de planning voor honderdjarige en duizendjarige stormen dan voldoende, zelfs bij een hoger zeeniveau?

De voorzitter: De heer Vandaele, De Haan, heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Dank u, voorzitter, het is inderdaad even schrikken dat de Arctische Raad nu zegt dat er een stijging kan komen van 90 centimeter tot 1,6 meter tegen 2100. Dat is zeker geen goed nieuws, voorzitter, voor mijn stam, de Ingvaeonen, die daar woont. De prognoses, hoe onzeker ook, uit het verleden waren veel minder alarmerend. We weten dat de kust vandaag beveiligd is, minister, tegen honderdjarige stormen. Met uw integraal kustveiligheidsplan zal dat een bescherming zijn tegen duizendjarige. Het project Vlaamse Baaien spreekt zelfs van tienduizendjarige stormen.

Een aantal investeringen uit het integraal kustveiligheidsplan lopen al, ook uit de reguliere middelen van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK). Het zou toch goed zijn dat u eens een concreet en gedetailleerd overzicht geeft van de nodige budgetten. Er is lange tijd sprake geweest van 300 tot 400 miljoen euro. Misschien kunt u ook iets zeggen over de dekking voor dit plan en de timing.

De voorzitter: U begrijpt, mijnheer Vandaele, dat de minister nu moeilijk een geactualiseerde stand van zaken van cijfers kan geven.

De heer Vanden Bussche, Koksijde, heeft het woord. Is er nog een kustgemeente niet aan bod geweest?

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, ik begrijp uw frustratie dat Limburg niet aan zee ligt. Een bepaalde politicus van Leuven heeft eens gezegd dat één voordeel van de overstroming zou zijn dat zijn stad aan de kust zou liggen. Alle gekheid op een stokje, als dergelijke onderwerpen aan bod komen, schiet iedereen aan de kust wakker. Enerzijds hebben we niet graag paniekzaaierij, anderzijds moeten we vooruitkijken.

De minister is inderdaad met haar werken van start gegaan, ook in onze gemeente, met zandophoging. We gaan er nauwgezet op toekijken dat alles gebeurt zoals afgesproken binnen die termijn tot 2015. Ik sluit me aan bij de vraag van de collega van De Haan om de kustgemeenten regelmatig op de hoogte te houden van wat er al is uitgevoerd, wat er in de pijplijn zit en gepland is in de begrotingen.

In de commissie kwam ooit het project Vlaamse Baaien 2100 ter sprake. Dat is weer in de vergeethoek geraakt. Het zou goed zijn om die gesprekken gaande te houden. In de vergaderingen van de provinciegouverneur met de kustburgemeesters zou uw kabinet jaarlijks een stand van zaken kunnen geven. U mag dat ook zelf komen doen, dat zou nog veel leuker zijn.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik ben van Oud-Turnhout. De zee is daar ondertussen weer weggetrokken. De plannen en werken hebben een serieuze ecologische impact. In hoeverre wordt daar rekening mee gehouden? In hoeverre is de milieubeweging constructief betrokken bij het overleg over het plan Vlaamse Baaien 2100?

Minister Hilde Crevits: Collega's, velen hebben het over honderdjarige en duizendjarige stormen. De studie waarnaar de heer Verstreken verwijst, gaat over de stijging van de zeespiegel. Zelfs zonder stormen stijgt het zeepeil en moeten we die massa water permanent kunnen tegenhouden. Verschillende collega's maken terecht de link tussen het Geïntegreerde Kustveiligheidsplan en de Vlaamse Baaien 2100 waar het regeerakkoord naar verwijst. Het goede daaraan is dat het project Vlaamse Baaien 2100 rechtstreeks en volledig voortbouwt op het Geïntegreerde Kustveiligheidsplan. We kunnen pas starten met de uitvoering van Vlaamse Baaien 2100 als het Geïntegreerde Kustveiligheidsplan en de basisveiligheid volledig uitgevoerd zijn.

Hoe ver staan we nu? Ik heb eerst geprobeerd om een consensus te vinden tussen de tien kustgemeenten. Ik ben zeer blij dat dat een paar weken geleden gelukt is. Mijnheer Peeters, het is uiteraard de bedoeling om maatregelen te nemen die oké zijn, maar we moeten wel eerst de veiligheid garanderen. Dat is prioriteit nummer één. We proberen daar alle andere belangen mee te verzoenen, zoals de ecologische en de toeristische. Ik heb bijvoorbeeld al gelezen dat mensen vrezen dat ze de zee niet meer gaan kunnen zien. Er leven dus heel veel belangen naast elkaar. Die duwen en trekken. Veel mensen zouden liever willen dat de kust niet verandert, maar we kiezen voor veiligheid. De kust moet worden aangepast aan een stijging van de zeespiegel.

We hebben in het Geïntegreerde Kustveiligheidsplan rekening gehouden met een stijging van 30 tot 80 centimeter. Dat is meer dan de internationale studies deden, maar het

Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout en de andere spelers hebben ons aangeraden om extra voorzienig te zijn. We hebben dat gedaan.

Mijnheer Vanden Bussche, we gaan soepel inspelen op de omgeving. Met muren zal dat niet goed lukken, met zandsuppleties gaat dat makkelijk. We kunnen nog meer ophogen, dat maakt het nog wat veiliger. We kunnen natuurlijk geen hoge berg zand voor de appartementen gaan leggen zodat de mensen niet meer uit hun raam kunnen kijken. Als het maximum bereikt is, kunnen we in de zee gaan werken. Dat is het interessante gedeelte. De baggersector voert innovatief onderzoek uit. Ze zoeken uit hoe ze drempels in de zee kunnen aanleggen die een storm kunnen breken of een hoger waterpeil kunnen tegenhouden in het water. Die twee zaken sluiten nauw op elkaar aan. Dat is evident, het gaat over toekomstprognoses.

Ik heb nu nog geen budget om het plan Vlaamse Baaien 2100 uit te voeren. De budgetcontrole van het Geïntegreerde Kustveiligheidsplan komt in de commissie nog aan bod. U moet dat daar nog goedkeuren. Het budget bedraagt nu 2,5 miljoen euro recurrente middelen, niet eenmalig maar recurrent. Vorig jaar waren er ook enkele extra miljoenen waardoor we nu op een bedrag zitten van 23,5 miljoen euro dat geïnvesteerd wordt in de kustverdediging. We hebben natuurlijk meer middelen nodig. We hebben nog een aantal jaren te gaan. Ik vind uw suggestie perfect, ik wil zelfs elke zes maanden een stand van zaken komen geven. De kaarten liggen open. De discussie moet natuurlijk wel worden gevoerd.

Wat neemt het Vlaamse Gewest volledig voor zijn rekening? Hoe is de verhouding met de kuststreek? Doen alle gemeenten mee? De bredere, opgehoogde stranden hebben niet enkel negatieve ecologische gevolgen, ze bieden ook kansen. In bepaalde zones kan men ten bate van de natuur mooie projecten uitwerken. Ook voor het toerisme biedt dat mogelijkheden. Het debat daarover moet nog worden gevoerd.

Ik hoop dat ik binnen enkele weken het geïntegreerd kustveiligheidsplan aan de Vlaamse Regering kan voorleggen. Los van de recurrente, jaarlijks vrijgemaakte middelen wil ik onderzoeken hoe we de financiering in de komende jaren kunnen waarborgen. Het is niet mogelijk om nog sneller dan 2015 te gaan. Het is een verdedigingsplan voor het jaar 2100. Maar de afgelopen zes jaar zijn de middelen ongeveer verdrievoudigd. We proberen elk jaar extra middelen vrij te maken.

De heer Johan Verstreken: We moeten inderdaad niet panikeren, maar de veiligheid moet primeren. Ik ben blij dat u en uw team deze zaak opvolgen. Het is dan niet onbelangrijk dat u af en toe een stand van zaken schetst. Om eerlijk te zijn: vroeger was ik een non-believer van de stijging van de zeespiegel, maar nu ben ik een believer geworden. In de loop der jaren moest ik mijn mening bijsturen. Ik denk met een beetje nostalgie terug aan die fantastische golven die bij springtij over de dijken sloegen, maar dat is verleden tijd. Gelukkig zijn er zandophopingen en blijft men daaraan werken, want anders hadden zich al verschillende dijkbreuken voorgedaan.

Ik heb het geluk op enkele stappen van zee te mogen wonen. Ik zie het en ik heb de wetenschappelijke cijfers over de periode van 1935 tot nu die het bevestigen: de zeespiegel blijft serieus stijgen. Ik dank u dus voor het feit dat u dat in de gaten houdt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) als 'hoofdpartner' op het 1 mei-feest in Kortrijk

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, 1 meivieringen waren een traditie, zo lees ik op de website van de vzw Mayday Mayday. De vzw is van sp.a, de socialistische vakbond ABVV en de Socialistische Mutualiteiten. De vzw kondigt een vernieuwing aan: traditie wordt vervangen door vernieuwing. Dat betekende dat Vlaamse overheidsbedrijven de 1 meiviering in Kortrijk hebben gesponsord. De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) sponsorde de vzw. De VMW was zelfs de hoofdsponsor.

De vraag is dan ook: kan het dat Vlaams overheidsgeld wordt gebruikt om de festiviteiten van één politieke familie te sponsoren? De afgelopen jaren is dit bedrijf hier al aan bod gekomen, toen het ging over directeurs die het personeel op dubieuze manier hebben gebruikt en over de dubieuze verkoop van het gebouw om de balans op te smukken. De afgelopen vijf jaar is de waterfactuur van de modale Vlaming met meer dan de helft gestegen. Ik stel me dus vragen over wat is gebeurd.

Vandaag gaat het niet over het bedrag dat voor de sponsoring is gebruikt. Het gaat over ethiek in de politiek. Elke Vlaamse politieke partij wordt door de overheid gefinancierd. Kan het dan dat Vlaamse overheidsbedrijven zoals de VMW één politieke familie sponsoren? Graag uw mening.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, overeenkomstig de statuten van de VMW kan de raad van bestuur een aantal bevoegdheden delegeren naar de bureaus van de provinciale comités. In 2006 is een beslissing genomen – in een besluit – waarbij alles wat met sponsoring te maken heeft, wordt gedelegeerd naar die bureaus.

Dat gebeurt niet zomaar. In 2007 is afgesproken welke budgetten per bureau van provinciale comités ter beschikking worden gesteld. Er zijn ook criteria vastgelegd op basis waarvan die sponsoring kan worden toegekend. Die criteria liggen vast in drie verschillende groepen met telkens vijf criteria. Het gaat over de zichtbaarheid, de erkenbaarheid en de nabijheid van de VMW. Richtinggevend is ook in die bepalingen opgenomen dat men minstens 35 punten moet halen op al die criteria.

Het klopt dat de vzw Mayday Mayday op 1 december vorig jaar een vraag tot sponsoring heeft gericht aan de VMW. Het bureau van het provinciaal comité van West-Vlaanderen heeft beslist om een bedrag van 1250 euro toe te kennen. Daar moet wel nog een overheadkost van 15 procent aan toegevoegd worden. Daar staat natuurlijk wel iets tegenover. In ruil moest de vzw het logo aanbrengen van de VMW op de website, led wall, spandoeken, affiches, flyers en in de nieuwsbrief.

U vraagt of dat opportuun is. Als Vlaams minister heb ik niet de bevoegdheid om dat opportuun te vinden. Dat is volledig binnen delegatie gebeurd. Men heeft dat ook afgetoetst aan die criteria. Het gaat hier om een afzonderlijke vzw. Alles is binnen de delegatie gebeurd.

De heer Peter Reekmans: Minister, wat zegt een mens daarop? Logo op de affiches en vlaggen, zo gebeurt dat nu eenmaal bij sponsoring. Maar meestal gaat het dan om privébedrijven en niet om bedrijven die een tikkend pensioendossier hebben. U zegt dat u daar niets aan kunt doet en dat u dit hebt gedelegeerd naar die provinciale directies. De Vlaamse Regering heeft wel twee regeringscommissarissen in de VMW. Ik had op zijn minst van u verwacht dat u die regeringscommissarissen bij u zou roepen en hen zou laten nakijken hoe dat in de toekomst kan worden vermeden. Er is blijkbaar dringend nood aan een soort ethische code voor Vlaamse overheidsbedrijven, een soort Vlaamse regels van politiek fatsoen. Blijkbaar hebben sommige politieke partijen dat fatsoen al lang niet meer.

Wanneer ik vandaag de kranten opensla, collega's van sp.a, dan zie ik nog een andere federale rode bankenbonussenjager-ridder die zelf gretig zijn zakken heeft gevuld. Ik stel ook vast dat er hier in de Vlaamse fractie ook een lid uit Kortrijk zit dat blijkbaar via een vzw de kas nog eens extra vult bij een 1 meimanifestatie. Ethiek in de politiek. Ik wil niet betuttelen

maar ik vind dat we dit niet kunnen toelaten Ik richt me tot de midden- en rechtervleugel. Er is nood aan duidelijke regels als de politieke partijen die zelf niet hebben.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik sluit me aan bij de heer Reekmans. Minister, u verschuilt zich achter de statuten en achter het delegeren van bevoegdheden aan provinciale comités. Ik denk dat iedereen behalve de socialistische familie in dit halfrond het erover eens is dat dit niet kan. Het kan niet dat een Vlaamse overheidsmaatschappij politieke manifestaties sponsort. Mijn partij heeft ook enkele vzw's. Stel u voor dat wij tijdens een manifestatie van een of andere vzw publiciteit zouden maken voor de VMW, ik vraag me af wat dan de reactie zou zijn van de socialistische partij.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb goed geluisterd naar uw antwoord. Ik volg de twee voorgaande sprekers. U zegt dat die beslissing werd genomen door de provinciale directie van West-Vlaanderen. Ik lees in de pers dat zij hebben toegestaan om de sp.a-familie te sponsoren omdat in het verleden ook al festivals van het ACW werden gesubsidieerd. Dat is toch geen uitleg.

Minister, ik zou u dan ook willen vragen om dit grondig te onderzoeken, om een grote loep te nemen om het sponsorbeleid van de Vlaamse overheidsbedrijven, en nu meer specifiek van de VMW, eens aandachtig te bekijken.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, ik wil graag het woord voor een persoonlijk feit. Ik werd genoemd zonder met naam genoemd te worden, dat is natuurlijk de truc van de heer Reekmans.

Minister, ik zou u willen vragen om te onderzoeken of er ook maar 1 euro, of zelfs een halve euro, van het sponsorbedrag van de VMW naar een partijpolitieke kas zou zijn gegaan. Ik kan u stellig zeggen dat dit niet het geval is, dat het hier gaat over een muziekfestival, georganiseerd door een onafhankelijke vzw. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans. Rumoer)*

De voorzitter: Mijnheer De Coene, dit is geen persoonlijk feit, ieder lid heeft daarover van mij een uitgebreide nota gekregen. Ik beschouw dit niet als een persoonlijk feit. Het is een tussenkomst in naam van uw fractie naar aanleiding van de actuele vraag van de heer Reekmans. Gaat u dus uw gang, maar het is geen persoonlijk feit.

De heer Philippe De Coene: Ik werd hier genoemd.

De voorzitter: U werd niet bij naam genoemd.

De heer Philippe De Coene: Ha, "niet bij naam". *(Rumoer)*

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, hebt u de naam van de heer De Coene genoemd?

De heer Peter Reekmans: Neen. Ik wou persoonlijke feiten vermijden.

De heer Philippe De Coene: Dat is natuurlijk de lafheid van de heer Reekmans: hij heeft het over mij zonder mij bij naam te noemen. *(Rumoer)*

Minister, ik vraag u nogmaals om te onderzoeken of er één euro in een partijkas is terechtgekomen. De heer Reekmans had het over het vullen van partijkassen of van persoonlijke kassen. Ik kan u dit met klem tegenspreken, want dit is niet het geval.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, de VMW is inderdaad al een paar keer uit de bocht gegaan, ik verwijs daarvoor naar een actuele vraag van mevrouw Eerlingen. Wij zijn van

oordeel dat een overheidsinstelling geen bekendheid moet zoeken via het uitdelen van gadgets of het sponsoren van allerlei evenementen, ook al zijn de bedragen in dit geval blijkbaar veeleer beperkt. Een overheidsinstelling moet haar draagvlak vinden en haar geloofwaardigheid krijgen via inhoudelijk werk, via haar job die correct en goed moet worden gedaan.

Projecten ondersteunen die met de kerntaken van een instelling te maken hebben, dat kan misschien nog wel, maar projecten ondersteunen die een ideologische of politieke kleur kunnen hebben, vinden we niet gepast.

We lezen op de website van de VMW dat ze onder meer projecten in de derde wereld en projecten voor kansarmen steunen. Hoewel sommige collega's uit de regio het tegendeel doen vermoeden, behoort Kortrijk volgens mij vooralsnog niet tot de derde wereld.

Minister, ik zou u willen vragen om ten aanzien van de VMW, maar ook van andere overheidsinstellingen of semi-overheidsinstellingen duidelijke signalen te geven met betrekking tot wat al dan niet gesponsord kan worden.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, wat uw laatste opmerking betreft, dat is natuurlijk iets dat globaal moet worden bekeken. Als ik zie wat de OVAM, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en De Lijn allemaal sponsoren ... Als we daar een globale regeling over willen, dan kan dat eventueel, maar dan komt dit aan de bevoegde minister, de heer Bourgeois, toe om dit eens te bekijken en om eventueel een algemene reglementering op te stellen.

Dames en heren, wat specifiek de VMW betreft, zou ik willen benadrukken dat ik heb gezegd dat het gaat om een delegatie van de raad van bestuur bij de bureaus van de provinciale comités. In dezen heeft de raad van bestuur geen enkele beslissing tot sponsoring genomen, het is het provinciale comité van West-Vlaanderen die de beslissing nam.

Mijnheer Reekmans, naar aanleiding van uw opmerkingen en uw vraag, heb ik onderzocht of dit conform de geldende reglementering is gebeurd. Het blijkt dat dit zo is, het gaat om een onafhankelijke vzw. Er wordt me hier bijkomend gevraagd om dat nog eens te bekijken en te onderzoeken, en dus ben ik bereid om aan onze regeringscommissarissen te vragen om dit nog eens aan te halen op de raad van bestuur en om dit nog eens na te kijken. Ik heb vandaag gezien dat u ook een vertegenwoordiger hebt in de raad van bestuur van de VMW, u kunt hem dus wellicht ook vragen om daar aandacht aan te schenken. *(Rumoer)*

De heer Peter Reekmans: Ik ben tevreden dat u de regeringscommissaris nu wel gaat vatten en ik ben ook tevreden dat u met minister Bourgeois zult nagaan of er een algemene reglementering mogelijk is, want die is nodig.

Collega De Coene, ik heb u niet bij naam genoemd, maar het is inderdaad niet rechtstreeks in uw kas gestort. Het is nog veel erger. U doet het via een schimmig vzw'tje en dat is nog veel erger. Een schimmig vzw'tje van sp.a, het ABVV en de Socialistische Mutualiteit.

Tot slot, ik heb hier destijds al de provinciale partijfinanciering aangekaart die op vraag van sp.a na het Agusta-schandaal verachtvoudigd is. Vandaag kan ik maar één tip geven. U bent als partij sterk in het benoemen van andere partijen als 'arrogant'. Herdoop u in socialistisch profitariaat in actie. Ik denk dat minister Lieten blij zal zijn met 'in actie' dat nog eens mooi in de verf wordt gezet. Ik heb nog een tip: binnenkort kunt u misschien een groepsaankoop voor water organiseren zodat u toch nog jaarlijks uw sponsors kunt ontvangen. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.37 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.50 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 3 december 2009 betreffende de uitvoering van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart ondertekend te Straatsburg op 9 september 1996
– 841 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

De heer Keulen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, dit is mijn afspraak met de geschiedenis.

Collega's, uit dit ontwerp van decreet blijkt de complexiteit van ons koninkrijk. Het verhaal gaat eigenlijk terug tot 9 september 1996 en nu pas wordt het decreet goedgekeurd. Het is een instemmingsdecreet van een samenwerkingsakkoord dat dateert van 9 september 1996. Het werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 12 december 2008 en trad in werking vanaf 1 november 2009. Dat betekent dus dat we het retroactief goedkeuren.

Op een paar maanden na zijn we dus vijftien jaar onderweg geweest om dadelijk tot een stemming te komen. Het geheel heeft in Vlaanderen negen maanden in beslag genomen. Om de complexiteit van onze Belgische staathuishouding te illustreren, kan dit tellen als voorbeeld.

De gewestelijke bevoegdheden waarvoor wij verantwoordelijk zijn, zijn opgenomen in artikel 3 van het samenwerkingsakkoord. Het gaat hierbij onder meer over bevoegdheden inzake de regelingen voor de financiering, de inname en de verwijdering van olie en vethoudend scheepsbedrijfafval, huisvuil en ladingresten. Verder ook het aanduiden van een bevoegde instantie die instaat voor het aanleveren van de nodige informatie aan het Nationaal Instituut met betrekking tot de hoeveelheden afgeleverd afval. Dan zijn er nog een paar puntjes: een verbod tot het lozen van bepaalde afvalstoffen in het oppervlaktewater, voldoende ontvangst-inrichtingen voor scheepsafvalstoffen, het vaststellen van de rechten en verplichtingen van de schipper, vervoerder, opdrachtgever en ladingsontvanger en ten slotte de inbreuk op de bepalingen die onder haar bevoegdheden vallen.

Het is belangrijk te weten dat de commissie ook heeft stilgestaan bij de vraag of de Vlaamse overheid ondertussen haar verplichtingen uitvoert. De bevoegde minister heeft hier bevestigend op gereageerd.

Dit is een belangrijk ontwerp van decreet, vooral als we de chronologie, de geschiedenis en de lange tijdsduur in het achterhoofd houden. De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken, onder gezag, leiding en toezicht van de voorzitter van het Vlaams Parlement, heeft dit ontwerp van instemmingsdecreet met dertien stemmen voor en slechts één onthouding goedgekeurd. *(Applaus)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik dank de heer Keulen voor zijn mooie uiteenzetting. Ik heb in het verslag van de commissiebesprekingen gelezen dat ik had beloofd een antwoord te

geven op drie nog steeds openstaande vragen. Een van die vragen is waarom het negen maanden heeft geduurd. Normaal gezien, zou de commissiesecretaris deze voormiddag van mijn diensten informatie moeten hebben ontvangen die dit belangrijk mysterie ontsluiert. Daarnaast heeft een volksvertegenwoordiger gevraagd waar de uitgevoerde bepalingen in onze eigen regelgeving zijn terug te vinden. Ik heb een vergelijkend tabelletje laten bezorgen.

Ik hoop dat dit er niet toe zal leiden dat we deze belangrijke afspraak met de geschiedenis missen. Het gaat er enkel om dat ik de engagementen die ik in de commissie ben aangegaan, ook zal nakomen. Ik vraag het Vlaams Parlement dan ook dit ontwerp van decreet goed te keuren.

De heer Marino Keulen: Ik heb de indruk dat onze voorzitter ook danig onder de indruk is. In elk geval blijkt heel duidelijk dat iedereen beseft dat het hier daadwerkelijk om een historische afspraak gaat. Iedereen komt de gemaakte afspraken correct na. Ik wil de minister dan ook in naam van heel de Vlaamse volksvertegenwoordiging danken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 841/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra – 1019 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Mevrouw Poleyn, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik wil graag kort verslag uitbrengen over de inhoud van dit ontwerp van decreet. De commissie Onderwijs heeft het voorliggend ontwerp van decreet op 31 maart 2011 en 7 april 2011 besproken.

Het ontwerp van decreet heeft betrekking op de regionale technologische centra (RTC's). Dit zijn interessante centra die enkele jaren geleden zijn opgericht. Het uit 2007 daterende decreet dat hun werking regelt, stelt onder meer dat de RTC's moeten worden geëvalueerd. Die evaluatie heeft in 2010 plaatsgevonden. Algemeen genomen, is de beoordeling positief. Er zijn wel een aantal verbeterpunten. Dit ontwerp van decreet heeft betrekking op de verbeterpunten die decretaal moeten worden geregeld.

We hebben de reflectietermijn weggestemd. Er zijn een aantal bedenkingen over de retroactiviteit. Eigenlijk hebben we dit ontwerp van decreet nodig om de nieuwe beheersovereenkomsten te kunnen afsluiten. Dit betekent dat er in alle vijf provincies op wordt gewacht.

Ik zal even de knelpunten overlopen die worden aangepakt. Ten eerste, door de contracten met de bruggenbouwers in iedere provincie van drie jaar tot vijf jaar te verlengen, bieden we

meer werkzekerheid en bouwen we meer expertise op. Ten tweede, door de werkwijze van de beoordelingscommissie te veranderen, zullen de controles veeleer procescontroles worden en niet langer op de huidige manier verlopen. Ten derde, de uitbetalingsmodaliteiten worden licht gewijzigd. Ten vierde, de RTC's krijgen de mogelijkheid scholen een bijdrage te vragen. Dit geldt vooral voor scholen die hebben gereserveerd en niet komen opdagen. In dat geval zal in de toekomst toch een vergoeding kunnen worden gevraagd.

In de commissie werden er een aantal bedenkingen geformuleerd. Ik overloop ze kort. Onder meer mevrouw Vanderpoorten, de heer De Meyer en ikzelf hadden vragen over het belang van de RTC's voor de investeringen in nijverheidstechnische scholen. Los daarvan moet sowieso worden geïnvesteerd in dergelijke scholen. Ook hadden mevrouw Celis en mevrouw Deckx een aantal fundamentele bedenkingen over de verruiming van de doelgroep tot de leerlingen van het beroepssecundair onderwijs (bso), het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso) en de leertijd. Mevrouw De Knop en de heer Bouckaert hadden het dan weer over het punt van de procescontrole van de beoordelingscommissie. Mevrouw Deckx en ikzelf hadden een aantal vragen en ruimere bedenkingen met betrekking tot de druk die er komt op scholen, en ook op leerlingen, om steeds meer in attesten te voorzien die niet altijd binnen het reguliere onderwijs kunnen worden aangeboden. Voor die attesten zou geld kunnen worden gevraagd. Daarvoor moeten we oppassen.

Alle geformuleerde bedenkingen werden door minister Smet mee in overweging genomen of bevredigend beantwoord. Mevrouw Vanderpoorten vroeg of de minister lessen zou trekken uit de contacten die er moeten zijn tussen de scholen en de bedrijven. Ook de bedrijven hebben een belangrijke rol te spelen ter zake. Uiteindelijk werd, na het wegstemmen van de reflectietermijn, het ontwerp van decreet aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, mijn partij kan zich uiteraard wel vinden in het thema van dit ontwerp van decreet. We blijven akkoord gaan met de grote lijnen, maar de bedenkingen die we hebben geuit tijdens de commissievergadering, blijven natuurlijk ook vandaag bestaan. Daarom zal mijn fractie zich blijven onthouden bij de stemming over het ontwerp.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik dank de verslaggever voor de omstandige uitleg bij dit thema. Die RTC's zijn inderdaad een zeer elementair gegeven in het onderwijs. De gemaakte opmerkingen zijn perfect verwoord. We sluiten ons heel graag aan bij de opmerkingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Dit wordt uitgebreid met het buitengewoon secundair onderwijs (buso) en de systemen leren en werken, maar we mogen de oorspronkelijke doelgroep waarvoor de RTC's eigenlijk zijn ingericht, zeker niet uit het oog verliezen. Ik denk dat de minister en alle leden van de commissie zeer overtuigd waren van de inhoud van dit ontwerp van decreet. Ik dank nogmaals de verslaggever, die dat perfect heeft samengevat.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1019/1)

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Mark Demesmaeker en mevrouw Valerie Taeldeman houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006
– 1038 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het voorstel van decreet.

De heer Bothuyne, verslaggever, heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, de bevoegde commissie besprak op 29 maart en 5 april jongstleden het voorstel van decreet houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006, ingediend door de meerderheid. Van die bespreking bestaat een omstandig verslag, van enkele tientallen pagina's. Ik zal proberen die boeiende bespreking zo kort mogelijk samen te vatten.

Op 29 maart 2011 werd een hoorzitting gehouden met vertegenwoordigers van de landbouworganisaties Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat (ABS), van de milieu- en natuurverenigingen Bond Beter leefmilieu (BBL) en Natuurpunt en van BioForum Vlaanderen vzw. Al op 15 februari kreeg de commissie een toelichting van de bevoegde minister Schauvliege, en de Mestbank met betrekking tot het ontwerp van Mestactie-programma 2011-2014, beter bekend als MAP 4.

Op het einde van de bespreking werd door de oppositie nog om een spoedadvies van de Raad van State gevraagd. De eerste zorg van de indieners was echter om dit voorstel van decreet in de plenaire vergadering te kunnen behandelen en stemmen zodat de regering de mogelijkheid heeft om de derogatie-aanvraag tijdig bij de Europese Commissie in te dienen. Op 17 mei 2011 oordeelt het Nitraatcomité over de derogatie en op dat moment moet het actieplan in een Vlaams decreet zijn omgezet.

Het voorliggende voorstel van decreet is opgemaakt naar aanleiding van het vierjaarlijkse overleg met de Europese Commissie over het actieplan in het kader van de Nitraatrichtlijn. Volgens de Europese Commissie zijn de verbeteringen van onze waterkwaliteit niet voldoende of gaan ze niet snel genoeg en daarom stelt ze een aantal aanpassingen aan het actieplan voor.

Op 16 februari 2011 hebben de onderhandelingen geleid tot een nieuw ontwerpactie-programma. Dat is aan openbare consultatie onderworpen van 16 februari tot 18 maart 2011. Het voorstel van decreet sluit zo nauw mogelijk aan bij het ontwerpactieprogramma. De openbare consultatieronde heeft heel wat bezwaren en reacties opgeleverd.

Het nieuwe actieprogramma bouwt voort op het huidige derde actieprogramma. Het voorstel van decreet is dan ook opgevat als een wijzigingsdecreet van het bestaande Mestdecreet. Toch bevat het enkele belangrijke nieuwe elementen, zoals de nitraatresidustaalname als instrument voor de begeleiding van landbouwers, en niet als een sanctionerende maatregel, en meer inspanningen voor een gerichtere bemesting.

De toelichting bevat heel wat verbintenissen die zijn opgenomen in het actieprogramma en die later mogelijk nog moeten worden gespecificeerd in het decreet. De tijdsdruk noopt ertoe om ze nu enkel op te nemen als engagement. De belangrijkste punten zijn de volgende: ten eerste de doelstellingen van het nieuwe actieplan, namelijk de oppervlaktewaterkwaliteit in die mate verbeteren dat in 2014 het aantal MAP-meetpunten met een overschrijding van het

nitraatgehalte van 50 milligram per liter wordt verminderd tot maximaal 16 procent en in 2018 tot 5 procent. In 2014 volgt de evaluatie en de voorspelling van de trend in de waterkwaliteit in de periode 2015-2018.

Ten tweede zijn er de aanpassingen aan de bemestingsnormen van het ontwerpactie-programma. Die normen zijn gebaseerd op de gemiddelde stikstofopname en fosfaatafvoer van de gewassen. De stikstofbemestingsnormen worden verder gedifferentieerd naargelang de gewassen en teeltcombinaties en het bodemtype. De effectiviteit van de bemesting met stikstof speelt een belangrijke rol. Voor stikstofbemesting wordt daarom het nieuwe systeem van de bemesting op basis van werkzame stikstof ingevoerd. Daarnaast blijft het eenvoudigere klassieke systeem van totale stikstof behouden. De landbouwer kan zelf kiezen welk systeem hij toepast, met dien verstande dat er per bedrijf maar één systeem mag worden gevolgd. Wie nu kiest voor het systeem van werkzame stikstof moet dit systeem toepassen tot het kalenderjaar 2014.

Ten derde zijn er de bemestingsnormen voor fosfaat. Bij fosfaat speelt het bodemtype geen rol. Bij teeltcombinaties wordt de bemestingsnorm van de hoofdteelt in rekening gebracht. Ook de fosfaatnormen zijn uit het actieprogramma overgenomen. Omdat de verscherping van de bemestingsnorm voor fosfaat groter is dan die voor stikstof, is ervoor gekozen om de bemestingsnormen voor fosfaat gradueel te verlagen, over een periode van acht jaar, zijnde twee volwaardige actieprogramma's.

Het vierde element is de verandering van de regeling van de uitrijperiode. Bemesten met vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen wordt verboden als er na de oogst geen vanggewas of nateelt meer wordt ingezaaid. Als er na de oogst van de hoofdteelt een groente als nateelt wordt ingezaaid, geldt dit verbod niet. Dit verbod geldt evenmin als de nateelt vóór 31 juli wordt ingezaaid. Voor nateelten ingezaaid na 31 juli en uiterlijk op 31 augustus of later, wordt de hoeveelheid vloeibare mest die nog mag worden toegediend, beperkt tot 30 kilogram stikstof per hectare.

Een ander element is de beperking van de zogenaamde opslag op de kopakker. Deze beperking heeft slechts uitwerking vanaf november 2013 om de betrokken bedrijven in staat te stellen hun opslagcapaciteit te verhogen. Er wordt een wijziging aangebracht aan de specifieke regeling voor gft- en groencompost. Bij het gebruik van gecertificeerde compost als meststof wordt slechts 50 percent van de totale fosfaatinhoud van de compost in rekening gebracht.

Het instrument van het bemestingsadvies is, gelet op de belangrijke rol van dit instrument, in overleg met de betrokken actoren, voorwerp van een nader uit te werken uitvoeringsbesluit. Dat zal bepalen op welke wijze dit bemestingsadvies moet worden opgemaakt.

De regeling voor de nitraatresidustaalnames: in het huidige actieprogramma is er voluit voor gekozen om het instrument van de nitraatresidumeting in te bedden in een systeem van begeleiding en sensibilisering van landbouwers. Er zijn vier maatregelenpaketten uitgewerkt die naarmate de overschrijding van de nitraatresidunorm groter is, zwaarder worden.

Dan zijn er verder de wijzigingen aan de regeling omtrent bemesting in fosfaatverzadigde gebieden, de wijziging van de forfaitaire uitscheidingscijfers als gevolg van de beëindiging van het wetenschappelijk onderzoek inzake de uitscheidingscijfers voor pluimvee en van het nieuwe veevoederconvenant dat begin 2011 werd ondertekend. Ook voor nertsen zijn er nieuwe cijfers.

Er zijn verschillende aanpassingen doorgevoerd aan de zogenaamde burenregeling. De Vlaamse Regering zal voor eind februari 2012 een externe evaluatie van de uitvoering van het mestbeleid, inclusief de handhaving, met bijhorende voorstellen tot aanpassing van dit decreet aan het Vlaams Parlement voorleggen.

De meeste bepalingen treden in werking op de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad. Voor een aantal bepalingen is echter een afwijkende inwerkingtreding noodzakelijk. Aangezien in het Mestdecreet gewerkt wordt met controles op jaarbasis, moeten wijzigingen aan bemestingsnormen en uitscheidingscijfers steeds ingaan op 1 januari. Bovendien is het een duidelijke vereiste van de Europese Commissie dat de bemestingsnormen zoals opgenomen in het ontwerpactieprogramma, gelden voor het lopende bemestingsseizoen.

Ik ga heel kort in op de bespreking van het voorstel in de commissie, te beginnen bij de opmerkingen van Open Vld. Open Vld stelde zich bij de stemming in de commissie te zullen onthouden onder andere omdat het voorstel van decreet, waarop de Europese beslissing voor derogatie zal zijn gestoeld, rijkelijk laat wordt besproken in de commissie. Het is volgens de heer Callens, die namens Open Vld sprak, onaanvaardbaar voor de landbouwers, zeker gezien de goede milieuresultaten die ze de afgelopen jaren hebben geboekt. De heer Callens betreurt dan ook dat de minister het voorstel aan de Europese Commissie niet eerst met de commissie Leefmilieu heeft besproken. Hij is anderzijds wel verheugd over het overleg dat met de landbouworganisaties dienaangaande werd gevoerd.

Het lid vraagt ook waarom de minister zelf geen ontwerp van decreet heeft ingediend. De tot dan toe aangekondigde flankerende maatregelen, zoals subsidies voor groenbemesters, begeleiding en opleiding, zijn wat hem betreft, niet meer dan druppels op een hete plaat. Wat de heer Callens vooral zorgen baart, is de uitrijperiode in het najaar, waardoor er een opslagprobleem is voor de landbouwer. Hij vraagt ook meer aandacht voor de zorgen van de biolandbouw. Open Vld zegde een motie te zullen steunen, wat ze ook heeft gedaan, om eerst het spoedadvies van de Raad van State te vragen.

De N-VA sprak bij monde van de heer Vandaele. Die verwees vooral naar de verzuchtingen van de biolandbouw, die ook in de hoorzitting aan bod kwamen. Eventueel kunnen er nog amendementen worden goedgekeurd waarin rekening wordt gehouden met de situatie van de biolandbouw. Maar misschien is het nog eenvoudiger om bij de derogatie een specifieke aanpak voor de biolandbouw te bepleiten. Volgens het lid is het aan de minister en haar deskundigen om te oordelen wat de beste methode is.

Groen! sprak bij monde van de heer Peeters. Hij was het eens met de uitgangspunten van het voorstel van decreet, hoewel het een ingewikkeld en technisch werkstuk is geworden,

en daardoor wellicht moeilijk te controleren. Het voorstel baseert zich immers op de onttrekkingsnormen van stikstof door planten, afhankelijk van bodem en van teelt, en dat is een goede benadering van het mestprobleem. Anderzijds vindt Groen! de ambities te laag en te ver in de tijd gespreid. Vlaanderen neemt te lang de tijd om de waterkwaliteit te verbeteren. Groen! is het eens met het pleidooi van BioForum Vlaanderen in de hoorzitting en zal amendementen indienen om daaraan tegemoet te komen.

Voorts is Groen! tegen de terugwerkende kracht van bepaalde decreetsbepalingen. Tot slot blijft de heer Peeters het Mestdecreet een oplossing aan het einde van de productieketen vinden, een ‘end of pipe’-benadering. Om de landbouw fundamenteel te verduurzamen en te laten overleven als strategische sector, moet de mestproblematiek helemaal anders worden bekeken.

Het Vlaams Belang uit bij monde van de heer Sintobin zijn ongenoegen over de manier en de spoed waarmee het MAP 4 hier in het parlement moet worden besproken. Om het advies van de Raad van State en andere tijdrovende procedures te omzeilen, heeft de regering dit decreet niet als ontwerp maar als voorstel laten indienen. De bijeenkomst van het Europees Nitraatcomité op 17 mei 2011 nu plotseling als excuus gebruiken om het parlement onder druk te zetten, getuigt volgens het lid van weinig respect en hindert grondig wetgevend werk. Het gaat volgens de heer Sintobin om kunst- en vliegwerk van de regering. Ook de fractie van de heer Sintobin sluit zich aan bij de vraag om advies van de Raad van State.

Namens de indieners weerleggen mevrouw Rombouts en de heer Martens een aantal kritieken die zijn geformuleerd. Ze wijzen erop dat Europa zich akkoord moet verklaren met wat in het Vlaams actieplan wordt opgenomen. In die zin is het Vlaams Parlement ertoe gehouden de Europese normen om te zetten in een decreet. Het voorstel van decreet is gebaseerd op het ontwerpactieprogramma waarover een akkoord met de Europese Commissie werd bereikt. Van zo gauw dat akkoord is bereikt, hebben de indieners zich ingezet om zo snel mogelijk een voorstel van decreet op te stellen en in te dienen. Het klopt dat de tijd kort was, maar dat heeft de indieners niet belet om met kennis van zaken een degelijk voorstel op te stellen.

Als het openbaar onderzoek aanpassingen oplevert waar de Europese Commissie akkoord mee kan gaan, zal het voorstel van decreet in die zin worden aangepast. De bijeenkomst van het Nitraatcomité noopte echter tot onmiddellijk handelen. Derogatie is immers voor iedereen het streefdoel, zoals ook al uit de eerdere inbreng bleek.

Mevrouw Rombouts zei dat CD&V weet dat een aantal aspecten van het actieprogramma nog verder moeten worden onderzocht of besproken. Het is echter niet mogelijk om daarop te wachten. Het gaat inderdaad de goede kant uit met de waterkwaliteit. Daarom focust het voorstel vooral op begeleiding. Dat neemt niet weg dat Europa toch strengere normen vraagt en handhaving eist.

Iedereen vindt dat de kansen van de biologische landbouw niet mogen worden gefnuikt. Het huidige actieplan biedt de biolandbouw op veel vlakken voldoende of zelfs extra ruimte. Specifieke knelpunten kunnen eventueel ook nog bij de derogatie worden aangepakt. Afwijkingen kunnen enkel als er wetenschappelijke gronden voor zijn, anders zal Europa ze niet goedkeuren.

De retroactieve inwerkingtreding van bemestingsnormen en een aantal controles is volgens mevrouw Rombouts net bedoeld om de rechtszekerheid te vergroten. Heel wat facetten, onder meer de balansen en boetes, worden immers per kalenderjaar opgesteld en beoordeeld.

In naam van sp.a gaf de heer Martens een aantal opmerkingen. Hij stelde onder meer dat door de inspanningen van de landbouwers en het vorige MAP, de waterkwaliteit inderdaad significant is verbeterd, vooral op het vlak van het nitraatgehalte, maar dat het doel nog steeds ver af is. Vlaanderen mag blij zijn dat het van Europa nog gedurende twee periodes van vier jaar de kans krijgt om de doelstellingen te bereiken.

De meeste extra beperkingen van het voorstel van decreet gaan over strengere normen voor fosfaat. De heer Martens meent dat die zullen bijdragen aan een aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit. Als er bij de tussentijdse evaluatie onvoldoende verbeteringen worden vastgesteld, zullen er bijna automatisch nog strengere normen komen.

Flankerende maatregelen zijn inderdaad op alle fronten nodig, onder andere via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), het groenestroombeleid en de beheersovereenkomsten.

De evaluatie die tegen eind februari 2012 wordt gevraagd, moet voor sp.a ook de kosten-efficiëntie en de milieueffectiviteit van verschillende maatregelenpakketten beoordelen. Een gerichte beperking van de veestapel is voor de fractie van de heer Martens alvast geen taboe: ammoniak draagt nog steeds bij tot een derde van de fijnstofdeposities.

De indieners dienden een aantal amendementen in omdat ze ermee rekening houden dat de Europese Commissie mogelijk nog een aantal wijzigingen zal toestaan in het actieprogramma of nog vraagt om een en ander bij te sturen of te verduidelijken in het voorstel van decreet. Die wijzigingen moeten dan ook in het voorstel van decreet worden aangebracht door middel van amendementen of eventueel later worden doorgevoerd. De amendementen gingen onder andere over de uitrijregeling na de oogst. Europa besliste om de norm te verhogen van 30 kilogram stikstof per hectare naar 45 kilogram stikstof per hectare. Indien Europa akkoord gaat met 60 kilogram stikstof per hectare, zal de regering dit nog verder aanpassen. Deze amendementen werden door de commissie aanvaard.

Ook Groen! heeft een aantal amendementen ingediend die betrekking hebben op de biolandbouw. Deze amendementen werden echter niet aangenomen.

Het uiteindelijke voorstel van decreet werd in de commissie goedgekeurd met 8 stemmen tegen 1, bij 5 onthoudingen.

Namens de meerderheid en de indieners van het voorstel zal straks ook nog worden gereageerd op het spoedadvies van de Raad van State. *(Applaus)*

De voorzitter: Collega's, mag ik u vragen om wat de heer Bothuyne heeft gezegd, hier niet te herhalen. U bent echter vrij om te zeggen wat u wilt.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, collega's, minister, ik zal inderdaad niet te lang stilstaan bij de inhoud van het voorstel. In eerste instantie wil ik de verslaggever hartelijk danken voor het schitterend verslag dat hij hier naar voren heeft gebracht en voor de correcte weergave van de bespreking in de commissie. Ik wil wel even stilstaan bij een aantal principes en krachtlijnen die aan bod zijn gekomen bij de besprekingen en bij het advies van de Raad van State na de stemming in de commissie.

Specifiek aan dit Mestdecreet, in vergelijking met andere decreten in dit parlement, is dat het een vertaling is van het actieprogramma Nitraatrichtlijn, dat moet worden goedgekeurd door Europa. Om de vier jaar moeten wij met Europa in discussie treden om een nieuw actieprogramma af te spreken, om de doelstellingen in het kader van de Nitraatrichtlijn te bereiken. Dat verschilt van de meeste decreten waarover we hier stemmen.

Na maanden van onderhandelingen met de Europese Commissie is er op 16 februari 2011 een akkoord gekomen om tot een goedgekeurd ontwerp van actieprogramma Nitraatrichtlijn 2011-2014 te komen. Onze monitoringcijfers wijzen heel duidelijk uit dat onze waterkwaliteit systematisch verbetert. Anderzijds stelt de Europese Commissie dat de verbetering niet snel genoeg vooruitgaat. We moeten vaststellen dat het actieprogramma weliswaar voortbouwt op het huidige decreet, maar met nog meer precieze bemesting qua teelt en grondsoort. Dit houdt ook in dat een aantal strengere maatregelen worden ingevoerd. We denken aan de strengere bemestingsnormen en het uitbreiden van de normen met sterk beperkende fosfaat-bemestingsnormen, zeker in de toekomst.

Anderzijds zijn er heel wat bijsturingen en rechtzettingen gebeurd in het nieuwe actieprogramma. Zo wordt fosfaat uit kunstmest wel opnieuw mogelijk. We denken ook aan de vereenvoudiging van de administratieve lasten voor de uitscheidingscijfers voor de melkveehouderij; aan de keuzevrijheid met betrekking tot het gebruik van totale stikstof of werkzame stikstof; aan het feit dat zware leemgronden worden gelijkgesteld aan poldergronden – met betrekking tot de opgelegde voorwaarden en dit is belangrijk voor de akkerbouw. We denken aan stimulansen voor combinatieteelten, en aan het feit dat wij geen systematisch belemmerende maatregelen opnemen ten aanzien van bemesting via grazend vee – het is belangrijk dat dit overeind blijft, zodat we niet nog meer stimuleren dat onze koeien op stal zouden blijven. Het zou spijtig zijn voor de beleving op het platteland als we geen koeien meer in de wei zouden tegenkomen.

Een ander belangrijk element is de nitraatresidumeting. Wij zijn het enige land dat daarmee werkt. Het is zeer uitdrukkelijk opgenomen in het actieprogramma dat de nitraatresiduwaarde een begeleidingsinstrument is en niet een sanctionerend instrument. Ik was heel tevreden dat ik in de commissie kon vaststellen dat ook de collega's erkennen dat wij als enigen dit instrument gebruiken, maar ook dat dit instrument onderhevig is aan factoren die de landbouwer zelf niet in handen heeft. Het zou dan ook niet evident en correct zijn om op basis daarvan sanctionerend op te treden.

Dit ontwerp van actieprogramma moet worden omgezet in een Vlaamse wetgeving. De Europese Commissie legde hiervoor een zeer stringente timing op aangezien zij dit koppelt

aan de derogatie. Met het huidige voorstel van decreet houdende wijziging van het Mestdecreet hebben wij getracht om binnen de krijtlijnen die de Europese Commissie getrokken heeft, zo maximaal mogelijk te komen tot een werkbaar en haalbaar decreet. Wij hebben maximaal trachten in te spelen op knelpunten die naar boven zijn gekomen tijdens het openbaar onderzoek, hoewel we moeten erkennen dat die mogelijkheden zeer beperkt waren omdat we ook op dit vlak steeds het akkoord van Europa moesten afwachten. Zo hebben we in het voorstel van decreet in een oplossing voorzien voor onder andere een aantal teelten en teeltcombinaties die niet waren opgenomen in het actieprogramma.

Een belangrijk knelpunt dat werd aangehaald tijdens het openbaar onderzoek, was de onuitvoerbaarheid van de beperkte uitrijregeling na de oogst. Het spreiden van 30 kilogram stikstof na de oogst is voor meerdere mestsoorten praktisch niet uitvoerbaar. Er zijn nu eenmaal geen tractoren die zo snel rijden of machines die zo precies kleine hoeveelheden gelijkmatig kunnen verspreiden. Daarom werd dit element opnieuw onderhandeld met de Europese Commissie op basis van een wetenschappelijke onderbouwing. Europa erkende in eerste instantie gedeeltelijk het probleem en besliste daarom om de norm te verhogen tot 45 kilogram stikstof per hectare. De tekst is dan door middel van een amendement aangepast in de commissie. Verdere besprekingen hebben er intussen ook toe geleid dat Europa ook akkoord gaat met de volledige onderbouwing om de hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest die in het najaar mag worden toegediend, te verhogen tot 60 kilogram per hectare op voorwaarde dat er een groenbedekker wordt ingezaaid.

De verhoogde bemesting op de stoppel geldt van 2011 tot en met 2013.

In de amenderingstekst stond ook al dat de Vlaamse Regering zal beslissen tot een verhoging naar 60 kilogram stikstof per hectare indien de Europese Commissie daar haar toestemming voor gaf. Aangezien de toestemming ook werd gegeven, verwacht ik hier binnenkort dan ook verdere definitieve acties van de Vlaamse Regering.

Een ander knelpunt dat vanuit de biologische landbouw werd aangehaald op de hoorzitting en ook in het openbaar onderzoek, is de beperking van 170 kilogram stikstof uit dierlijke mest die per hectare wordt oplegt. Aangezien de biologische landbouw werkt met een gemiddelde op bedrijfsniveau, namelijk 170 kilogram stikstof, en gericht werkt met wisselteelten, wensen zij vrijheid in het gebruik van dierlijke mest. Zij wensen met andere woorden dat ze op het ene perceel, voor de ene teelt, meer dierlijke mest kunnen gebruiken dan op een ander perceel, met een andere teelt. Op gemiddeld bedrijfsniveau blijft dat 170 kilogram dierlijke mest.

De Nitraatrichtlijn legt de norm van 170 kilogram per hectare effectief op. Als we hier een afwijking van willen, moet dit worden geregeld via de derogatie. Er is vanuit de commissie aan de minister gevraagd om het verzoek tot derogatie te screenen op eventuele knelpunten ten aanzien van de biologische landbouw en hiervoor eventueel de nodige aanpassingen voor te doen. Ik heb ondertussen begrepen dat ook dit knelpunt van 170 kilogram dierlijke mest per hectare voor de biologische landbouw zal worden opgelost in het verzoek tot derogatie.

Zoals reeds door mezelf en door de verslaggever gezegd, hebben een aantal partijen na de stemming in de commissie gevraagd om advies bij de Raad van State. Ik ga, in naam van de collega's van de meerderheid, graag nader in op dit advies.

Op 21 april 2011 verleende de Raad van State zijn advies over het voorliggend voorstel van decreet. In zijn advies maakt hij een aantal opmerkingen. Voorafgaand aan de specifieke opmerkingen, merkt de Raad van State op dat het voorliggend decreet een voorstel van decreet is en er geen advies is geweest van de Inspectie van Financiën, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad). De Raad van State geeft dan ook ter overweging om de raden over het voorliggend voorstel van decreet om advies te vragen.

Het is juist dat er geen formeel advies is verleend over dit voorstel van decreet. We willen er wel even op wijzen dat het voorliggend voorstel van decreet gebaseerd is op het ontwerp van

het actieprogramma voor de periode van 2011 tot en met 2014. Dit ontwerp van het actieprogramma is wel effectief onderworpen aan een openbare consultatieronde. Daarnaast is er aan de SALV, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Minaraad hierover ook expliciet om advies gevraagd. Dit heeft geleid tot het gezamenlijk advies van de SERV, de SALV en de Minaraad van 17 maart jongstleden. Daarnaast vond er, naar aanleiding van het voorliggend decreet, op 5 april 2011 een hoorzitting plaats in het Vlaams Parlement. Gelet hierop en gelet op de tijdsdruk waar er tijdens de besprekingen en ook hier reeds meermaals naar verwezen is, lijkt het ons dan ook niet nodig om nog een bijkomend advies te vragen over het voorliggend voorstel van decreet dat de facto enkel de juridische vertaling is van het ontwerp van het actieprogramma.

De Raad van State formuleert ook een algemene opmerking over de verschillende delegaties opgenomen in het voorliggend voorstel van decreet. De Raad van State wijst erop dat een delegatie aan de Vlaamse Regering, geformuleerd als enerzijds het stellen van nadere regels, en anderzijds het stellen van nadere regels onder meer met betrekking tot, mogelijk een te verregaande delegatie van bevoegdheden naar de Vlaamse Regering betreft.

Zowel in het voorliggend voorstel van decreet als in de tekst van het bestaande Mestdecreet, zijn talrijke delegaties naar de Vlaamse Regering te vinden. Veelal betreft het een eenvoudige delegatie van nadere regels zonder toelichting, maar zowel in het voorliggend voorstel van decreet als in het bestaande Mestdecreet gaat het een aantal keren over een delegatie aangaande het stellen van nadere regels onder meer met betrekking tot. Deze opmerking is een vaker voorkomende opmerking van de Raad van State op decreten ingediend en gestemd in het Vlaams Parlement. De zinsneden zijn courant gebruikte formuleringen en komen ook voor in het momenteel reeds bestaande Mestdecreet. Artikel 25 van het voorliggend decreet stelt dat het decreet tegen eind februari volgend jaar zal worden geëvalueerd. Het lijkt ons dan ook meer aangewezen om het volledige decreet op dat moment te screenen op dit vlak en zo eventueel tot meer coherente formuleringen te komen, zonder afbreuk te doen aan de delegaties die het parlement ook effectief wenst te verlenen. Om deze reden lijkt het ons dan ook niet opportuun om in reactie op de opmerking van de Raad van State de voorliggende tekst te amenderen.

Aansluitend op de algemene bemerking stelt de Raad van State in zijn advies over artikel 20 dat, indien het werkelijk om technische aspecten gaat, de Vlaamse Regering op basis van de bestaande tekst van het Mestdecreet de bevoegdheid tot het vaststellen van forfaitaire stikstof- en fosforsamenstellingscijfers kan subdelegeren aan de bevoegde minister. Aangezien het onzes inziens in artikel 20 effectief gaat over zeer technische aspecten, lijkt ons een rechtstreekse delegatie aan de minister, zoals voorgesteld in het voorliggende voorstel van decreet, het meest aangewezen en efficiënt. Daarom wordt ervoor gekozen de voorliggende tekst te behouden.

Wat betreft de maatregelen in het kader van de nitraatresiduwaarden, vermeld in artikel 8, stelt de Raad van State dat het ontworpen systeem enigszins ongebruikelijk is. De Raad van State is dan ook van oordeel dat het aan te bevelen is om duidelijker tot uiting te laten komen dat zolang de Vlaamse Regering zelf geen nitraatresidudrempels heeft vastgesteld, de decretale nitraatresidudrempels zullen gelden en dat die herleven zodra het besluit van de Vlaamse Regering niet meer van toepassing zal zijn.

Hoewel wij het eens zijn met de Raad van State dat een dergelijk systeem ongebruikelijk is, zijn wij van oordeel dat het systeem zoals opgesteld in het voorliggende voorstel van decreet aangevuld met voorgaande uitleg voldoende duidelijk is. Het is zo dat, hoewel het in het voorliggende systeem mogelijk is dat de decretale nitraatresidudrempels herleven als het besluit van de Vlaamse Regering niet meer van toepassing is, het geenszins de bedoeling is dat er frequent gebruikgemaakt wordt van deze mogelijkheid. Deze mogelijkheid is enkel ingeschreven als een veiligheid om lacunes te vermijden, maar in principe wordt er niet van gebruikgemaakt. Een verdere verduidelijking van het systeem in de tekst van het Mestdecreet

zou onzes inziens deze mogelijkheid te zeer benadrukken en verkeerdelijk de indruk kunnen wekken dat het hier om een evenwaardige optie gaat. Om deze reden is ervoor gekozen om op dit punt de bestaande tekst van het voorliggende voorstel van decreet niet aan te passen.

In zijn advies stelt de Raad van State ook dat er in artikel 21 opnieuw een verschil in behandeling met betrekking tot de controle en sanctionering wordt ingevoerd. In tegenstelling tot wat de Raad van State beweert, gaat het hier helemaal niet om de invoer van een nieuw onderscheid. In het huidige Mestdecreet bestaat dit verschil in behandeling al sinds de wijziging van het Mestdecreet bij decreet van 30 april 2009. Op dat moment heeft men ervoor gekozen om voor een aantal bepalingen de controle en sanctionering te laten verlopen via het Mestdecreet en op andere bepalingen het controle- en sanctioneringsmechanisme van het Handhavingsdecreet toe te passen. Dat onderscheid is toen ingevoerd en omstandig gemotiveerd.

Over het decreet van 30 april 2009 is het advies van de Raad van State gevraagd. In dat advies met nummer 45.682/3 van 20 april 2009 maakt de Raad van State geen opmerkingen over het ingevoerde onderscheid. Aangezien het hier ingevoerde onderscheid verder bouwt op het reeds bestaande onderscheid, verwijzen we voor de motivering van dit onderscheid naar de motivering bij het decreet van 30 april 2009. Het onderscheid in behandeling zoals het reeds bestaat in het huidige Mestdecreet en waarop het huidige voorstel van decreet verder werkt, is onzes inziens dan ook voldoende verantwoord.

Met betrekking tot de aanpassing aan de boetes die door artikel 23 van het voorliggende voorstel van decreet worden doorgevoerd, merkt de Raad van State op dat de huidige regeling in het Mestdecreet op gespannen voet staat met het ‘non bis in idem’-beginsel. De Raad van State stelt dan ook dat, met het oog op een sluitende regeling, het Mestdecreet moet worden aangevuld met een regeling waarbij de cumulatie van het opleggen van een administratieve geldboete enerzijds en van een strafvervolging voor dezelfde of grotendeels dezelfde feiten anderzijds uitdrukkelijk uitgesloten wordt.

De Raad van State oordeelt terecht dat de cumulatie van administratieve geldboetes en strafvervolgingen voor dezelfde of grotendeels dezelfde feiten niet mogelijk is. Dit moet voor iedereen duidelijk zijn en wordt door werkafspraken tussen de Mestbank en de parketten ook effectief gehandhaafd. Alle elementen omtrent handhaving, waar het volledige sanctioneringssysteem onderdeel van uitmaakt, moeten grondig worden geëvalueerd op juridische correctheid en eventuele ongewenste neveneffecten en milieukundige effectiviteit. Dit is in het voorliggende voorstel van decreet voorzien in artikel 25. Het lijkt ons dan ook nu niet opportuun om dit occasioneel aan te passen.

Wat betreft de retro-activiteit die is opgenomen in het voorliggende voorstel van decreet stelt de Raad van State dat niet kan worden uitgesloten dat er tussen tussen 1 januari 2011 en het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen 3, 6, 7 en 14 handelingen zijn gesteld waarvoor op grond van de artikelen 63 en 71 van het Mestdecreet respectievelijk een administratieve geldboete kan worden opgelegd of een strafvervolging kan worden ingesteld.

De Raad van State stelt dat voor die gevallen in het voorstel in een uitzondering zou moeten worden voorzien. Graag verwijzen we hiervoor naar de uiteenzetting die gericht is aan de Raad van State. De auditeur had hierover vragen gesteld. Daarbij is bovendien aangehaald dat het aantal gevallen waarvoor dit zou kunnen gelden, zeer beperkt zou zijn. Ik citeer de uiteenzetting aan de Raad van State.

“De retro-activiteit van voorliggend voorstel is noodzakelijk voor de goede werking van de diensten. Alle berekeningen en systemen met betrekking tot de mestregelgeving werken immers met een systeem op jaarbasis. Zo zijn er bemestingsnormen op jaarbasis, uitscheidingsnormen op jaarbasis, … Een aanpassing van de normen dient dan ook steeds uitwerking te hebben op 1 januari van een bepaald kalenderjaar. Doordat de verschillende normen, normen zijn op jaarbasis betekent dit ook dat de betrokkenen in hun werking nog

rekening kunnen houden met de aangepaste normen. Het feit dat het hier gaat over normen op jaarbasis betekent ook dat de invulling van deze normen gebeurt, gespreid over een volledig jaar. Zo wordt er bemest in verschillende fracties gespreid over het volledige jaar, produceren dieren het hele jaar mest, …

Het feit dat de landbouwers zich kunnen aanpassen aan de normen opgenomen in het voorliggend voorstel van decreet geldt des te meer aangezien de normen niet nieuw zijn voor de betrokkenen. Immers van zodra er duidelijkheid was over de nieuwe normen zijn deze in afspraak met de Europese Commissie gecommuniceerd aan het publiek.

Daarvoor verwijs ik ook graag naar de publieke raadpleging met betrekking tot het nieuwe Mestactieplan, die startte op 16 februari bij het ingaan van het bemestingsseizoen. De betrokken landbouwers weten dan ook reeds geruime tijd vanaf welk moment wat effectief de nieuwe bemestingsnormen zullen of zouden zijn voor dit jaar.

Het feit dat met het nieuwe Mestdecreet een verstrenging wordt ingevoerd inzake de bemestingsnormen dient toch enigszins genuanceerd te worden. Wat betreft het grasland, zijnde een derde van het Vlaamse landbouwareaal, werden de bemestingsnormen verhoogd of minstens gelijk gehouden. Voor wat betreft maïs werd de bemestingsnorm verhoogd op voorwaarde dat de teelt gebeurt in combinatie met gras. Ook op dit vlak spreken wij over grote arealen.

Binnen de wetgeving wordt eerst met Europa een mestactieplan onderhandeld. Vervolgens wordt, als deze onderhandelingen positief zijn verlopen, een afwijking op dit mestactieplan onderhandeld, de zogenaamde derogatie. Zonder akkoord over het Mestactieplan zelf, kan er geen toestemming worden gegeven over de derogatie. De derogatie heeft net zoals het Mestactieplan zelf, steeds een duurtijd van vier jaar. Vanaf 1 januari 2011 is de derogatie van het vorige Mestdecreet dus beëindigd.

Ik verwijs hier graag naar artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2008 betreffende de derogatievoorwaarden inzake de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Met het huidige voorstel wordt het nieuwe MAP voor de periode 2011-2014 ingevoerd vanaf 2011. Dit betekent dat ook nieuwe derogatie kan worden ingevoerd vanaf 2011. Voor de diensten van de Europese Commissie is een nieuwe derogatie op basis van de bepalingen van het huidige Mestdecreet immers onbespreekbaar. Hoewel een aantal aspecten in het voorliggende voorstel van decreet een verstrenging zijn ten opzichte van het huidige decreet dient er rekening mee gehouden te worden dat deze verstrenging nog gemilderd zal worden met de invoering van de derogatie vanaf 1 januari 2011.

Het globale pakket – nieuw MAP met nieuwe derogatie – ten opzichte van de huidige bepalingen van het Mestdecreet waarvoor de diensten van de Europese Commissie geen derogatie meer wensen toe te staan, zal voor de verschillende aspecten geen verstrenging doch een versoepeling inhouden. Het aantal gevallen waarvoor de opmerking van de Raad van State zou kunnen gelden, zal dan ook zeer beperkt zijn.

We willen er ten slotte op wijzen dat daarenboven het Mestdecreet de implementatie is van een Nitraatrichtlijn in Vlaanderen. Hierbij wordt gewerkt met het vierjaarlijkse actieprogramma en vanaf 1 januari 2011 geldt er een nieuw actieprogramma. Tijdens de onderhandelingen met de diensten van de Europese Commissie werd duidelijk dat het huidige Mestdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten naar de mening van de Europese Commissie op een onvolkomen manier uitvoering geven aan de Nitraatrichtlijn en dat vanaf 1 januari 2011 een verstrenging zich opdringt. Door het niet retroactief invoeren van het voorliggende voorstel van decreet loopt Vlaanderen het risico dat de diensten van de Europese Commissie een inbreukprocedure opstarten wegens incorrecte omzetting van de Nitraatrichtlijn.”

Ik denk dus dat ik mag stellen dat wij alles op alles hebben gezet om een zo goed mogelijk voorstel van decreet uit te werken, binnen sterk afgebakende krijtlijnen. Wij beseffen maar al te goed dat aan de landbouwsector een zeer grote inspanning wordt gevraagd.

Ik wil nog even stilstaan bij een citaat uit het verslag van de hoorzitting over de economische impact van het nieuwe actieplan: “De universiteit van Gent en het ILVO hebben de berekening gemaakt van de inspanningen die geleverd moeten worden om het actieprogramma uit te voeren. In 2014 zal de sector bijna 9 miljoen kilogram minder stikstof uit dierlijke mest en bijna 7 miljoen kilogram minder natuurlijke fosfaat uit dierlijke mest uitrijden. Dat heeft een aanzienlijke impact op de opbrengsten en de kwaliteit van de producten. De strengere normen zorgen daarenboven voor grotere afzetkosten, meer mestverwerking en een groter gebruik van kunstmest. De economische impact wordt dan ook geschat op 15 tot 24 miljoen euro als de derogatie mogelijk is. Zonder derogatie zullen de kosten oplopen met 20 miljoen euro extra. In deze bedragen zijn dan ook de investeringen voor extra mestopslag niet inbegrepen.”

Ik heb hier, in dit parlement, al meermaals gezegd hoe belangrijk het is om de sector op de kar te houden en samen de doelstellingen te halen. Het ergste voor het leefmilieu, maar ook voor de landbouwsector zelf zou zijn dat zij die de normen moeten realiseren – de landbouwers dus – het zelf niet meer zouden zien zitten. Het risico bestaat dat ze met de rug tegen de muur worden geplaatst en hun eigen overlevingsroute zoeken en niet meer bereid zijn om met elkaar of met de wetgeving rekening te houden.

In dat verband wil ik nog even de focus leggen op drie punten die niet expliciet in het voorstel van decreet kunnen worden gevat, maar wel cruciaal zijn om het mestbeleid enige slaagkans te geven. Het eerste is de derogatie. Die is belangrijk voor de economische impact; voor de overlevingskansen van de bedrijven en voor hun capaciteit om goede, gezonde producten te kunnen blijven aanbieden. Bovendien is in het verleden op basis van metingen al aangetoond dat derogatie geen negatieve milieu-effecten heeft. Op 17 mei komt het Nitraatcomité samen. Het parlement, de administratie en de minister hebben alles op alles gezet om de omzetting van het actieplan in een decreet tijdig te doen. Als we straks dit voorstel van decreet goedkeuren – en daar reken ik op –, dan hoop ik dat Europa geen hinderpaal meer ziet om in te gaan op ons derogatieverzoek. Ik reken erop dat de minister en de voltallige regering er alles aan doen om de derogatie rond te krijgen.

Het tweede element zijn de flankerende maatregelen, met de nodige middelen. De inspanningen zijn zwaar, en hulp is dan ook noodzakelijk. Het is belangrijk dat de zes principes die minister Schauvliege en minister-president Peeters in antwoord op een vraag verwoordden, zo snel mogelijk ingang vinden.

Ik wil even stilstaan bij die principes. Een: we moeten administratieve overlast vermijden. Administratieve vereenvoudiging moet een prioriteit zijn. Twee: er moet maximaal worden ingezet op de begeleiding van de land- en tuinbouwers. De praktijkcentra kunnen daarin een belangrijke rol spelen.

Drie: onderzoek is cruciaal. Alle standpunten die bij Europa zijn ingediend, steunen op wetenschappelijk onderzoek. We moeten daar maximaal op inzetten. Vier: we moeten de nodige investeringen maximaal ondersteunen. De land- en tuinbouwsector moet heel wat investeringen doen om te kunnen inspelen op het nieuwe Mestdecreet.

Vijf: tijdens het openbaar onderzoek is veel gezegd over het boetesysteem. Het boetesysteem wordt vaak ervaren als een heksenjacht waarbij de milieurelevantie niet of niet voldoende groot is. In artikel 25 van het decreet is bepaald dat het decreet wordt gescreend op het vlak van het handhavingsbeleid. Tegen eind 2011, begin 2012 moeten we de nodige informatie krijgen die moet toelaten om het decreet bij te sturen om ook het handhavingsbeleid milieu-effectief te maken.

Een laatste punt is de rol en organisatie van de Mestbank. Samen met de sector moeten we de doelstellingen bereiken. Uit het openbaar onderzoek en verschillende hoorzittingen stellen we vast dat het vertrouwen van de landbouwsector in de rol en de positie van de Mestbank niet altijd optimaal is. Ook daar wordt gevraagd naar een screening en eventueel een bijsturing.

En als derde punt wil ik meegeven dat de uitdagingen die met dit voorstel van decreet worden vooropgesteld en de doelstellingen die moeten worden bereikt, een uitdaging vormen voor iedereen. Ik heb het daarnet al gehad over de rol en de positie van de Mestbank. Nu heb ik het duidelijk over iedereen. Ik wil ook nog even in herinnering brengen dat er is voorzien in een tussentijdse evaluatie. Om de vier jaar is er een heronderhandeling met Europa. Dat is een korte tijd om doelstellingen te bereiken. Het is dan ook cruciaal dat iedereen, het beleid, de Mestbank en andere betrokken administraties en instanties en de landbouwsector samen de handen in elkaar zullen moeten kunnen slaan om de doelstellingen te bereiken en sterke motivering uit te bouwen ten aanzien van Europa.

Ik hoop dat deze drie elementen, de derogatie, de flankerende maatregelen en het samenwerken aan de doelstellingen, tijdens de komende jaren snel ingang vinden. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, ik dank u dat ik mijn betoog van op de bank mag houden. Dat heeft niets te maken met het feit dat mijn buik nog ronder is dan die van mevrouw Rombouts, maar alles met de vervelende gevolgen die ik ondervind van een zware kuitbeenbreuk enkele jaren geleden, die niet goed werd verzorgd.

Na dit uitgebreide en correcte verslag waarvoor ik de verslaggever bedank en na de ruime en uitgebreide discussies in de commissie denk ik dat het vandaag niet de bedoeling kan zijn om de volledige discussie over te doen. Ook het technische debat werd in de commissie ruimschoots gevoerd en alle actoren hadden tijdens de hoorzitting de kans om hun standpunten naar voren te brengen. Ik wil mij vandaag dan ook vooral beperken tot een algemene en politieke uiteenzetting over dit voorstel van decreet.

Het derde Vlaams actieprogramma dat betrekking had op de jaren 2007 tot en met 2010, was volledig in overeenstemming met de Nitraatrichtlijn en voerde verscherpte maatregelen in. Met dit derde Vlaams actieprogramma werden toen al zware inspanningen gevraagd van onze Vlaamse land- en tuinbouwers om uiteindelijk te komen tot een gevoelige verbetering van de waterkwaliteit in Vlaanderen.

Niemand zal ontkennen dat er in de afgelopen jaren gevoelige vooruitgang werd geboekt. Het vierde actieprogramma en het daaruit voortvloeiende decreet kwam bij de land- en tuinbouwers dan ook over als een donderslag bij heldere hemel. Om hun ongeloof en ontgoocheling te illustreren citeer ik hierbij graag Hendrik Vandamme, nationaal voorzitter van het Algemeen Boerensyndicaat: “Donderdag 10 februari was een zwarte dag voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector in zijn geheel: ’s morgens werd de definitieve versie van het nieuwe mestactieplan MAP 4 onder onze neus geschoven en dat was geen aangename ervaring. Na alle tijd en energie die door de landbouworganisaties, de wetenschappelijke instellingen en proefcentra in dit dossier gestopt werden, komt het voorliggende MAP 4 over als een hersenspinsel van mensen die blijkbaar totaal geen rekening houden met onze Vlaamse land- en tuinbouw. Zoveel is duidelijk: MAP 4 is een nieuwe klap voor de land- en tuinbouw in Vlaanderen.”

De reactie van Piet Vanthemsche, voorzitter van de Boerenbond, was zo mogelijk nog scherper.

Ook bij de Boerenbond was de eerste reactie er een van grote teleurstelling. Ook hier hoorden we hetzelfde verhaal. Het voorstel hield weinig of geen rekening met de vooruitgang die de voorbije jaren werd geboekt. De voorgestelde normen betekenen een heel grote verstrenging, in die mate zelfs dat men zich de vraag kan stellen of dit actieplan niet haaks staat op goede

landbouwpraktijken. Aan de voorgestelde normen hangt een kostenplaatje vast dat de moeilijke situatie van een aantal sectoren die het nu al moeilijk hebben, nog verder bemoeilijkt en dat weegt op de concurrentiepositie van onze Vlaamse land- en tuinbouw, aldus de Boerenbond.

Beide organisaties hadden vooral zware kritiek op de onderhandelingsmethodes die het kabinet-Schauvliege gebruikte bij de Europese Commissie. Beide waren van mening dat het dossier met onvoldoende overtuiging werd verdedigd in Europa. Blijkbaar was het enkel en alleen het halen van de nitraatnorm in het water die alles bepaalde en wogen de economische belangen van onze land- en tuinbouw in Vlaanderen niet zwaar genoeg. Beide organisaties betreurden dan ook ten zeerste dat hun inbreng en argumentatie tijdens de bespreking van de maanden voorafgaand aan het voorstel, niet werden gevaloriseerd in de ontwerptekst voor het Mestactieplan. Integendeel, volgens ABS en Boerenbond negeerden de schrijvers van MAP 4 de gemaakte akkoorden en voegden ze een hele reeks verstrengingen aan de tekst toe, dit alles zogezegd om de derogatie te vrijwaren.

Collega's, het begint steeds meer tot de boeren door te dringen dat het mestbeleid dat hen wordt opgedrongen er een is dat alle voeling met de praktijk mist. Het beleid vertrekt te veel vanuit een theoretische uitvoering van doelstellingen die op zich te hoog gegrepen en onrealistisch zijn. In het nieuwe MAP werd op heel wat vlakken geen rekening gehouden met wetenschappelijke, landbouwtechnische en vooral economische argumenten.

Voorzitter, tijdens de hoorzitting in de commissie is gebleken dat de ontgoocheling bij de boeren bijzonder groot was en blijft. En net zoals beide landbouworganisaties lieten blijken, vindt ook onze fractie dat de nieuwe normen te ver gaan en dat sommige wijzigingen zelfs onuitvoerbaar zijn. Ze zorgen voor extra kosten voor de land- en tuinbouw en er werd nu al berekend – mevrouw Rombouts verwees er ook naar – dat dit MAP 4 de sector jaarlijks minstens 15,4 miljoen euro zal kosten. En als Vlaanderen van Europa geen derogatie mag toekennen, dan loopt de rekening aan de Vlaamse land- en tuinbouw op tot 35,7 miljoen euro per jaar.

Collega's, ondanks dit alles roepen de landbouworganisaties hun leden op om het nieuwe Mestdecreet correct toe te passen, maar ze beklemtonen wel dat zonder derogatie, zonder flankerende maatregelen, zonder administratieve vereenvoudiging, zonder goede bemestingsadviezen en betere systemen om de nitraatresidu's te bepalen, MAP 4 onmogelijk in de praktijk om te zetten is.

Ook de rol en het beleid van de Mestbank zijn op zijn minst voor discussie en herziening vatbaar. Volgens de organisaties faalt het beleid van de Mestbank over de hele lijn. In plaats van een pragmatische begeleidende aanpak, heeft men van het mestbeleid een administratief monster gemaakt, waar noch de boer, noch de waterkwaliteit beter van worden.

Daarom – en dit kwam ook al ter sprake bij enkele interpellaties in de commissie Landbouw en de commissie Leefmilieu – is onze fractie ervan overtuigd dat de adviserende taak losgekoppeld moet worden van de controlerende taak en dat daarnaast het controlebeleid op zich grondig geëvalueerd en herbekeken moet worden. De opdracht van de administratie moet zijn: informeren, begeleiden, waarschuwen en pas dan sanctioneren. Enkel en alleen in die volgorde.

Zoals daarstraks al werd gezegd, blijven onze Vlaamse land- en tuinbouwers niet bij de pakken zitten. Op basis van een brede consultatie bij hun leden, hebben Boerenbond, ABS en het Vlaams Agrarisch Centrum een eisenbundel samengesteld om de negatieve impact van MAP 4 zoveel mogelijk in te perken. Flankerende maatregelen, de toepassing van de derogatie, de opvolging van het nitraatresidu en het meetnet, het bemestingssysteem, de uitscheidingsnormen, de administratieve vereenvoudiging, het controlebeleid: over al deze kwesties formuleert de sector enkele eisen en verzuchtingen.

Voorzitter, het zou ons te ver leiden om hier in detail over uit te weiden, en ik veronderstel dat ook de indieners van dit voorstel van decreet in het bezit zijn van deze eisenbundels. Onze fractie dringt er bij de meerderheid dan ook op aan om hier maximaal rekening mee te houden.

Verder kan onze fractie niets anders – en dat geeft de meerderheid eigenlijk ook toe – dan vaststellen dat dit voorstel van decreet en de negatieve impact ervan op de sector, staat of valt met het al dan niet goedkeuren van de derogatie.

Onze fractie betreurt trouwens dat de datum van 17 mei door de meerderheid een beetje als 'chantagemiddel' gebruikt werd om dit voorstel van decreet in versneld tempo door het parlement te jagen. Zelfs collega Rombouts liet in het verslag optekenen dat er onder tijdsdruk werd gewerkt en dat het nieuwe actieplan zo snel mogelijk wet moest worden. Liever snel en haastig dan degelijk parlementair werk was blijkbaar het devies bij de meerderheid. Men wist nochtans reeds in 2007 dat men begin 2011 met een nieuw actieprogramma op de proppen moest komen. En dan parlementsleden onder druk zetten om toch maar geen advies aan de Raad van State te vragen, vond ik niet zo netjes.

Mevrouw Rombouts, u hebt net een reactie gegeven op het advies van de Raad van State. Ik vind persoonlijk dat u er nogal vlug over gaat en alles opzijschuift. Ik denk dat de amendementen van collega Callens een perfect antwoord zijn op dit advies van de Raad van State. We zullen de amendementen straks dan ook goedkeuren.

Wat er ook van zij, nu een verstrengd actieprogramma en voorstel van decreet goedkeuren zonder garantie op een goedgekeurde derogatie, is voor onze fractie meer dan een brug te ver. Want zoals reeds eerder aangestipt, indien de derogatie er niet komt, is de economische schade voor de sector niet te overzien.

Ik besluit. Het Vlaams Belang is ervan overtuigd dat de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen een belangrijke economische en vooral strategisch belangrijke sector is, iets wat sommigen blijkbaar niet schijnen te beseffen. Onze Vlaamse land- en tuinbouw zorgt immers voor veilig en kwaliteitsvol voedsel voor onze bevolking. Zonder voedsel overleeft men niet, zoveel is duidelijk. Dat men daar op andere vlakken een prijs voor moet betalen, neemt onze fractie er node bij. Dat betekent niet dat wij niet zouden begaan zijn met ons milieu. Wel weigeren wij, zoals sommigen, mee te bouwen aan 'een ecologisch paradijs op een economisch kerkhof'.

Voorzitter, daarom zal onze fractie dit voorstel van decreet niet goedkeuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik denk dat we heel open gezegd hebben dat er inderdaad een tijdsdruk was en dat we die tijdsdruk voor een deel opgedrongen krijgen omdat we derogatie voor de land- en tuinbouwsector van cruciaal belang vinden. Bovendien koppelt Europa derogatie aan de omzetting in Vlaamse wetgeving.

Mijnheer Sintobin, u zegt dat er liever snel dan degelijk parlementair werk zou worden geleverd. Ik wil daar even op reageren. Er zijn hoorzittingen geweest en de procedures van timing zijn gehandhaafd. Iedereen heeft de tijd en de kans gekregen om effectief zijn of haar inbreng te doen. Ik moet zeggen dat ik zelf liever dag en nacht en onder tijdsdruk werk om het Europees actieprogramma om te zetten naar een decreet, dan dat de minister zich op Europees niveau onder tijdsdruk laat brengen om dan snel een actieprogramma te maken en een toegift op het actieprogramma te doen. Uiteindelijk zijn we afhankelijk van het actieprogramma. Ik heb liever dat daar hard en degelijk onderhandeld wordt en dat wij dan onze dag en nacht besteden om het zo snel mogelijk om te zetten en te kunnen rekenen op de derogatie.

De heer Stefaan Sintobin: De datum, 17 mei 2011, is al een hele tijd bekend. We weten trouwens allemaal dat om de vier jaar een nieuw actieprogramma moet worden geschreven.

Er wordt zelfs al naar de periode 2014-2018 verwezen.

Ik wil nog een meer algemene politieke bemerking maken. Mijn partij is eurokritisch. Wanneer wij kritiek op de EU leveren, worden we altijd als de grote boeman afgeschilderd. We zouden ons in onszelf opsluiten. Ik merk in verband met dit dossier echter dat de bal wordt doorgeschoven en dat de schuld bij de EU wordt gelegd.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik erken enkel dat er effectief met de EU moet worden onderhandeld. Er moet een akkoord worden gesloten.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, eerst en vooral wil ik de heer Bothuyne danken voor het prachtig en inhoudelijk degelijk verslag dat hij naar voren heeft gebracht.

Ik vraag me eigenlijk af of we, indien we zo blijven voortdoen, binnen enkele jaren nog boeren zullen hebben. Ik verwijs naar een krantentitel die de aandacht verdient. Er staat "Koeien moeten gaskamers in." Die titel zegt genoeg over onze maatschappelijke houding tegenover de landbouw. Het wordt tijd dat we dit negatief gedoe over dieren stopzetten. *(Opmerkingen)*

Dat is me om het even. Het is de titel die telt. Ik heb het niet over de inhoud. *(Opmerkingen en gelach)*

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Callens, is dat de nieuwe stijl van de Open Vld?

De heer Karlos Callens: De kranten worden misbruikt om de landbouwers kapot te maken.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Callens, volgens mij hebt u dat artikel uit de pers van deze ochtend gehaald. Het komt waarschijnlijk uit een populistische krant. *(Rumoer)*

Als u het over de titel hebt, stel ik voor dat u ook de vakpers leest. U zou dan merken dat het over iets heel anders gaat. Ik stel voor dat u geen grapjes over landbouwers maakt. Wat u net hebt gesteld, gaat wel ver.

De heer Karlos Callens: We zullen het daar maar bij laten. Die zaken horen op de kleuterschool thuis.

Beste vrienden, dit voorstel is, zeker in het licht van de goede milieuresultaten van de afgelopen jaren, voor de Open Vld en voor de landbouwers gewoonweg onaanvaardbaar. We mogen niet vergeten dat de fosfaatconcentratie in het oppervlaktewater volgens de meetresultaten tussen 2000 en 2009, wat een relatief korte periode is, van 0,7 milligram per liter tot 0,4 milligram per liter is gedaald. Dat is bijna de helft. Dit betekent dat op dit vlak een zeer sterke vooruitgang is geboekt.

De landbouwers, vooral de varkenshouders, hebben heel wat in de mestverwerking geïnvesteerd. Tussen 2007 en 2009, wat amper twee jaar tijd is, is de hoeveelheid verwerkte mest van 15 miljoen kilogram nitraten tot 25 miljoen kilogram nitraten gestegen. Ook de veevoederfabrikanten hebben heel wat inspanningen verricht.

Desondanks legt het voorstel van decreet nog steeds strengere bemestingsnormen op. Volgens deskundigen zullen die bemestingsnormen 15 miljoen euro aan minopbrengsten betekenen. De heer Sintobin en iedereen die hier al vooraan heeft gestaan, heeft dat reeds verklaard. Indien de derogatie er niet zou komen, zou het verlies voor de sector stilaan in de richting van 30 miljoen euro gaan.

Een andere reden waarom Open Vld dit voorstel niet zal goedkeuren, is het feit dat wij rijkelijk laat – te laat – zijn betrokken bij de bespreking. De indieners hebben bij de bespreking met Europa de resultaten van 2009 gehanteerd. Dat was een heel droog jaar. U kunt zich indenken dat net in dat jaar de resultaten van de meetpunten het minst goed waren.

De resultaten die later zijn gekomen, had men misschien nog kunnen gebruiken om ermee naar Europa te stappen en wat soepelheid te vragen. Die zijn er niet gekomen, want de Mestbank was rijkelijk laat – te laat – met de gegevens van 2010. Ik betreur dan ook dat de minister het voorstel niet eerst heeft besproken met de commissie Leefmilieu. Een voorstel gesteund door de commissie en misschien door het hele parlement, had allicht meer kans om te worden goedgekeurd door Europa.

Nog een reden waarom we dit voorstel niet zullen goedkeuren, is het feit dat het een aantal onaanvaardbare onderdelen bevat. Een van de belangrijkste is het feit dat de uitrijperiode in het najaar wordt verstrengd. Vooral het opslaan van mest op landbouwgrond is sterk ingeperkt. Beste vrienden, dat betekent dat de landbouwers opnieuw moeten bouwen. Wie al een woning heeft gebouwd, weet ondertussen wat bouwen kost. En ook: wanneer zullen zij hun vergunning krijgen? Hoe lang duurt het tot ze een positief antwoord krijgen wat hun vergunning betreft? Als we met dat alles rekening houden, kunnen we ons indenken dat de landbouwers dit voorstel van decreet niet gemakkelijk zullen aanvaarden.

Tevens helt het voorstel duidelijk over naar nog meer controles en meer boetes, en naar minder begeleiding, hoewel de landbouwers die begeleiding en steun sterk nodig hebben. Van administratieve vereenvoudiging is er in dit voorstel van decreet weinig te vinden. In plaats van Beter Bestuurlijk Beleid is er veeleer sprake van Boeren Beter Bannen. Dat had beter in deze tekst gestaan.

Beste vrienden, dit lijkt niet op een gewoon voorstel van decreet, maar op een voorstel van overlastdecreet, een overlastdecreet dat cijfers en normen bevat voor alle fasen van het landbouwgebeuren. Gewoon zijn werk doen als boer: dat zal in de toekomst niet meer kunnen. Gewoon boeren: dat wil de landbouwer, en dat zal hij niet meer kunnen. We beginnen steeds meer een voorstander te zijn van biolandbouwers, maar ik vraag me af hoe die aan een natuurlijke bemesting voor hun landbouwproducten zullen komen. Ik denk dat zij anders zullen moeten gaan boeren.

Tot nu toe heeft onder meer mevrouw Rombouts een aantal flankerende maatregelen aangekondigd, zoals subsidies voor groenbemesters, meer begeleiding en een betere opleiding. Voor Open Vld en vooral voor de landbouwers is dat echter slechts een druppel op een hete plaat. *(Applaus bij het Vlaams Belang en Open Vld)*

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil toch even enkele nuances aanbrengen. Ik vind het spijtig dat de heer Callens hier in de plenaire vergadering dezelfde elementen op dezelfde wijze blijft aanhalen als in de commissievergadering. Hij is consequent, dat klopt, maar hij mag ook luisteren.

Mijnheer Callens, u hebt op dat moment antwoord gekregen met betrekking tot enkele elementen, namelijk over de opslag op de akkers. U zegt dat u bezorgd bent over de uitvoerbaarheid en de vraag of de nodige vergunningen tijdig kunnen worden verkregen. Dit is geen maatregel die op 1 januari 2011 van kracht wordt, maar op een later tijdstip, waardoor de landbouwer de ruimte en de kans krijgt de nodige investeringen te doen.

Iets anders is dat dit investeringen vergt, dat klopt. Het is echter niet zo dat de landbouwer niet de kans krijgt om dat uit te voeren, omdat hij de nodige vergunningen niet kan krijgen. Die maatregel treedt op een later tijdstip in werking.

Mijnheer Callens, waaruit leidt u af dat dit wijzigingsdecreet erop gericht is om meer controles te doen en minder begeleiding? Ik vind dat nergens terug in het huidige voorstel van decreet. Het huidige begeleidingspakket en de rol die de Mestbank heeft toegekend aan het huidige decreet, blijven overeind. Daar is niets aan gewijzigd. Tijdens de besprekingen is er meermaals op gehamerd dat de begeleiding noodzakelijk is.

De Europese Commissie erkent ook dat de nitraatresiduwaarde een begeleidingsmaatregel moet zijn. Ook daarover hebben we gesproken in de commissie. Inzake administratieve

overlast heb ik verwezen naar vereenvoudigingen, omdat de Europese Commissie vaak de neiging heeft om heel wat administratieve verantwoordingen te vragen. Dat is een blijvend aandachtspunt. In het kader van de flankerende maatregelen kan en moet daar verder worden op ingezet. Het huidige decreet sluit dat niet uit. Ik stel vast dat er geen extra instrumenten van administratieve overlast worden ingevoerd met dit wijzigingsdecreet.

Inzake de biologische landbouw hebben we verwezen naar de derogatie, omdat de Nitraatrichtlijn zelf stelt dat de norm van 170 kilogram stikstof per hectare geldt. Dat is zowel voor de traditionele als voor de biologische landbouw. Daarop bestaat geen uitzondering.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw Rombouts, op de techniciteit van uw uiteenzetting zal ik niet ingaan. We hebben de discussie gevoerd in de commissie. Ik wil een algemene opmerking maken op basis van wat u hier vertelt en van wat werd verteld in de commissie. Het is voor u een ondankbare taak om dit voorstel van decreet te verdedigen. De meerderheid laat u alleen zwemmen.

U kunt niet ontkennen dat de landbouwsector helemaal niet tevreden was met dit voorstel van decreet, en niet alleen voor wat de voorbereidingen en de onderhandelingen betreft. Bij het vorige Mestdecreet was er ook discussie. Het Mestdecreet is een thema van het beleidsdomein Leefmilieu, maar Landbouw moet daar ook bij worden betrokken om de economische belangen van de sector te behartigen.

Om een beter dossier te hebben, zijn de voormalige ministers van Landbouw Leterme en Peeters met een gezamenlijk initiatief naar Europa getrokken. Dat heeft geleid tot redelijk positieve resultaten. De sector heeft erop aangedrongen dit nu ook weer te doen, om het kabinet Landbouw te betrekken bij de onderhandelingen met Europa. Dat is niet gebeurd – waarom weet ik nog altijd niet.

Algemeen samengevat, mevrouw Rombouts, kunt u niet ontkennen dat de sector helemaal niet blij was. U bent Vlaanderen rondgereisd, samen met enkele van uw collega's, om te proberen de gemoederen wat te sussen. Ik heb bewondering voor uw moed om hier een slecht voorstel van decreet te verdedigen.

De heer Jos De Meyer: Iedereen die dit thema volgt, weet dat er in de landbouwsector hierover grote zorgen leven, dat is nogal duidelijk. Maar de collega's die dit voorstel hebben ingediend, hebben dit met een heel grote bekommernis gedaan voor de toekomst van de landbouwsector. Ze hebben wel gezocht naar haalbare oplossingen voor Europa.

Mijnheer Callens, ik heb met veel belangstelling naar uw uiteenzetting geluisterd, maar het is me nog steeds niet zo duidelijk, niet welke amendementen u vandaag hebt ingediend, maar wel welke amendementen u in de commissie hebt ingediend, die voor Europa haalbaar zijn op lange termijn, om de ideeën die u hier vertolkt, effectief waar te maken.

Ik veronderstel dat u kennis hebt genomen van de inspanningen die de regering opnieuw zal leveren voor het flankerend landbouwbeleid om 9 miljoen euro extra vrij te maken. Als u de documentjes in verband met de begroting, die u ondertussen hebt gekregen via de diensten van het parlement, hebt doorgenomen, dan zult u weten dat de Vlaamse Regering opnieuw een grote inspanning levert. Ik wil dat gewoon meegeven omdat het verhaal vele nuances kent.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik wil wijzen op twee elementen wat betreft de onderhandelingen in verband met het MAP 4.

Mijnheer Callens, eerst en vooral klopt het niet dat wij alleen op basis van de resultaten van 2009 onderhandeld hebben. We hebben onderhandeld op basis van alle resultaten van de voorbije jaren. Het heeft inderdaad lang geduurd, maar als je start met een onderhandeling eind 2009, kun je natuurlijk niet de resultaten van 2010 voorleggen. Ik veronderstel dat u begrijpt dat dit een beetje moeilijk zou zijn. U vraagt zelf dat het vooruit zou gaan, en dan

zegt u dat we eigenlijk zouden moeten hebben gewacht op de resultaten van 2010. U spreekt zichzelf een beetje tegen.

Mijnheer Sintobin, het klopt niet dat er alleen vanuit Leefmilieu is onderhandeld. Er is altijd samen met de collega bevoegd voor Landbouw, onderhandeld met de Europese Commissie.

De heer Karlos Callens: Mevrouw Rombouts, in verband met het streng optreden van de Mestbank en de mogelijke boetes die volgen, zie ik in het nieuwe Mestdecreet dat de boetes nog altijd even zwaar zijn of zwaarder dan vroeger. Daar is niets aan veranderd. Ook ondervind ik dat het voorstel van decreet is geschreven met de pen van de Mestbank. Als je aan de landbouwers vraagt welke problemen ze allemaal hebben gehad de laatste jaren met de mensen van de Mestbank, weet u heel goed dat ze zeker niet de vriendelijksten zijn die over de vloer komen en een mooie uitleg geven aan de landbouwers hoe ze het moeten doen. Ze proberen altijd maar om administratieve boetes te geven.

Mijnheer De Meyer, u hebt gezegd dat we geen amendementen hebben ingediend. Neen, we hebben het advies van de Raad van State afgewacht. We hebben tijdens de bespreking in de commissie geen amendementen ingediend, maar hebben de uitslag van de Raad van State afgewacht. Aan de hand van de uitslag van de Raad van State hebben we effectief een aantal amendementen ingediend.

De heer Jos De Meyer: Ik heb ze met belangstelling gelezen. Maar is dat het enige alternatief voor u?

De heer Karlos Callens: Voor het ogenblik is dat het enige. We willen er immers zeker van zijn dat als er iets op papier staat, het tenminste juridisch in orde is.

Minister, wat de onderhandelingen en de cijfers van 2009 betreft, hebt u gelijk. U kunt natuurlijk niet werken met cijfers van 2010 als u begint eind 2009. In 2010 zijn de gesprekken met Europa echter stilaan op gang gekomen. Bij mijn weten werden echter nog altijd de cijfers van 2009 gebruikt. De cijfers van 2010 had u vroeger moeten krijgen dan in oktober van het jaar nadien. Die komen altijd veel te laat. De Mestbank is altijd klaar om de boeren te verwijten dat ze niet in orde zijn. Als het over de cijfers van de Mestbank gaat, moeten we echter veel langer wachten dan wat zij toelaat bij de landbouwers. Op dat vlak zit er ook een addertje onder het gras. We moeten daar rekening mee houden.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Sintobin, ik ben blij dat ik goed kan zwemmen. Dat is een voordeel. Ik vind het wel raar dat hier wordt weergegeven alsof we enkel het voorstel van decreet dragen en moeten brengen. Ik denk dat we, als Vlaams volksvertegenwoordiger, in dezen een verantwoordelijkheid hebben om het debat, het decreet, tot een zo goed mogelijk einde te brengen. Ik probeer mijn werk hier degelijk te doen.

Ik ontken zeker niet dat de landbouwsector voor heel wat uitdagingen wordt gesteld. Ik heb dat daarstraks ook heel duidelijk aangehaald, maar ik sta ook met beide voeten op de grond. Ik besef dat we soms, spijtig genoeg, met een aantal zaken in de maatschappij en in bepaalde regelgeving rekening moeten houden. Ik besef dan ook in welk kader we kunnen bewegen. U hebt ook in de commissie gezegd dat u het gevoel hebt dat ik op stap ben geweest om overal de gemoederen te sussen. Ook toen heb ik geantwoord dat dat uw interpretatie is. Het is alleszins niet de mijne. Het is ook niet de invulling die ik heb gegeven aan de bezoeken bij de landbouwers. De landbouwers hebben gevraagd om hun bemerkingen te mogen meegeven. Ik heb ook heel goed geluisterd.

U hebt zelf in de commissie aangegeven dat de reacties op het voorstel van decreet wat milder waren dan die op het actieplan. Ik ben er ook effectief van overtuigd dat we in het voorstel in de mate van het mogelijke alles op alles hebben gezet om het werkbaar te maken. Ik denk dat ik als volksvertegenwoordiger alles op alles heb gezet om mijn werk hier goed te doen. Ik zal inderdaad de moed niet opgeven om er tot op het laatste moment het beste van te maken. Dat lijkt me trouwens een opdracht van eenieder in dit parlement. Er zijn

verschillende fases die worden afgesloten. We mogen echter niet bij de pakken blijven zitten. We moeten proberen er het beste uit te halen. Ik denk dat we dat met het voorstel ook hebben gedaan. Het feit dat opnieuw naar Europa werd gestapt voor een aantal bijsturingen, wijst erop dat effectief gehoor is gegeven aan een aantal bemerkingen en dat ook daar het maximale er is uitgehaald om tot een wat werkbaarder instrument te komen.

Mijnheer Callens, op mijn vraag waaruit u precies afleidt dat er meer wordt ingezet op controles en minder op begeleiding, stelt u dat het voorstel uit de pen is gevloeid van de Mestbank. Bij dezen wil ik u danken voor de appreciatie van het werk van mezelf en de collega's. Ik denk dat het veeleer gaat om een veronderstelling in plaats van op een vaststelling. Als dat niet zo is, zou ik willen weten waaruit u afleidt dat het uit de pen van Mestbank is gevloeid. Ik zou ook graag willen vernemen met welke formulering u een probleem hebt om te concluderen dat het wijzigingsdecreet meer inzet op controle dan op begeleiding. Daarop heb ik nog geen antwoord gekregen.

De heer Karlos Callens: Ik zal nog trachten te antwoorden op de laatste vraag. Het is eigenlijk niet zo moeilijk. Ik heb niet gezegd dat er meer boetes in het voorstel staan. Het probleem is dat het voorstel zo ingewikkeld is en dat er zo veel gedetailleerde cijfers in staan, dat ik ervan overtuigd ben dat de Mestbank er misbruik van zal maken om te landbouwers meer boetes aan te smeren.

Mevrouw Tinne Rombouts: U maakt een veronderstelling. Dat behoort tot de uitvoering van het decreet. Het decreet geeft niet aan dat dit de bedoeling is, wel integendeel. De land- en tuinbouwsector weet hoe met de normen en met het cijfermateriaal om te springen. Ik ben blij dat u zegt dat dit decreet niet expliciet stelt dat er meer moet worden ingezet op controle, ten nadele van begeleiding. Maar dat er een risico is bij de uitvoering van het decreet, is inderdaad een aandachtspunt. Ik dank u voor deze verduidelijking.

Ik wil nog een punt meegeven, in verband met het advies van de Raad van State, de amendementen en het probleem van de retroactiviteit. De heer Callens neemt een ander standpunt in naargelang hij tot de meerderheid of de oppositie behoort moet ik vaststellen. Ik wil in herinnering brengen dat ook in de vorige legislatuur het Mestdecreet er met een voorstel van decreet is gekomen en dat er ook toen een advies van de Raad van State is geweest en er ook toen van retroactiviteit sprake was. Maar dat was toen blijkbaar geen probleem. *(Applaus bij CD&V)*

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Callens, ik ben het eens met alle collega's die al spraken en nog zullen spreken dat de sector met problemen kampt. Dat is juist. Maar Open Vld heeft geen enkel inhoudelijk amendement ingediend om de tekst te wijzigen. U hebt gewacht op het advies van de Raad van State om een aantal juridische amendementen te formuleren. Maar noch in de commissie, noch hier heb ik van u een amendement gezien dat aan uw kritiek tegemoetkomt.

De heer Karlos Callens: U hoorde niet wat ik in het begin zei. Ik zei toen dat u veel te laat met uw voorstel bent gekomen. Wij zouden dan in het tijdsbestek van 24 uur een nieuwe tekst moeten uitwerken. Dat kan niet! Als u met uw voorstel een maand vroeger zou zijn gekomen, dan hadden wij ten minste de tijd gehad om dat decreet aan te passen via serieuze amendementen. Wij kregen daar echter de tijd niet voor. U hebt ons de tekst door de strot geduwd.

De heer Jos De Meyer: In de commissie bent u consequent geweest door u te onthouden; ik hoop dat u hier even consequent zult zijn door u opnieuw te onthouden. Want u weet dat we een tekst moeten goedkeuren die in Europa haalbaar is.

De heer Karlos Callens: In het verslag staat dat Open Vld zich in de commissie zal onthouden, in afwachting van de kennisname van het advies van de Raad van State en van andere adviezen. Op basis daarvan zouden we vandaag een standpunt innemen. Omdat we

vaststellen dat de landbouwsector in zijn geheel dit voorstel niet kan steunen, zullen wij dat vandaag ook niet doen.

Hoewel ik ervan overtuigd ben dat dit zal goedgekeurd worden, wil ik wel duidelijk stellen dat ik hoop dat u met uw decreet de derogatie binnenhaalt bij Europa. Zo positief wil ik toch wel zijn.

De heer Jos De Meyer: Dat laatste is niet onbelangrijk, mijnheer Callens. Wij moeten er samen alles voor doen om die derogatie binnen te halen. Dat weet u zelf ook.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, het is niet mijn taak om de heer Callens te verdedigen, maar ik reageer toch nog kort op de heer De Meyer, die blijkbaar vandaag niet in zijn gewone doen is. Hij verwijt de oppositie geen inhoudelijke amendementen in te dienen. Mijnheer De Meyer, ik herhaal wat ik heb gezegd in de commissie: dit voorstel van decreet werd op twee weken tijd door de commissie gejaagd. En dan verwacht u van de oppositiepartijen, die niet kunnen rekenen op de studiedienst van de Boerenbond en op de administratie en het kabinet, inhoudelijke amendementen. Ik wijs u er trouwens op dat ik drie van de zes indieners van dit voorstel van decreet nooit heb gezien bij de bespreking van dit Mestdecreet in de commissie. Ik voeg hier nog aan toe dat ik in oktober en november 2010 de minister heb willen interpelleren over de stand van zaken met betrekking tot dit wijzigingsdecreet. Ik kreeg daartoe geen toestemming van de voorzitter van de commissie. En de minister zei in de commissie: “We zullen dat nu toch niet bespreken, dat is veel te technisch.” Kom ons dus nu niet zeggen dat wij geen inhoudelijke amendementen hebben ingediend. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik heb nog een opmerking over het feit dat er geen kans is geboden om te amenderen. Ons voorstel van decreet is ingediend op 16 maart 2011, dat is anderhalve maand geleden. Wij hebben in de commissie hoorzittingen gehad. Wij hebben daarover in de paasvakantie lang kunnen slapen. Als Open Vld denkt dat er inhoudelijke wijzigingen moesten worden aangebracht, dan was er wel degelijk tijd om die door middel van een amendement aan te brengen. Nu het advies van de Raad van State misbruiken om een gewijzigde stemhouding aan de dag te leggen, dat snap ik helemaal niet. Het advies van de Raad van State bevat een aantal puur juridische, formalistische opmerkingen die helemaal niet slaan op de inhoud van de zaak. Zij zeggen nergens dat het Vlaamse Gewest geen verdere bemestingsbeperkingen mag opwerpen, of dat wij bij de voorwaarden voor het uitrijden van mest ons bezondigen aan bevoegdheidsoverschrijding. Over de inhoud van de zaak heeft de Raad van State geen enkele opmerking gemaakt. Mijnheer Callens, als u echt vindt dat dit een doodsteek is voor de landbouw, dan stond niets u in de weg om inhoudelijke amendementen in te dienen. Ik betwijfel ten zeerste dat de Europese Commissie daartoe het fiat zou hebben gegeven. Eigenlijk hebt u dus geen alternatief. Op 17 mei 2011 moet het Nitraatcomité oordelen over de derogatieaanvraag. Als er op dat moment geen door de Europese Commissie aanvaard decreet in het Belgisch Staatsblad staat, kan die derogatieaanvraag niet eens aan de orde zijn. Het gevolg daarvan is dat de hele Vlaamse landbouw onder de strengste bemestingsnorm van 170 kilogram stikstof per hectare zal vallen voor alle teelten over het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest. Als u denkt dat u daarmee de landbouwers in Vlaanderen een plezier doet, dan hebt u het compleet verkeerd voor.

De heer Karlos Callens: Mijnheer Martens, het is juist dat wij daar ongeveer een maand geleden mee zijn gestart. Maar u hebt er ook bij gezegd dat er hoorzittingen zijn geweest. Wij verwachtten toen dat u bij wat wij hadden gehoord vanuit de sector ten minste een aantal serieuze amendementen zouden hebben ingediend om uw decreet wat aan te passen. Toen die datum er was, hadden wij geen tijd meer om een volledig nieuw decreet te schrijven.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, er wordt ons hier vandaag gevraagd om een voorstel van decreet goed te keuren zonder zicht op een derogatie – de uitkomst daarvan weet

niemand. Bovendien hebben we geen zicht op wanneer de flankerende maatregelen in werking zullen treden om de negatieve impact van dit decreet in te perken. En ten derde: er zijn inderdaad formalismen maar zeker wat betreft de administratieve boetes wil men geen rekening houden met het advies van de Raad van State.

En ook daarom, mijnheer Martens, wegens die drie redenen, zullen ook wij ons stemgedrag wijzigen en tegenstemmen in plaats van ons te onthouden.

Jullie hadden overigens, als indieners van dit voorstel, tijdens de paasvakantie perfect de eisenbundels van de Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat en het

Vlaams Agrarisch Centrum in amendementen kunnen gieten en ter zitting neerleggen. Ik heb die eisenbundels trouwens bij me, ik kan ze u overhandigen indien u dat wilt.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik dank u. Minister, collega's, als u het mij toestaat, zal ik het woord van op mijn bank voeren, ook al omdat ik niet veel heb toe te voegen aan het uitmuntend verslag van de heer Bothuyne.

Ik denk eerlijk gezegd dat wat hier voorligt in ieder geval onze volledige steun kan wegdragen. Wij willen mevrouw Rombouts hier niet alleen laten zwemmen, dat was niet de bedoeling. Wij weten echter dat mevrouw Rombouts geen zwembandjes nodig heeft om boven te blijven, dat heeft ze trouwens perfect geïllustreerd.

Europa had trouwens alle redenen om, in het kader van het nieuwe vierjaarlijkse mestactieprogramma, over te gaan tot scherpere normen en strengere voorwaarden. Niemand spreekt hier tegen dat de landbouwers geen inspanningen hebben geleverd en dat er voor een aantal polluenten geen significante verbetering van de waterkwaliteit is. De weg die we moeten gaan om onze waterlichamen, ons oppervlaktewater, ons grondwater en ons kustwater schoon te krijgen, is nog zeer lang.

De heer Callens heeft nogal selectief voorbeelden aangehaald van de verbetering van de waterkwaliteit. Hij heeft verwezen naar een verbetering van het fosforgehalte in ons oppervlaktewater, maar dat ging om het meetnet van onze rivieren, waar er inderdaad een daling van de concentraties van 0,7 naar 0,4 milligram per liter wordt vastgesteld. Als je echter gaat kijken naar de evolutie van de waterkwaliteit op vlak van fosfaat in het MAP-meetnet, de haarvaatjes van ons watersysteem in landbouwgebied zelf, zie je in de voorbije tien jaar een stabilisatie en, spijtig genoeg, geen verbetering.

Beste collega's, de concentraties die daar worden gemeten, liggen nog altijd vier keer hoger dan de norm die Europa oplegt als zijnde goede waterkwaliteit. Na bijna twintig jaar mestbeleid is een derde van ons bovenste grondwater nog altijd ondrinkbaar door overbemesting. We moeten verder werk maken van een verbetering van de waterkwaliteit. Ik vind niet dat Europa hier met de vinger mag worden gewezen: Europa is niet strenger voor ons dan voor andere lidstaten. We hebben een eengemaakte Europese markt waar landbouwers hun producten kunnen verkopen. Welnu, zo'n eengemaakte markt vereist ook dat er een gelijk speelveld is op vlak van de milieuvoorwaarden waarbinnen land- en tuinbouwers moeten opereren.

Europa vraagt inderdaad dat in elke lidstaat, in alle waterlichamen, in het oppervlaktewater, de grondwaterlichamen, het kustwater, enzovoort, een goede waterkwaliteit wordt bereikt. De Europese overheid vraagt dit ten behoeve van de volksgezondheid, van de toeristen die in onze kustwateren komen zwemmen en niet graag in een giftige algenbrij zwemmen of zien dat het zwemwater gesloten wordt wegens de slechte waterkwaliteit. Ze vraagt dit ten behoeve van onze drinkwaterproductie die inderdaad in grote mate afhankelijk is van de beschikbaarheid van kwaliteitsvol grondwater.

Europa heeft dus alle belang bij een beleid dat die waterkwaliteit kan garanderen. Wij hebben daar ook alle belang bij. Ik denk dat wat hier voorligt een noodzakelijke stap was om die

goede waterkwaliteit te bereiken. Europa geeft ons nog twee actieplannen de tijd om die doelstellingen te bereiken en is eigenlijk nog vrij coulant. Ze verwachten namelijk niet dat we die doelstellingen al na vier jaar bereiken, na het eerste vierjaarlijkse actieprogramma, maar na acht jaar. Tussentijds zullen we evalueren.

Ik hoop inderdaad dat onze land- en tuinbouwers er zullen in slagen om, met de maatregelen die we nu gepland hebben, binnen vier jaar effectief aan te tonen dat er een serieuze verbetering van de waterkwaliteit is en dat die waterkwaliteitsdoelstellingen binnen bereik komen. Ik denk niet dat het dan nodig zal zijn om nog bijkomende normen aan te scherpen voor de volgende vierjaarlijkse actieplannen.

Wat we met ons voorstel van decreet hebben gedaan, is de milieugebruiksruimte waarbinnen onze Vlaamse land- en tuinbouw kan opereren, aanpassen en aanscherpen. We hebben beslist hoeveel mest er nog op onze akkers en weilanden kan worden uitgereden en wanneer. Ik hoop dat die extra maatregelen resultaten zullen hebben.

Het werk is hiermee niet af, beste collega's. In het vierjaarlijkse actieprogramma, door Europa goedgekeurd, is afgesproken dat we voor eind juni, voor het einde van de volgende maand dus, onze studie over de zogenaamde procesfactor aan de Commissie overmaken. Het wordt nu een beetje technisch. Het is een studie die het verband aantoont tussen ons nitraatresidu, het stikstofoverschot dat op het einde van het groeiseizoen nog in de bomen mag zitten, en de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit. Die studie moet leiden tot een aanpassing van die nitraatresidunormen. Dat is het stikstofoverschot dat we op het einde van een seizoen nog toelaten in de bodem, en dat daar klaar zit om uit te spoelen naar grond- en oppervlaktewater.

Ik ga ervan uit, beste collega's, dat ook dat van cruciaal belang gaat worden en opnieuw zal moeten leiden niet tot het wijzigen van het decreet, minister, maar tot een uitvoeringsbesluit. We hebben de Vlaamse Regering een delegatie verleend om de juiste stikstofoverschot-normen vast te leggen.

In het vierjaarlijkse actieprogramma wordt ook afgesproken dat tegen februari van volgend jaar de globale doorlichting en evaluatie moeten worden gemaakt van de verschillende instrumenten die wij in ons mestbeleid inzetten. Ik denk, minister, dat we heel goed moeten nagaan wat de effecten zijn van die instrumenten en van een gewijzigd beleids-instrumentarium op het halen, niet alleen van onze doelstellingen op het vlak van vermesting, maar ook op het vlak van verzuring en fijn stof. We weten ook dat de manier waarop we de landbouw verder laten ontwikkelen, van invloed is op de ammoniakuitstoot, de verzuring dus in Vlaanderen. Daarvoor zijn ook Europese normen vastgelegd. Het is van invloed op de fijnstofconcentraties die we in Vlaanderen meten. Laten we tijdens die evaluatie ook kijken naar de mate waarin de herstructurering van de Vlaamse land- en tuinbouw kan bijdragen tot het realiseren van die doelstellingen.

Ik hoop ook, minister, dat in die evaluatie wordt nagegaan in welke mate de natuur kan bijdragen tot het realiseren van onze waterdoelstellingen. We weten allemaal dat de aanleg van oeverzones en van plasbermen, het uitbreiden van ons areaal slik- en schorgebieden en dergelijke zorgen voor een versterking van het zelfreinigend vermogen van onze rivieren. Het zorgt er ook voor dat er nitraten uit onze watersystemen worden gehaald of voorkomt dat nitraten in onze oppervlaktewateren afvloeien. Dergelijke maatregelen kunnen ook bijdragen tot het realiseren van de waterkwaliteitsnormen. We moeten dus niet enkel kijken naar verdere beperkingen voor de bemesting van onze landbouwgronden. We kunnen ook kijken naar de mate waarin gerichte natuurmaatregelen kunnen bijdragen tot het realiseren van de waterkwaliteit die we allemaal voor ogen hebben. Wat ons betreft, is dat een onderdeel van het flankerend beleid.

Flankerend beleid moet worden gezocht in een aanpassing van de steun aan het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), dat landbouwers steunt in het realiseren van

investeringen. Het moet worden gezocht in de beheersovereenkomsten die we met onze landbouwers afsluiten en waarin zij een vergoeding krijgen voor de vrijwillige bijdrage die ze leveren aan een verdere verbetering van de milieukwaliteit. Het moet worden gezocht en is al gevonden in een aanpassing van ons groenestroomondersteuningsregime, waaraan we hier vorige week nog de laatste hand hebben gelegd. Daarin hebben we gezorgd voor extra kansen voor mestverwerking. De rendabiliteit van nieuwe en bestaande mestverwerkingsinstallaties kan worden gegarandeerd. Dat is ook een onderdeel van dat flankerend beleid.

Maar de conclusie is eigenlijk dat volgens ons wat hier voorligt een correcte vertaling is van het vierjaarlijkse actieprogramma waarover met Europa is onderhandeld en dat door Europa is aanvaard. Dat de kous niet af is, is jammer, maar met dit Mestdecreet hebben we alles in huis om op een geloofwaardige en overtuigende manier een verantwoord derogatieverzoek in te dienen. Op die gewassen, percelen en bodemtypes waar het verantwoord is, waar gewassen meer nutriënten kunnen opnemen, gaan we nog een afwijking op de normen vragen. Met de goedkeuring van dit voorstel van decreet geven we die derogatie alle kansen.

Ik zou iedereen willen oproepen, ook de oppositie, om dit voorstel van decreet te steunen. Als dit voorstel van decreet niet goedgekeurd noch gepubliceerd raakt, dan zijn we van één ding zeker: dat een derogatieverzoek geen enkele kans maakt. Daar worden de landbouwsector en het milieu uiteindelijk de dupe van. Dit voorstel van decreet krijgt van ons de volledige steun.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, toen de heer Martens begon over de zwembandjes van mevrouw Rombouts, dacht ik dat hij zich helemaal in de vernieling zou rijden en zich de toorn van de CD&V-collega op de hals zou halen. Maar hij heeft zich gered uit die netelige positie.

Land- en tuinbouw bekleden ook voor de N-VA een voorname plaats in Vlaanderen. Dat moet in de toekomst zo blijven, al is het maar door hun rol in de voedselvoorziening. Het intensieve karakter van de landbouw heeft echter gevolgen voor het leefmilieu, bijvoorbeeld vermesting. De heer Martens heeft voorbeelden genoemd van terreinen voor bijvoorbeeld drinkwaterwinning en toerisme waar die vermesting invloed op heeft.

De N-VA pleit voor een duurzame landbouw die economisch efficiënt en ecologisch en sociaal aanvaardbaar is. De landbouwsector heeft de afgelopen decennia inderdaad reeds enorme inspanningen geleverd, maar een nieuwe bijsturing lijkt noodzakelijk om de Europese milieudoelstellingen te kunnen halen. Het nieuwe Mestdecreet schetst hiertoe het kader, met onder meer verfijnde bemestingsnormen gebaseerd op reële behoeften van de planten. Daarnaast zijn er ook nog betere begeleiding en sensibilisering van de landbouwers noodzakelijk.

Het is zeer belangrijk dat we opnieuw derogatie krijgen van Europa. Het is al vaak gezegd in de loop van de namiddag. Ik kan alleen maar herhalen hoe belangrijk die derogatie is.

Mijnheer Sintobin, ik denk dat u de kar voor het paard spant, als u zegt dat we nog niet weten of we de derogatie krijgen en al over een voorstel van decreet moeten stemmen. Dat is nu eenmaal de procedure. We moeten eerst een decreet hebben om dan beslagen op het ijs te kunnen komen en de gesprekken over de derogatie te kunnen voeren.

Mede daarom moeten wij aantonen dat we van goede wil zijn en inderdaad een tandje bijsteken. Ook al is dat ongetwijfeld opnieuw een harde dobber voor de landbouw, die inspanning is absoluut noodzakelijk om erger te voorkomen.

Ik wil mijn betoog daarmee afsluiten. We staan achter dit voorstel van decreet. *(Applaus bij de N-VA en sp.a)*

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Dames en heren, de voorzitter heeft gelijk dat we de discussie van de commissie hier niet moeten overdoen in al haar techniciteit. Ik wil dat ook niet doen. Ik wil de verslaggever, de heer Bothuyne, bedanken voor zijn overzicht en schitterend verslag. Ik wil in een vijftal hoofdlijnen terugblikken op dit belangrijke voorstel van decreet.

Eerst valt er een en ander te zeggen over de totstandkoming van dit voorstel van decreet. Het is door een paar collega's al aangehaald, we zijn laat, wat mij betreft te laat, met dit voorstel van decreet. Daarbij komt nog dat het tot stand is gekomen met een gebrek aan inspraak en advisering. Het voorbije jaar is er overleg geweest met de Boerenbond. Ze hebben er zelfs in hun tijdschrift en hun jaaroverzicht over gepubliceerd. Ze hebben zelfs de momenten genoemd dat er met u en uw kabinet gesproken werd.

Langs de andere kant zijn de vragen van de milieubeweging niet gehonoreerd. Er is geen overleg geweest met de milieubeweging. In augustus was er al een vraag van BioForum. Pas in februari van dit jaar hebben die mensen contact gehad over die tekst. Met het Vlaams Agarisch Centrum (VAC) is er helemaal geen overleg geweest.

Minister Joke Schauvliege: Ik ontken dat er geen overleg zou zijn geweest met de milieubeweging. Dat is wel effectief gebeurd.

De heer Dirk Peeters: Dan is dat toch vrij laat gebeurd. Ik heb u in november 2010 in de commissie gevraagd wanneer het overleg zou plaatsvinden. Toen hebben ze enkel de Engelse tekst gekregen van het MAP. Dat was het eerste contact, voor zover ik op de hoogte ben

De advisering is volgens mij zwak gebeurd. Het gezamenlijke advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Minaraad bevatte toch wel belangrijke aanbevelingen voor het beleid die nu niet zijn opgenomen in dit voorstel van decreet. Het gaat dan met name over de retroactiviteit en de biolandbouw.

Ik til ook zwaar aan het negatief advies van de Raad van State. De heer Martens heeft gelijk wanneer hij zegt dat het formalistisch en juridisch is. Het is belangrijk om goed decreetgevend werk te verrichten. Als de Raad van State zegt dat de delegatie aan de Vlaamse Regering niet genoeg is uitgewerkt, als de Raad van State net als de Boerenbond zegt dat er een probleem is met de terugwerkende kracht van dit voorstel van decreet, dan had een goed wetgevend werk in een oplossing moeten voorzien en hadden we niet moeten wachten tot de heer Callens met zijn juridische amendementen kwam aanzetten.

Ik vind het belangrijk en positief dat er in dit voorstel van decreet wordt uitgegaan van de ontrekkingsnorm van planten. Dat is een belangrijk ecologisch principe, dat goed aansluit bij de landbouwpraktijk. Ik juich dit toe. Wanneer we daar echter van uitgaan, maken we de wetgeving technisch, moeilijk uitvoerbaar en moeilijk opvolgbaar en controleerbaar. En dan komt de kritiek van de landbouw die zegt dat de Mestbank komt controleren en zelfs penaliseren indien dat nodig is. Wanneer we kiezen voor dit soort van wetgevend werk, dermate gespecialiseerd en gespecifieerd, dan kunnen we niet zonder opvolging, begeleiding en controle.

Positief vind ik ook nog dat er wordt gewerkt met mestbalansen voor het bedrijf en dat het nieuwe principe wordt ingevoerd van de totale en werkbare stikstof. Dat zijn belangrijke realisaties.

Dit voorstel van decreet is ook een kunstmestdecreet en daar is het heel nefast voor de biolandbouw. Het is zelfs een gemiste kans voor de biolandbouw. MAP 4 zou op een consequente wijze de verbetering van de waterkwaliteit moeten koppelen aan een verbetering van de bodemkwaliteit en zou moeten inspelen op de uitdagingen met betrekking tot klimaat. MAP 4 zal echter leiden tot een nog groter gebruik van energie en grondstofverspillende kunstmeststoffen. Bovendien zal MAP 4 de noodzakelijke organische stofopbouw in de bodems verder bemoeilijken. Vlaanderen neemt met het nieuwe MAP maatregelen die nefast zijn voor de biologische sector.

Op basis van het citaat van BioForum hebben we wel inhoudelijke amendementen ingediend die tegemoetkwamen aan de zorg voor de biosector, met name om te komen tot een bemestingsnorm per bedrijf en een speciaal voor de biosector erkend begeleidingsorgaan. Deze twee zaken kwamen ook aan bod in het advies van de SALV en de Minaraad en werden door Europa meegedeeld aan het kabinet voor inwilliging. Ik begrijp niet dat de meerderheid ons daar niet in gevolgd is. Nu moet men in een aparte beslissing van de Vlaamse Regering tegemoetkomen aan deze zorg voor de biolandbouw. De amendementen die wij hebben ingediend, waren perfect inpasbaar in dit voorstel van decreet, in tegenstelling tot wat mevrouw Rombouts zegt.

We bewijzen veel lippendienst aan de biolandbouw, maar we willen hem niet structureel ondersteunen. We geven subsidies voor een onderzoek en voor begeleiding, maar de vleugels die de biosector nodig heeft, worden hem niet gegund.

Ten slotte en ten gronde, geef ik u onze houding tegenover dit voorstel van decreet. In de commissie heb ik tijdens de algemene bespreking ook gezegd dat het een ‘end of the pipe’-decreet is en blijft, waarmee de landbouw niet in een duurzame richting wordt gestuurd. Ik verwijs ook even naar het VN-rapport van De Schutter, die toch nog maar eens gezegd heeft dat landbouw in de toekomst ecologisch zal moeten gebeuren en de biologie zal moeten imiteren, niet beconcurreren.

Wat zien we nu? We zien subsidies voor meer varkens, voor meer megastallen, zeker in mijn grensstreek, de Noorderkempen. In de provincie Antwerpen en in de provincie West-Vlaanderen kwamen de meeste varkens bij, net die streken waar de waterkwaliteit het slechtst is. In die twee provincies stegen de nutriëntenemissierechten ook het meest. Het Voortgangsrapport 2010 maakt ook melding van een stijging met 76.000 varkens. Daarmee zitten we terug op het niveau van 2002.

Op een schriftelijke vraag die ik stelde aan de minister-president, kreeg ik het antwoord dat er toch weer 200 tot 280 varkensstallen bij zijn gekomen, die meer dan 1.391.000 euro aan subsidies hadden gekost. We betalen via Europa subsidies voor het bewaren van het varkensvlees. We betalen subsidies voor de groenbemesters en voor flankerende maatregelen. Dat zijn zaken waar we niet tegen zijn, maar die de zaak eigenlijk niet vooruit helpen. We hebben de kosten voor het MAP-meetnet en we hebben de kosten voor de waterzuivering. Problemen met fosfaat zijn moeilijk aan te pakken en blijven bestaan.

Het ergste van de zaak is dat in heel dit verhaal van meer kosten, de landbouwer ook meer dreigt te moeten betalen. Door dit decreet wordt volgens de Boerenbond zonder derogatie de kost voor de landbouwsector al verhoogd tot 24 miljoen euro.

Een conclusie van het Voortgangsrapport was dan ook – en ik haal de titel uit het rapport zelf – “mestbalans is in evenwicht, maar het mestprobleem is niet opgelost”. Daarom denken we dat we met dit decreet blijven dweilen met de kraan open. Het verklaart waarom we onze doelstelling pas over acht jaar hopen te bereiken, wat voor ons laat is, want proper water en een goede bodem zijn zaken waar iedereen recht op heeft.

Voorzitter, minister, collega’s, wat de mestproblematiek betreft, zijn de oplossingen te zoeken in ‘less is more’. Ik ben blij dat ook sp.a tijdens de commissiebespreking heeft gezegd dat een beperking van de veestapel voor hen geen taboe is. Minder varkens aan een betere prijs, minder overbodige subsidies, minder maatschappelijke kosten en een volwaardige ondersteuning van de biolandbouw: dat vormt een garantie voor beter water en een betere bodem. *(Applaus bij Groen!)*

Mevrouw Tinne Rombouts: Sta me toe om een nuance aan te brengen en een reactie te geven. Ik kan ook hier eigenlijk verwijzen naar het schriftelijke verslag van de commissie, maar ik wil toch wel enkele dingen herhalen.

Mijnheer Peeters, in verband met het verhaal dat u aanhaalt, dat het een gemiste kans zou zijn voor de biolandbouw, wil ik toch even wijzen op de positieve elementen. Biolandbouw krijgt net meer ruimte in hun organisatie en bedrijfsvoering. De biologische landbouw kan namelijk gebruik maken van dierlijke en andere organische bemesting, de compost wordt voor 50 procent meegeteld, leguminosen kunnen worden bemest en ook stikstof op bedrijfsniveau, wordt meegenomen in de derogatie. Ik vind uw pleidooi dat de biologische landbouw in dezen volledig wordt gefnuikt, totaal ongepast, zeker ten aanzien van alle inspanningen die ook de traditionele landbouw moet leveren, vooral omdat ze meer kansen krijgen in hun bedrijfsvoering.

U stelt dat over de amendementen gestemd had kunnen worden op het moment dat ze in de commissie aan bod kwamen, dat we allemaal op de hoogte waren gebracht.

Wij zijn allemaal op de hoogte gebracht van dat feit. We kennen de knelpunten die BioForum heeft verwoord. Zij zijn wel degelijk grondig onderzocht, in overweging genomen, maar uiteindelijk beargumenteerd afgewezen.

Wat u zegt over de stikstof op bedrijfsniveau is in tegenspraak met de Nitraatrichtlijn. Die richtlijn heeft het over 170 kilogram stikstof per hectare; afwijking moet via derogatie. Een aantal zaken zijn dus vandaag gewoon niet mogelijk.

Ik wil nog even terugkomen op twee amendementen. Ik heb het dan over de ongebreidelde uitbreiding van biologische bedrijven zonder dat men moet aantonen dat de mestverwerking is gebeurd. Ik heb er u toen al op gewezen dat dit in tegenspraak is met de stelling dat de dierlijke productie almaar blijft stijgen en dat dit decreet een ‘end of the pipeline’-decreet is. U vraagt in een amendement duidelijk dat op de biologische productie geen rem staat qua uitbreidingen. U spreekt uzelf helemaal tegen.

U vraagt nitraatresidumetingen en -waardebepalingen voor de biologische sector op bedrijfsniveau. Dat op een perceel doen is moeilijk. Het spijt me, maar het maakt niet uit of men een traditionele of biologische bedrijfsvoering hanteert. Ik zie niet in hoe u een verschil zou kunnen verantwoorden. Ik ben het wel met u eens dat de nitraatresiduwaarden door veel factoren worden bepaald en dat op veel ervan de landbouwer weinig of geen invloed heeft.

Ik ben het wel met u eens dat de nitraatresiduwaarde onderhevig is aan heel wat factoren en dat er een aantal factoren zijn waar de landbouwer zelf weinig of geen impact op heeft. Daarover ben ik het met u eens. Het geldt zowel voor de traditionele als voor de biologische landbouw.

U spreekt uzelf tegen als u het over uitbreiding hebt. Afhankelijk van de techniek is uitbreiding een probleem of niet. U haalt expliciet de 67.000 varkens aan die in het voortgangsrapport naar voren komen. Wij hebben daar naar aanleiding van de bespreking van het voortgangsrapport over gediscussieerd. Er is heel duidelijk gesteld dat de 67.000 extra varkens geen extra milieulast met zich meebrengen omdat het een uitbreiding is mits bewezen mestverwerking. U weet dat er zelfs meer mestverwerking gebeurt dan de effectieve uitbreiding vraagt. Met andere woorden, de bedrijven doen door hun uitbreiding zelfs meer mestverwerking en bouwen hun milieulast extra af door de uitbreiding.

U stelt dat de biologische landbouw zonder enig bewijs ongebreideld mag uitbreiden. Dat moet kunnen, maar dan is het effectief wel een extra milieulast. Dan gaat het over uitbreiding van emissierechten, terwijl er nu een stop op de emissierechten is. Als u stelt dat een biologisch bedrijf ongebreideld mag uitbreiden, wil dat zeggen dat het over extra rechten gaat. De totale druk op Vlaanderen zal dan ook effectief toenemen.

U hebt duidelijk een voorliefde voor varkens, want u spreekt systematisch enkel over de varkenssector. U spreekt ook over de impact op de marktprijs. U zegt dat er enerzijds ondersteuning wordt gegeven voor vleesopslag en dat anderzijds onze bedrijven worden ondersteund om uitbreidingen te doen. Ik wil u wel de illusie ontnemen dat door onze

bedrijven te beknotten of af te bouwen, de wereldmarktprijs zou worden bijgestuurd en het probleem van de varkenssector zou zijn opgelost. Integendeel, het aandeel dat wij in Vlaanderen hebben in de opmaak en de setting van de wereldmarktprijs is zeer klein. We moeten onze bedrijven niet beknotten, maar hen de kracht geven om mee te concurreren op de wereldmarkt.

De heer Dirk Peeters: Collega Rombouts, ik heb het niet gehad over ongebreideld uitbreiden. Ik heb het niet gehad over het zonder rem uitbreiden van de biolandbouw. Ik heb alleen, net zoals in de commissie, een pleidooi gehouden om voor de biolandbouw niet per perceel te meten, maar per bedrijf binnen de norm van 170 kilogram.

De dag nadat we het debat hebben gehouden in de commissie, heeft Europa, op basis van de argumenten die ik had aangereikt gekregen van BioForum, een mail gestuurd. Ik lees voor: "You need to meet some of the concerns for the organic farmers. You have the limit of 170 kilo per hectare from livestock manure on farm level" – een vraag en een amendement zoals we die in de commissie hebben voorgelegd – "and have a specific advice system for organic vegetable farmers."

De twee zorgen die we hebben ingebracht in de commissiebespreking zijn later bevestigd. U zegt altijd dat het niet mag van Europa en dat de Nitraatrichtlijn het verbiedt. Europa heeft die deur reeds opengezet bij de voorafgaande bespreking. Het was ook een element van het advies van SALV en Minaraad. Ik weet dus niet waarom hier tijdens de opmaak van het decreet niet is aan tegemoetgekomen.

Mevrouw Tinne Rombouts: Excuseer, maar ik word hier blijkbaar duidelijk verkeerd begrepen. Ik heb heel duidelijk gesteld dat de Nitraatrichtlijn zelf 170 kilo stikstof per hectare oplegt. Als er in een afwijking moet worden voorzien op bedrijfsniveau, dan gaat het via de derogatie – dat is wat ik heb aangehaald – en niet via een amendement in het decreet, want dan voldoet het decreet niet aan de Nitraatrichtlijn. De Nitraatrichtlijn stelt dat we een afwijking kunnen vragen. Dat klopt. Dit kan echter enkel door middel van de derogatie gebeuren. Dat is het punt dat ik heb aangehaald.

Mijnheer Peeters, u hebt net gesteld dat u niet om een ongebreidelde uitbreiding hebt gevraagd. U hebt echter duidelijk een amendement ingediend dat in een uitzondering voorziet voor biologische bedrijven. Zij zouden niet eerst moeten bewijzen dat er mestverwerking is geweest.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik wil eerst en vooral de verslaggever bedanken voor zijn volledig en duidelijk verslag. Vervolgens wil ik nog een paar elementen aankaarten.

Zoals hier al een paar keer is gezegd, is dit voorstel van decreet op het MAP 4 gebaseerd. Ik wil nog eens benadrukken dat het ontwerp van het MAP 4 ter openbare consultatie is voorgelegd. Onze adviesraden hebben een advies afgeleverd. Ik wil ontkennen dat er geen inspraak is geweest. In de loop van de onderhandelingen met de Europese Commissie is er steeds overleg met het ruime middenveld geweest. Het gaat niet enkel om de landbouworganisaties, maar ook om de milieuverenigingen.

Indien dit voorstel van decreet straks wordt goedgekeurd, betekent dat een belangrijke stap in het proces om de derogatie te verkrijgen. Zoals de meerderheid en de oppositie hebben benadrukt, hebben we die derogatie nodig om de economische gevolgen op te vangen en te beperken.

Ik wil me hier engageren. Mevrouw Rombouts heeft trouwens ook al aangehaald dat we in het licht van de derogatie ook rekening zullen houden met de opmerkingen over de biolandbouw. De Europese Commissie heeft hier zelf op gewezen. Het klopt dat we een aanvraag moeten indienen. De Vlaamse Regering en ikzelf willen dit engagement aangaan.

Het voorstel van decreet voorziet in een preciezere bemesting en in een verstrenging van een aantal normen. We ontkennen niet dat er al heel wat inspanningen zijn geleverd. Dat is hier door iedereen bevestigd. Sommige resultaten zijn beter. De Europese Commissie kijkt echter naar de doelstellingen van de Nitraatrichtlijn die we moeten halen. De Europese Commissie heeft ons gevraagd sneller vooruit te gaan en nog meer inspanningen te leveren. Het gaat dan onder meer om een precieze normering en om strengere normen. Het voorstel van decreet omvat ook een aantal kansen. Mevrouw Rombouts heeft trouwens al naar de positieve elementen verwezen.

Ik wil kort nog even op een paar vragen en eisen van de sector zelf ingaan. Een aantal sprekers hebben hier immers de nadruk op gelegd. Wat het flankerend beleid betreft, hebben we ons ertoe geëngageerd aan de administratieve vereenvoudiging te werken. We hebben de eerste stappen al gezet. We hebben een werkgroep opgericht en we hebben een extern adviseur een screening laten uitvoeren. We zullen ook op bijkomend onderzoek ter ondersteuning van toekomstige milieuactieplannen inzetten. Er zullen op dat vlak maatregelen moeten worden genomen. We zetten volop in op de begeleiding. We zullen tevens werk maken van een reorganisatie van de Mestbank. Dat is al volop aan de gang.

Ik wil erop wijzen dat we in de begrotingscontrole in de nodige budgetten voor het flankerend beleid voorzien. Vanuit het beleidsdomein Leefmilieu voorzien we in een bijkomend bedrag van 3,8 miljoen euro voor het flankerend beleid. Dit bedrag zal vooral naar de begeleiding van de landbouw gaan. Vanuit het beleidsdomein Landbouw wordt nog eens in een bijkomend bedrag van 6 miljoen euro voorzien.

De uitdagingen zijn groot en we beseffen dat het niet altijd gemakkelijk is. Het MAP 4 heeft de ambitie de doelstellingen te halen. Niet enkel de landbouwsector moet die doelstellingen halen. Het gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid. De overheid moet ook haar deel doen. Net om die reden zijn we bereid in het flankerend beleid te investeren.

Ik wil in elk geval de indieners van het voorstel van decreet, de leden van de commissie en de commissievoorzitter danken voor de vlotte manier waarop het voorstel is behandeld. We kunnen dit effectief tijdig in een decreet omzetten. We zullen het EU-Nitraatcomité op 17 mei 2011 kunnen tonen dat het ons menens is en dat we er werk van maken. Dit moet ons in staat stellen de derogatie binnen te halen. Zonder het voorliggend voorstel van decreet is de kans klein dat we op 17 mei 2011 de derogatie kunnen verkrijgen. Nog voor de stemming plaatsvindt, wil ik het Vlaams Parlement alvast danken voor de inspanningen die hier zijn geleverd.

De heer Sintobin heeft verwezen naar de eisenbundels van diverse organisaties. Ik durf te zeggen dat door het goede werk van de commissie Leefmilieu, van heel wat leden van die commissie, heel wat elementen uit die eisenbundels zijn overgenomen. Er zijn via amendementen bijsturingen geweest van het voorstel van decreet. Ook zijn er een aantal zaken mee opgenomen in het flankerend beleid.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/4)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 4. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Zoals ik daarnet heb gezegd, zijn de amendementen 21, 22 enzovoort eigenlijk allemaal gebaseerd op de tekst van de Raad van State. Zoals mevrouw Rombouts heeft gezegd, gaat dat hoofdzakelijk over de bevoegdheden die worden overgeheveld naar de minister.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, voor de reden waarom we deze amendementen niet zullen goedkeuren, verwijs ik naar het verslag of mijn betoog van daarnet.

De voorzitter: De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 5 en 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen op de artikelen 7 en 8. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– *De artikelen 9 tot en met 16 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen op de artikelen 17 en 18. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– *Artikel 19 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement tot schrapping van artikel 20. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 21 en 22 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 23. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 24 en 25 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 26. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Dirk de Kort, Ivan Sabbe, Marino Keulen, Bart Martens en Jan Peumans en mevrouw Griet Smaers betreffende de coördinatie van openbare werken
– 698 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

Mevrouw Van den Eynde, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, geachte leden, op 24 februari werd in de commissie Mobiliteit en Openbare Werken een voorstel van resolutie voorgesteld betreffende de coördinatie van openbare werken.

De heer de Kort lichtte het voorstel toe. Hij stelde dat de nood aan en de urgentie van een goede coördinatie toeneemt, maar gaf wel toe dat er al heel wat initiatieven lopen, zoals de oprichting van het Coördinatiepunt Wegenwerken (CPW) van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), het Generiek Informatieplatform Openbaar Domein en het aanstellen van

bereikbaarheidsmanagers. Hij wees vervolgens op een aantal pijnpunten, zoals de rol van de nutsmaatschappijen, die een te grote vrijheid genieten. Ook de interferentie van werken in een gebied is cruciaal om een goede bereikbaarheid voor de mensen te creëren. Een gebrekkige coördinatie kan immers leiden tot bijkomende stremming en gebrekkige doorstroming, zowel van openbaar vervoer als van personenverkeer, fietsers enzovoort. Met dit voorstel wil de heer de Kort niet enkel de gewestelijke administratie met de vinger wijzen. Ook lokale besturen maken fouten, zo stelde hij.

Dit voorstel van resolutie moet er volgens de indieners alvast toe bijdragen dat de coördinatie van openbare werken wordt verbeterd, in een sluitend systeem. Daarom vragen de indieners aan de Vlaamse Regering om de toekenning van subsidies afhankelijk te maken van de bereidheid om mee te werken aan de coördinatie en het invoeren van gegevens in de databank. Daarnaast willen de indieners dat het Vlaamse CPW en het Generiek Informatieplatform Openbaar Domein aan elkaar zouden worden gekoppeld, als structureel instrument voor een maximale coördinatie en onderlinge afstemming van openbare werken. Er wordt eveneens voorgesteld om met de nutsmaatschappijen een protocol af te spreken over de wijze van samenwerken, en daarin minstens vast te leggen dat zij zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het niet naleven ervan. Met andere woorden, men laat de nutsmaatschappijen de verantwoordelijkheid dragen voor coördinatiefouten als gevolg van hun nalatigheden met betrekking tot de naleving van de afgesproken regels.

Er moet sterk en blijvend worden ingezet op communicatie. Daarvoor moeten volgens de collega's nieuwe middelen en media, zoals dynamische verkeerssignalisatie, sms enzovoort worden ingeschakeld. Bij dergelijke tekortkomingen inzake goede coördinatie van werken, moeten we een grondige analyse maken van de casus, moeten we de verbeterpunten inventariseren en implementeren. Het mag duidelijk zijn dat de indieners van mening zijn dat al die maatregelen moeten worden genomen in samenhang met de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten.

Namens de Vlaams Belangfractie heb ik gesteld dat de geschetste problemen ons niet vreemd zijn. De bestaande middelen vormen louter een databank, waarvan het gebruik te vrijblijvend is, met als gevolg dat we over een onvolledige databank beschikken. Dit leidt ertoe dat er vaak geen coördinatie is tussen buurgemeenten en dat er gelijktijdig wegenwerken worden uitgevoerd in verschillende gemeenten in één bepaalde regio. Hierdoor ontstaat er wel eens ruzie tussen de burgemeesters van de betrokken gemeenten. Erger nog, in zulke regio's is er geen doorkomen meer aan.

Het Vlaams Belang hoopt dat dit voorstel van resolutie veel hinder door wegenwerken zal voorkomen en heeft het dan ook ondersteund. Er werd in de commissie nog een korte discussie gevoerd waarin collega's Dirk Peeters, Griet Smaers, Bart Martens, Patricia De Waele, Sas van Rouveroij en Marino Keulen als indiener of namens hun fractie het woord voerden. Ik geef hen graag zelf de kans om hun standpunt toe te lichten.

Het voorstel van resolutie werd aangenomen met elf stemmen voor bij een onthouding. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, minister, collega's, het voorstel van resolutie was al in mei 2010 aangekondigd, eind juni 2010 werd het ingediend en het werd in het voorjaar 2011 besproken. De totstandkoming van dit voorstel van resolutie heeft onderweg enige hinder ondervonden. Dit neemt niet weg dat het aan belang heeft gewonnen. Er waren heel wat werken begin 2010 door de voorgaande winter. Door het inhaalprogramma dat is gestart, zijn er heel wat werken op onze autosnelwegen en worden ze beter onderhouden.

De minste hinder en een gebrekkige coördinatie kunnen leiden tot bijkomende stremmingen, gebrekkige doorstroming, zowel van het openbaar vervoer, het personenverkeer, als van de

fietsers. Daarnaast wordt er steeds meer gecoördineerd. De heer Decaluwe heeft daarover al een voorstel van resolutie ingediend in 2003, ook voor een betere coördinatie van openbare werken.

Er is al een hele weg afgelegd, maar toch moeten we vaak vaststellen dat sommige werken niet goed worden gecoördineerd. Mensen zijn bereid te aanvaarden dat ze een beetje moeten lijden voor een betere infrastructuur, dat ze er wat hinder moeten bijnemen. De meeste mensen weten dat je een huis niet kunt breken zonder stof te maken.

Het probleem is dat de mensen een goede coördinatie als normaal beschouwen, maar ze zien die niet. Ze zien alleen de last als het misloopt. Het voorstel van resolutie wijst op een aantal pijnpunten. Een elektronisch platform is zeker waardevol, maar per saldo misschien onvoldoende. Voor een betere afstemming moet soms op korte termijn actief worden ingegrepen en direct aangestuurd.

Het is ook belangrijk, zoals door de verslaggever goed naar voren is gebracht, dat men goed nadenkt over wat de implicaties zijn van de werken en er een goed overleg is met de diverse overheden.

De vrijblijvendheid in de medewerking van de nutsmaatschappijen is ook ontoelaatbaar, aangezien hun rol en verantwoordelijkheid voor een goede coördinatie cruciaal is. Dit voorstel van resolutie wil ertoe bijdragen dat de coördinatie zodanig wordt verbeterd dat er finaal een sluitend systeem ontstaat waarbij geen enkel dossier meer door de mazen van het net kan glippen, waarvan nadien moet worden gezegd: hoe was dat nu mogelijk?

Ik sluit af met een zin uit het voorstel van resolutie: “Van een moderne en efficiënte overheid kan coördinatie en afstemming van openbare werken een kwaliteitseigenschap genoemd worden. Het vraagt een hoog niveau van organisatiegraad van de overheid om dat goed te kunnen regisseren.”

Collega’s, het is nu aan de Vlaamse Regering om aan te tonen dat deze hoge norm te halen is. *(Applaus bij de meerderheid, Open Vld en LDD)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer de Kort bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heer de Kort, mevrouw Jans, de heer Roegiers, mevrouw Brouwers, de heren Peumans en Martens en mevrouw Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering.

De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, omdat er in de commissie een aankondiging was van moties van de andere partijen, werd afgesproken dat de meerderheid rechtstreeks dit voorstel van resolutie in de plenaire zitting zou brengen. Iedereen in de commissie was het ermee eens dat deze werkwijze zou worden toegepast.

De voorzitter: We stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heer de Kort, mevrouw Jans, de heer Roegiers, mevrouw Brouwers, de heren Peumans en Martens en mevrouw Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering, onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, ik kan er kort over zijn. Wij hebben twee uitgebreide commissievergaderingen gewijd aan de behandeling van het toch wel erg kritische rapport van het Rekenhof over de uitvoering van het programma van zwarte punten. De sfeer in de commissie was bijzonder open, sereen en zakelijk, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. We hebben een sterk gedocumenteerde en onderbouwde repliek gekregen van de administrateur-generaal en van de minister.

Bij de aangekondigde met redenen omklede moties van de oppositie, heeft de meerderheid aangekondigd dat ze een voorstel van resolutie zou neerleggen dat rechtstreeks in de plenaire zitting zou worden behandeld.

Dit voorstel van resolutie bevat opvolgingspunten door en voor de Vlaamse Regering na het debat. We hebben gezocht naar een evenwicht om niet te verdrinken in het juridische moeras van procedures en rechtszaken met de werkbaarheid van een programma gericht op de beperking van het aantal verkeersslachtoffers. We moeten erover waken dat het programma zwarte punten dat zijn uitvoering nadert, effectief kan worden voltooid.

Wat in het verleden is fout gelopen, moet zeker worden rechtgezet. Er moet strikt over gewaakt worden dat in de toekomst de juiste procedures worden gevolgd. Het parlement moet de vinger aan de pols houden via tussentijdse rapporteringen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, collega's, op 17 maart diende onze fractie een vraag om uitleg in over de achterstand bij het wegwerken van zwarte punten. Wat we bij de indiening van deze vraag niet wisten, was dat het Rekenhof een vernietigend rapport gemaakt had over de afwerking van de zogenaamde zwarte punten, de plaatsen in het verkeer waar veel ongevallen met doden of gekwetsten zijn. Na de voorstelling van het rapport werden een aantal moties en een voorstel van resolutie van de meerderheid ontwikkeld.

Collega's, het is de verdomde plicht van de Vlaamse overheid om de verkeersveiligheid op haar gewestwegen te waarborgen. Daarom had in 2002 toenmalig Vlaams minister van Openbare Werken Stevaert een voorstel uitgewerkt om 800 zwarte punten versneld weg te werken. Om dat te realiseren, zou er een beroep worden gedaan op een coördinerend studiebureau dat zou optreden als gedelegeerd bouwheer. Uiteindelijk zou deze coördinerende rol worden vervuld door het megastudiebureau tijdelijke vennootschap Veilig Verkeer Vlaanderen (TV 3V), een tijdelijk samengaan tussen ARCADIS, Grontmij en Technum.

Het Rekenhof ontdekte echter dat er al vanaf de aanbestedingsprocedure sprake was van onbehoorlijk bestuur en overtreding van de regels rond overheidsopdrachten. Zo werd het laatste bod van TV3V zonder meer aanvaard, zonder verdere onderhandelingen of

verduidelijking over prestaties en prijzen. De inschrijvingstermijn was de facto beperkt tot één dag door een laattijdige publicatie van het studieraamcontract. Hierdoor werd de opdracht onttrokken aan de Europese mededinging. Ook bijkomende opdrachten werden zonder mededinging gegund aan TV3V. De onderhandse verlenging van het contract met TV3V gebeurde eveneens in overtreding met de overheidsopdrachtenwet en de Europese mededingingsregels. De overtredingen waren van dien aard dat het Rekenhof het dossier doorgaf aan de procureur des konings van Brussel.

Het Vlaams Belang is van oordeel dat er zowel wat de gunning en later de projectuitvoering betreft voldoende aanwijzigen zijn van frauduleuze praktijken. Dat heeft onze fractie ook met zoveel woorden duidelijk gemaakt tijdens de verschillende besprekingen in de commissie.

In opvolging van de interpellatie van de heer Dirk Peeters heeft onze fractie een met redenen omklede motie ingediend. De meerderheid heeft echter geoordeeld dat een motie niet slagkrachtig genoeg was, en heeft zelf een voorstel van resolutie ingediend betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering.

Collega's, het zal u niet verbazen dat het Vlaams Belang zich in grote mate achter dit voorstel van resolutie kan scharen. Als ik in uw voorstel van resolutie van 3 mei de verschillende vragen aan de Vlaamse Regering erop nalees, stel ik vast dat elk punt de aanbevelingen van onze motie opvolgt. In onze tweede aanbeveling vragen wij in het licht van een degelijk financieel management en met het oog op de vermindering van de risico's projecten pas aan te besteden als ze voldoende zijn voorbereid en het bestek zorgvuldig is opgesteld. In uw voorstel van resolutie vraagt u dat er maatregelen worden genomen met het oog op een meer correcte en zorgvuldige voorbereiding van bestekken en hierover te rapporteren in het kader van de jaarlijkse rapportage over de beheersovereenkomst van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). In ons derde punt vragen wij meer realistische ramingen, met ingebouwde marges. Maar ook in uw derde punt stelt u een aantal eisen inzake de ramingsystematiek. Ik kan het hele voorstel van resolutie en de motie naast elkaar leggen.

Collega's, uw voorstel van resolutie is knip- en plakwerk uit onze motie van 4 april. We kunnen dan ook niet anders dan het goedkeuren. En ook u kunt dan niet anders dan onze motie goedkeuren.

Collega's, ik wil er alleen nog op aandringen dat de meerderheid het niet mag houden bij dit voorstel van resolutie. Het Vlaams Belang meent dat het absoluut noodzakelijk is dat minister Crevits deze aanbevelingen van het voorstel – en bijgevolg ook onze motie – opvolgt, dat ze haar verantwoordelijkheid opneemt opdat, enerzijds, een dergelijk vernietigend rapport van het Rekenhof over de zwarte punten niet meer wordt voorgelegd, maar, anderzijds, dat vooral de zwarte punten zo snel mogelijk worden heraangelegd om een grotere verkeersveiligheid te creëren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik voer het woord namens mijn collega Lies Jans, die hier om gezondheidsredenen niet kan zijn.

Collega's, met dit voorstel van resolutie willen ook wij een krachtig signaal geven voor de toekomst. Het verslag van het Rekenhof met betrekking tot het wegwerken van de gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen heeft heel wat pijnpunten blootgelegd en zaken aangewezen die in elk geval niet voor herhaling vatbaar zijn. Grote infrastructuurprojecten zullen er altijd zijn. Dit parlement moet dus de nodige lessen trekken uit wat gebeurd is.

De minister heeft tijdens de bespreking in de commissie een aantal zaken aangehaald waarvoor we begrip kunnen opbrengen. Het hele plan voor de aanpak van gevaarlijke punten kende een valse start, en dat was in de loop der jaren moeilijk recht te trekken. Uitspraken van de toen bevoegde minister om op vijf jaar tijd achthonderd punten voor de ronde som van

500 miljoen euro aan te pakken, neigde naar grootspraak. Dat heeft blijkbaar de verdere loop van het dossier negatief beïnvloed.

Er zijn andere verzachtende omstandigheden. Het toen jonge AWV had geen ervaring met een dergelijk complex dossier. Een gedelegeerd bouwheerschap was een nieuw gegeven. De door de jaren heen ontstane meerkost is vooral te verklaren door een veertigtal speciale of ingewikkelde gevallen, waar uiteindelijk bijvoorbeeld voor geluidsschermen of tunnels of andere kostenopdrijvende oplossingen is gekozen. Een belangrijke reden voor het niet halen van de vooropgestelde timing ligt onder andere bij het voorafgaand overleg. Het is immers niet altijd gemakkelijk gebleken een consensus te vinden tussen de verschillende actoren.

Collega's, de genoemde verklaringen lijken ons aanvaardbaar. De voorbereiding liet te wensen over, minister Crevits heeft dit ook toegegeven. Er waren echter veel fundamentele opmerkingen in het rapport die wel verontrustend zijn en waarvoor er moeilijker verklaringen te vinden zijn. Ik som er een aantal van op.

De problematiek van de aanbestedingen en de uitbreidingen hierop, de meerwerken, zijn niet conform de wet op de overheidsopdrachten gebeurd. Een tweede verontrustende feit is dat de opvolging niet behoorlijk is gebeurd. De verrekeningen bedragen nog steeds 8,4 procent. In 2006 was dat 10,5 procent. Wij kunnen dat niet echt een significante daling noemen. Verwijlintresten ten belope van 17 miljoen euro en schadeclaims worden als verrekeningen voorgesteld en worden dus betaald door de Vlaamse overheid, terwijl dat in een aantal gevallen wel degelijk de verantwoordelijkheid van TV 3V was en is. De kwaliteitscontrole door het AWV is niet of minimaal gebeurd, hoewel dat contractueel perfect mogelijk was. De dienstorder van 2008 hieromtrent is nog steeds niet toegepast. De projectevaluatie is tot op heden nog niet kunnen gebeuren zoals het hoort.

Er zijn verzachtende omstandigheden wegens het nog steeds niet ter beschikking zijn van de ongevallengegevens uit 2008. Reden te meer om vanuit dit parlement werk te maken van een degelijke verkeers- en ongevallenanalyse en statistieken hieromtrent. Wat ons betreft, komt dat ook aan de gewesten toe en niet aan de federale overheid.

Hoe dan ook is de trend wat betreft ongevallen op de aangepakte kruispunten alvast dalend, maar dat is uiteraard niet enkel te wijten aan infrastructuuringrepen maar aan andere zaken zoals handhaving door flitspalen, sensibiliseringscampagnes en dergelijke meer. De informatieverschaffing aan dit parlement was tot nu toe in elk geval ondermaats.

Dat zijn slechts enkele fundamentele opmerkingen. Gedane zaken nemen geen keer. Het is goed dat wij hierover op een serene manier een debat hebben kunnen voeren in de commissie. Er zijn zowel bij de meerderheid als bij de oppositie bij het lezen van het rapport zeer veel vragen gerezen. Er waren grote vragen en frustraties bij het feit dat zoiets is kunnen gebeuren. Het debat met het Rekenhof, de administratie en de minister maakt duidelijk dat wij ons moeten neerleggen bij wat er in het verleden is gebeurd. Wij moeten rechttrekken wat nog recht te trekken valt, hoe moeilijk dat ook is. Maar wij moeten vooral naar de toekomst kijken. Het is belangrijk dat de minister aangaf dat het AWV de lopende projecten strenger zal controleren en volgen. We nemen dat ook op in deze resolutie.

De conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van de bespreking die we ook hebben opgenomen in de resolutie kunnen en moeten ook toegepast worden op grote projecten in de toekomst en kunnen bovendien doorgetrokken worden naar andere agentschappen die verantwoordelijk zijn voor grote projecten. Een van de conclusies luidde namelijk dat het belangrijk is bij grote projecten een kosten-batenanalyse te maken, en dat het belangrijk is om een degelijke analyse te maken van de risico's, om op voorhand een goede budgettaire inschatting te hebben. De N-VA zal hierover uiteraard zeer waakzaam zijn.

Voorzitter, ik wil besluiten met de bedenking dat we in de toekomst goed moeten overwegen wat we, als overheid, in eigen handen willen nemen of houden en wat we willen uitbesteden. Er moet meer duidelijkheid komen over de voor- en nadelen van uitbesteden. Eén nadeel is

ondertussen duidelijk geworden, namelijk dat heel wat kennis verdwenen is uit het departement, zodat we als overheid steeds meer afhankelijk worden van derden, van studiebureaus waarvan er enkele grote zijn die de concurrentie ‘opeten’.

We moeten er goed over nadenken of we op die weg willen verdergaan. Een evaluatie van de privatisering van het departement Mobiliteit en Openbare Werken dringt zich op om na te gaan of de inbreng van derden, van studiebureaus, in bepaalde gevallen echt een meerwaarde heeft gehad.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, collega’s, de resolutie van de meerderheid die vandaag voorligt, bewijst hoe slecht onderbouwd het dossier van de zwarte verkeerspunten wel was. Die resolutie is voor LDD een stap in de goede richting om iets te veranderen en daarom zullen we niet tegenstemmen. Toch zullen we ons onthouden. In punt 1.f staat namelijk “blijvend aandacht te besteden aan de beheersing van verwijlinteresten en verrekeningen, en deze te verminderen”. Dat vinden we te zwak. Hier had op zijn minst mogen staan “verwijlinteresten in zijn totaliteit te vermijden”.

Collega’s van de meerderheid, het vernietigend rapport van het Rekenhof had ook op zijn minst de aanzet moeten zijn voor een visie in deze resolutie over hoe we in de toekomst met studiebureaus en grote consortiums van grote studiebureaus moeten werken. We kennen twee voorbeelden in Vlaanderen: TV SAM heeft ons 100 miljoen gekost voor een virtuele tunnelbrug en TV 3V gaat ons bijna 60 miljoen euro kosten voor het verhaal van de zwarte verkeerspunten. Bij TV 3V was er eigenlijk maar één partij die er belang bij had dat de kosten opliepen, met name het studiebureau. Zij konden namelijk facturen bijschrijven.

Collega’s van de meerderheid, de reden waarom wij onthouden is omdat u in uw resolutie vergeten zijn of niet gedurfd hebben effectief de problematiek van TV SAM en TV 3V, waardoor het Rekenhof zo’n negatief rapport heeft gegeven, aan te pakken.

De heer Dirk de Kort: Er is mij namens de indieners op gewezen dat er nog een klein technisch foutje in het voorstel van resolutie stond. Bij punt 1.i moet naast het jaartal 2013 ook nog 2014 worden toegevoegd.

Ik wil ook graag even reageren op het laatste betoog, op de vraag naar onze visie over de samenwerking met studiebureaus. We hebben in de resolutie heel duidelijk gesteld dat er geen uitbesteding meer mag gebeuren van het gedelegeerd bouwheerschap. Dat moet bij de overheid blijven.

Het is noodzakelijk dat de afdeling Wegen van het agentschap verder wordt uitgebouwd met een aantal ingenieurs en dat er juridische expertise wordt opgebouwd. We moeten niet steeds een beroep doen op externen, die expertise is bij henzelf aanwezig. Bij de totstandkoming van dit dossier is er een fout geslopen bij de werking van de Vlaamse Gemeenschap. Men wilde wel een beroep doen op de cel Overheidsopdrachten, maar daarvoor kwam het advies veel te laat. Ook op dat vlak is een grondige evaluatie noodzakelijk.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, mag ik u verzoeken om recht te staan voor de rouwhulde naar aanleiding van het overlijden van oud-collega André De Beul.

Dames en heren, beste collega's, op 6 april is op 73-jarige leeftijd ereondervoorzitter van de Vlaamse Raad André De Beul overleden.

André De Beul werd op 13 januari 1938 in Lokeren geboren als zoon van een rijkswachter. Hij studeerde koloniale en administratieve wetenschappen en werd – na een loopbaan als bestuurssecretaris bij het Antwerpse provinciebestuur – op 7 november 1971 verkozen als volksvertegenwoordiger voor de Volksunie. Hij was toen 33 jaar oud met 7 jaar politieke ervaring als gemeenteraadslid te Wilrijk. In 1988 stapte hij over naar de Senaat. 10 jaar lang was hij ondervoorzitter van de Vlaamse Raad. Hij bekleedde het ondervoorzitterschap van 1982 tot 1991. In diezelfde periode was hij ook lid van de Interparlementaire Commissie voor de Nederlandse Taalunie.

Na de verkiezingen van november 1991 nam hij afscheid van de politiek om naar eigen zeggen plaats te ruimen voor de jongeren in zijn partij. Voorzitter Louis Vanvelthoven prees hem toen om de eminente manier waarop hij zijn mandaat had vervuld. Op 14 januari 1992 werd hem de zilveren erepenning van de Vlaamse Raad toegekend.

Dames en heren, André De Beul zal ons bijblijven als een voorstander van het pluralisme en een bestrijder van de verzuiling. Zijn aanpak was die van een eerlijk en vrij denkend man. Binnen een Vlaamse context wou hij vorm geven aan een open samenleving. Binnen het eengemaakte Europa was hij bekommerd om het behoud van onze culturele identiteit.

In de Vlaamse Raad onderscheidde hij zich in het culturele domein. In een tijd van voortschrijdende secularisatie en laïcisering zag hij cultuur, zoals hijzelf zei, als "de beste waarborg tegen de totalitaire aanspraken van de spektakelmaatschappij op ons gedachteleven en ons engagement". In die zin lag hij aan de basis van belangrijke decreten op het vlak van de bescherming en subsidiëring van het Vlaamse culturele patrimonium.

In eenzelfde zin was hij als mediaspecialist voor zijn partij de pleitbezorger van een dynamische en herkenbare Vlaamse openbare omroep, die zijn taak in volle onafhankelijkheid en objectiviteit moest kunnen uitvoeren. Aan de media stelde hij hoge eisen, overtuigd als hij was van hun beslissende invloed op de kwaliteit van de democratie. In de sinds begin 1982 in de Vlaamse Raad gevoerde discussies over de liberalisering van het medialandschap was hij fel gekant tegen het doorbreken van het BRT-monopolie en ernstig bekommerd om de toepassing van het Cultuurpact.

In de politiek en ook in de organisaties en bewegingen waarin hij zich engageerde, wekte André De Beul waardering omwille van zijn dossierkennis en werkkracht. Populariteit streefde hij niet na en public relations interesseerden hem helemaal niet. Het was hem vooral te doen om kennis van zaken. Mede om die reden genoot hij autoriteit in de debatten rond staatshervorming.

Als humanist liet hij zich ook in ethische kwesties niet onbetuigd. Dat hij daarin in eer en geweten stelling kon nemen, werd hem niet altijd door iedereen in dank afgenomen.

Voor zijn standvastige houding in het abortusdebat binnen zijn eigen partij en om zijn onafgebroken inzet voor de culturele problematiek, ontving hij in 1990 de Arkprijs voor het Vrije Woord. Met André De Beul bekroonde het in 1951 opgerichte comité voor het eerst in zijn geschiedenis een politicus, en juist omwille van zijn politieke moed. Het was een mooie erkenning van de prestaties van een gedreven pluralist.

Dames en heren, beste collega's, we zijn André De Beul dankbaar voor wie hij was en wat hij heeft betekend voor het Vlaams Parlement. Namens u allen, wil ik aan de familie van de overledene mijn welgemeende deelneming aanbieden. Mag ik u vragen om, uit respect voor onze gewezen collega en ereondervoorzitter, enkele ogenblikken stilte in acht te nemen?

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 3 december 2009 betreffende de uitvoering van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart ondertekend te Straatsburg op 9 september 1996
– 841 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik heb een stemafspraak met mevrouw Smaers.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 14 december 2007 houdende de organisatie en werking van de regionale technologische centra
– 1019 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
86 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Mark Demesmaeker en mevrouw Valerie Taeldeman houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006
– 1038 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 7

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement 21 van de heer Callens op artikel 4.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, ik heb een stemafspraak met mevrouw Eerlingen.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over artikel 4.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 4 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 22 van de heer Callens op artikel 7.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
44 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 7.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
44 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 7 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 23 van de heer Callens op artikel 8.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 24 van de heer Callens op artikel 8.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 8.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 8 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 25 van de heer Callens op artikel 17.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 17.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 17 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 26 van de heer Callens op artikel 18.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 18.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
44 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 18 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 27 van de heer Callens tot schrapping van artikel 20.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
44 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 20.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
59 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 20 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 28 van de heer Callens op artikel 23.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
45 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 23.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
44 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 23 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 29 van de heer Callens op artikel 26.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
40 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 26.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Artikel 26 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 20

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Dirk de Kort, Ivan Sabbe, Marino Keulen, Bart Martens en Jan Peumans en mevrouw Griet Smaers betreffende de coördinatie van openbare werken
– 698 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 21

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
103 leden hebben ja geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Jan Roegiers, mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Peumans en Bart Martens en mevrouw Griet Smaers betreffende de aanpak van de gevaarlijke punten en wegvakken door de Vlaamse Regering
– 1106 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 22

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
84 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Dirk Peeters en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1066 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 23

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Jan Penris en Pieter Huybrechts tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1067 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 24

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
61 leden hebben neen geantwoord;
31 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Peter Reekmans, Lode Vereeck, Ivan Sabbe, Boudewijn Bouckaert en Jurgen Verstrepen en de dames Ulla Werbrouck en Patricia De Waele tot besluit van de op 31 maart 2011 door de heer Dirk Peeters in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het verslag van het Rekenhof betreffende het wegwerken van gevaarlijke punten en wegvakken in Vlaanderen
– 1068 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 25

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord;
38 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1072 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 26

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Güler Turan, Lies Jans en Helga Stevens tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1077 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 27

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord;
45 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Ivan Sabbe en Lode Vereeck en de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck tot besluit van de op 5 april 2011 door de dames Mieke Vogels, Ann Brusseel en Marijke Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
– 1078 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 28

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Katrien Schryvers, de heer Kris Van Dijck en de dames Tinne Rombouts en Danielle Godderis-T'Jonck tot besluit van de op 7 april 2011 door mevrouw Katrien Schryvers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evaluatie van het Vlaams Sportinfrastructuurplan
– 1081 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 29

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
110 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn en Wim Wienen tot besluit van de op 7 april 2011 door mevrouw Katrien Schryvers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evaluatie van het Vlaams Sportinfrastructuurplan
– 1080 (2010-2011) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 30

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
87 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 11 mei 2011 om 14 uur.

Geen bezwaar? *(Instemming)*

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Johan Deckmyn: ambtsverplichtingen;

Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Katleen Martens: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart

Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken,

Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop,

Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck,

Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Ward Kennes, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart

Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick

Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken,

Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 18:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Gwenny De Vroe, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 19:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 20:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Gwenny De Vroe, Hermes Sanctorum

■

Stemming nr. 21:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia

Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 22:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 23:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 24:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx,

Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 25:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

Stemming nr. 26:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 27:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Filip Dewinter,

Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 28:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Gwenny De Vroe, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

■

Stemming nr. 29:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias

Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Martine Fournier, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 30:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■